

THE BRITISH ESPERANTIST

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

Vol. IX.—No. 98.

FEBRUARY, 1913.

[Price 3d.]

PERMANENT ANNOUNCEMENTS.

The Reading Room at Headquarters is open each day from 10 a.m. to 6 p.m. (Saturdays, till 1 p.m.). All the Esperanto magazines; 200 volumes of literature.

Lantern Slides for lecturers are sent to approved persons. More than 300 representative pictures. Conditions of loan and list may be obtained from the Curator, Mr. H. A. EPSTEIN, c/o B.E.A., 133—135, High Holborn, W.C.

Wall Charts for lecturers are sent out on loan free of all charge except carriage. Apply to the Secretary for particulars.

International Correspondence is most desirable to maintain uniform style among Esperantists of different countries. It is easy to open up correspondence on any subject. See our "F.K.I." columns.

Propagandists should note and index the various points of progress recorded in THE BRITISH ESPERANTIST each month, and thus supply themselves with the information

necessary when giving addresses or writing to the Press. The following articles should be earmarked:—Vol. V. (1909), pp. 9, 15, 16, 30, 32, 39, 52, 71, 78, 95, 98, 111, 130, 131, 149, 158, 168, 178, 216, 236. Vol. VI. (1910), pp. 9, 18, 37, 51, 57, 76, 98, 114, 119, 129, 150, 152, 159, 177, 200. Vol. VII. (1911), pp. 30, 31, 85, 92, 141, 176, 183, 186, 198, 212, 219, 233.

Lecturers and Debaters are strongly advised to consult, besides the articles noted in "B.E.," the following works:—"International Language," Zamenhof—A. E. Wackrill; "International Language," Dr. W. J. Clark; "Por kaj Kontraŭ Esperanto," D-ro. Vallienne; "The Passing of Babel," Bernard Long, B.A.

Propaganda Meetings.—Local workers are urged to visit the Secretaries of Y.M.C.A.'s, Debating, Literary, and Social Societies, with the object of arranging an Esperanto Evening. The Secretary of the

B.E.A. will endeavour to engage the services of a Lecturer, if requested.

New Groups might be formed in dozens of towns where there are already many isolated Esperantists. Friends in such places who are willing to give their services to this end are invited to notify the B.E.A., when all possible help will be given them.

"The British Esperantist."—Bound volumes for reading practice or presentation may be obtained as follows:—Vol. III. (1907), 2s. 6d.; Vols. IV.—VII. (1908—12), 4s. each. All post free.

Members are entitled to receive for propaganda extra copies of THE BRITISH ESPERANTIST at the rate of 4 for 6d., post free. This privilege applies only to copies of the gazette at least one month old.

Esperanto Press Club.—All willing to help, communicate with Mr. C. E. BOARDMAN, F.N.S.A., 51, Ryfold-road, Wimbledon-park, London.

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.), 133-136, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.

GROUPS AND SOCIETIES AFFILIATED TO THE B.E.A.

*Order of Information.—Group; Secretary; Place of Meeting, Day, and Hour.*** Denotes New Group.*

- Accrington.**—Mrs. B. DRINKWATER, 42, Pickup-st., Clayton-le-Moors—Mechanics' Institute, Mon., 7.
Adelaide (S. Australia).—W. D. SMITH, G.P.O., Adelaide.—Mon.
Aldershot and Farnham.—J. H. WRIGHT, 52, Church-rd.—Altern. West End Boys' School, Aldershot (Tues.), and West-st. Girls' School, Farnham (Thur.).
Barrow-in-Furness.—W. H. BOXALL, 25, Abercorn-st.—Fri.
Bath.—E. R. BLACKETT, 9, Stall-st.
Belfast.—F. FARRINGTON, 7, Fitzwilliam-ave.
Birmingham.—F. W. HIPSLEY, 156, South-rd., Erdington.—Lund's College, 25a, Paradise-st., Thur., 7.30.
 "Nia Rondeto."—Rev. W. A. TODD, 16, Needham-st., Nechells.
Blackburn.—R. BRADLEY, 33, Shakeshaft-st.—P.S.A. Inst., Freckleton-st., Tues., 8.
Blyth (Northumberland).—J. TULLOCH, 1, New-rd., The Colliery.—Labour Inst., Fair, Fri., 8.
Bolton.—J. BIRTWISTLE, 236, Turton-rd., Bradshaw.—Vegetarian Restaurant, Newport-st., Thur., 7.30.
Bradford.—J. A. CALVERT, 115, Legram's-lane.—Mikado Café, Godwin-st., Thur., 8.
Brighouse.—Miss A. ASPINALL, 4, Halifax-rd., Slead Syke.—Wright's Café, Commercial-st., Fri., 8.
Brighton & Hove.—Miss EKLUND, 9, West-drive, Queen's-pk.—School of Elocution, 10, Old Steine, Tues., 7.
Buckingham.—R. G. LEE, Northcote Villa.
Buckhurst Hill (Essex).—Miss N. A. STACEY, "Woodthorpe."—"Woodthorpe," 1st Wed., at London Club, 3rd Fri., 8.
Burnley.—E. MAIDEN, 46, Belford-st., Stoneyholme—Victoria Rooms, Hargreave-st., Daily.
 "Burnley 'Antaßen.'"—T. FERNLEY, 27, Turnstile-st.—2a, Entwistle-st., Duke Bar, Daily.
Bury.—Miss L. BURTON, 53, Alfred-st.—Girton Hall, Manchester-rd., Wed., 8.
Buxton.—J. T. POLLARD, 17, Kents Bank-rd.—Meeting Place: Write Sec.
Calcutta Esperanto Association.—M. H. BEATTIE, F.B.E.A., 44, Theatre-rd.
Cambridge (Verda Stelo).—Miss BARBARA SMITH, 88, Norwich-st.
Cape Town.—A. E. ABRAHAM, 85, Burg-st.
Cheltenham.—W. F. WESTMANCOTE, Fernville, Langdon-rd.—"Orme Chambers," North Street, Tues., 7.30.
Chester.—J. W. JONES, 112, St. Anne-st.—People's Hall, Delawere-st., Mon., 8.
Coleraine.—Mrs. M. HAZLETT, Belfast Bank Ho., Diamond.—Irish Society's Schools, Thur., 8.
Coventry.—Miss W. E. TAYLOR, "Espero," Stanway-rd., Earlsdon.—Masonic Bldgs., Little Park-st., Daily.
Darlington.—Mrs. G. P. WOOF, 8, Pierremont-cres.
Deal.—HERBERT SEWELL, College-rd. Post Office.—Mangilli's Restaurant, Fri., 8.30.
Derby.—J. POTTER, Jun., 4, The Strand
Dover.—W. CHITTY, Mildura, Park-ave.
Dublin Modern Languages Soc. (Esp. Sec.).—SINTON DOUGLAS, 21, Greenmount-rd., Terenure.
Dundee.—ALFRED A. SLIDDERS, 10, Whitehall-st.
Eastbourne.—JOHN P. NIX, 2, Terminus-rd.—St. Anne's Parish Room, Mon., 8.
East Maitland.—E. A. PRYKE, East Maitland, N.S.W.
Edinburgh.—W. M. PAGE, 31, Queen-st.—Wed., 6 p.m., in Patrick Thomson Tea Rooms, North Bridge; at 8.30, in 26, Synod Hall.
Fremantle (W. Australia).—COLIN UNWIN, 48, Cliff-st.—69, High-st., Tues., 7.45.
Gateshead-on-Tyne.—G. WATSON, 24, Exeter-st.—N.E.R. Institute, High Level End, Sat., 7.
Glasgow.—A. ALLISON, 102, St. Vincent-st.—Alexandra Hotel, 148, Bath-st., Mon., 7.30.
Glenelg (S. Australia).—Mrs. J. LUMSDON.
Gloucester.—G. L. PREEDY, 2, Tweenbrook-ave.—Ruskin Hall, The Cross, Mon., 7.30.
 ***Greenock.**—J. TAYLOR, 15, Glen-avenue, Port Glasgow—Temperance Institute, Thur., 8.
 ***Hailsham.**—A. WILLARD, 84, High-st.—Social Club London-rd., Wed., 7.15.
Halifax Esperanto Association.—E. BOOTHMAN, 13, Hume-st., Gibbett-st.—Hoyle's Refreshment Rooms, Gibbett-st.
Halstead (Essex).—Miss J. M. INMAN, Colchester-rd.—Fri.
Harrogate.—Miss E. MOODY, 101, King's-rd.
Harrow.—B. E. LONG, B.A., 46, Roxboro'-rd.
Hastings.—A. J. ADAMS, Plymmon-terrace.—Every morning
Hebden Bridge.—Miss EMILY CROSSLEY, Weasel Hall.
High Wycombe.—A. BOORMAN, Espero Cottage, Rectory-ave.
Hobart (Tasmania).—E. A. BUDGE II, Church-st.
Holmfirth (Huddersfield).—F. ROBINSON, 44, Station-rd.
Huddersfield.—W. H. HIRST, 45, Thornton Lodge-rd.—Technical College, Queen-st., S., Thur., 7.45.
Hull.—Miss G. WILLFORD, 421, Anlaby-rd.—Grosvenor Hotel, Mon., 8.30.
Ipswich.—A. GRIX, 26, Tyler-st.—Unitarian Chapel, Friars-st., Fri.
Jersey (C.I.).—J. J. LE SUEUR, "Holmehurst" Queen's-ave.
Keighley.—Miss A. E. LUTY, 44, Drewry-ter.—Mon.
Kettering.—A. E. SMITH, Garfield-st.—Old Free Library-bldgs., Silver-st., Sat., 6.30.
 ***Kidwelly.**—E. R. GRIFFITHS, Emlyn House—Parish Room.
Kilmarnock.—PETER YOUNG, 42, Fullarton-st.—Ossington Coffee Rooms, Thur., 8—10.
Lancaster.—Miss GRISENTHWAITE, 2, Balmoral-rd.
Leamington.—J. HARRISON, 114, Plymouth-place.—Tues.
Leeds.—Miss L. BRIGGS, West Lea, Armley.—10, Park-st., Fri., 8.—(West) Socialist Esperantists.—COWDELL, 9, Fitzarthur-st., Armley.—Socialist Institute, Sutherland-st., New Wortley, Thur., 8.—Salem.—H. BARKER, 36, St. Luke's-rd., Beeston-hill.
Leith.—Miss E. WALLACE, 23, Starbank-rd., Trinity.
Letchworth.—F. A. GOODLIFFE, Elm Tree House—Homesgarth.
Lewes.—H. VERRAL, 8, Grange-rd.
Liverpool.—R. P. GRIFFITHS, 12, Bennison-drive, Grassendale.—18, Colquitt-st., Room 10, each Tues. and first Sat.
London (Central).—P. J. CAMERON, 31, Cheyne-row, Chelsea, S.W.—St. Bride's Inst., Ludgate-cir., Fri., 7.0.
Battersea, S.W.—Mrs. L. A. EVANS, 8, Bolan-st.—Board Room, Latchmere Baths, Wed., 8.
Bedford Park, W.—H. MEULEN, 19, Boscombe-rd., Shepherd's Bush.—Tues., 7.30.
Brixton, S.W.—E. W. EAGLE, 21, Kellett-rd.—59, Brixton-hill, Tues., 8

THE GUARANTEE FUND (1913)

of

The BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.).

KARA SAMIDEANO,

You are no doubt aware that for the past three years this Association has established a Guarantee Fund to ensure the stability of its finances. This method has been warmly approved, and each year hearty support has been given by a number of the friends of the Movement.

A new financial year has just begun, and a Guarantee Fund for 1913 is being established. Will you join the other Guarantors, and thus enable us to go ahead with our work free from financial anxiety?

On the other side will be found a copy of a letter that is being sent out to those who co-operated during 1912, and the information given there will, I hope, enable you to understand quite clearly the object of this appeal and the means adopted to strengthen our position. I would draw your attention to the Council's Report appearing in the February *British Esperantist*.

It is understood that the minimum total of the Guarantee Fund is to be £5,000, and that the Guarantors subscribe for £10 or multiples of that sum. The Association undertakes not to incur any extraordinary expenditure without first communicating with the Guarantors and obtaining their approval. In ascertaining the amount to be called up, the total of Donations to the general funds will be deducted from any deficit on Trading.

We hope that there will be a ready and enthusiastic response to this circular, so that the amount will reach a total well above the minimum, and thereby lighten the burden of each Guarantor, should there be a deficit at the end of the present year.

A form of adhesion is appended, which it is earnestly hoped you will be willing to subscribe and forward to the office at your early convenience.

Yours faithfully,

H. BOLINGBROKE MUDIE,

President.

February, 1913.

To **BERTRAM CHATTERTON, Esq., Hon. Treasurer,**

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (INC.), 133-136, HIGH HOLBORN, LONDON.

SIR,—In response to your Appeal, I have pleasure in guaranteeing the sum of pounds (£), to meet any Deficit for the current financial year.

It is understood that the amount of the Deficit, if any, shall be ascertained by deducting from the year's loss on working such sums as may have been received during that period, as donations to the General Funds of the Association, and that this deficit shall be met by a pro-rata subscription from all Guarantors.

SIGNATURE

ADDRESS

DATE

The British Esperantist Vol IX No 98 February 1913 Zurich Council Pays Ltd
and 966 lines Ball

DEAR GUARANTORS AND CO-PARTNERS.

Herewith please find the Accounts and Balance Sheet for the year 1912.

The third year of your kind co-operation has just drawn to a close, and I am happy to be able to report to you a more favourable state of affairs. Our last national congress in Portrush was a unique success, and did much to put our movement on a better footing in the sister island. The Cracow Congress was undoubtedly a Jubilee congress in every sense of the word, and although our newspapers did not take much notice of it at the time, the visit of so many English people to such an out-of-the-way part of the world has provided us with the means of much effective propaganda, which only now is beginning to bear fruit. A very brisk demand for lectures exists, and those containing lantern views of Poland and the surrounding countries are in particular demand. By means of such aids as these my colleagues and I have succeeded in giving a very large number of lectures before many thousands of listeners. Newspaper reports have been long and favourable, and the intelligent interest of the public has been fully aroused. Without fear of contradiction I can say that the period of ridicule is over, and that Esperanto is gradually coming into its own.

The publication of the New Testament in our language was accomplished in December, and provides a lasting monument to the patient industry of the Rev. J. C. Rust, Mr. Wackrill, and their fellow-workers, and sets a seal on the language itself. Various education committees throughout the country have established classes of Esperanto, which have been supported in a most gratifying manner, and there is no doubt whatever that 1913 finds the Esperanto movement infinitely stronger, and better appreciated than it has ever been before.

As regards the finances, I am happy to be able to report to you that the operations of the preceding year, in spite of this great increase of interest and the greater demands on our Association, can be covered with a call of SEVENPENCE-HALFPENNY in the pound, or, in Stock Exchange parlance, one thirty-second. We should have had to call eightpence had it not been for an unique circumstance. Our good friend, the late W. C. Amery, of Birmingham, generously left us a legacy of £10, thanks to which each and all of you are relieved to the extent of one halfpenny in the pound. This is the first time in which the general funds of the Association have benefited by a direct legacy, although General Cox bequeathed us his stock of unbound books, and the executors of Dr. W. J. Clark have generously handed over to us the remainder of his great work, *The Internatioaal Language*, of which a second and cheap edition has just been published by us, price 1s., which I hope all will make a point of reading. Let us hope that the example of Mr. Amery will be appreciated and followed. The small donations which have been made to the Special Funds of the Association do not go in relief of the Guarantee Fund, but are distributed over the objects for which they were given. Due mention of these will be made in the financial report of the Association, but I should like to express the hope that some of them, especially the Salaries Augmentation Fund for our devoted staff, will receive a larger measure of support in the future. This last Christmas each member of a year's standing received £1 1s. 9d. bonus from this fund. I have no hesitation in saying that all the officers of the Association have given the best of which they are capable, to help forward the cause of Esperanto in general, and the prosperity of our Association in particular, and I trust that we may turn to you again with renewed confidence in the hope that, by continuing your generous support, you will enable us to face the coming year free from financial anxiety.

Various additional expenditures must be forecasted for 1913. Firstly, the new mid-monthly penny journal may not at first be self-supporting. Secondly, the return of Mr. Millidge to our staff after an absence caused by the preparation of his Dictionary, which all who have seen declare to be a masterpiece; and also the capitation fees required by the Centra Oficejo from those who desire to fall into line in having a part in the control of our central institution. The British Esperanto Association is liable for 1d. a head on each of its members, in addition to which it has been decided to pay a similar capitation fee for our affiliated members, giving the affiliated groups the option of repaying this sum if they find it convenient. By this means unanimity has been secured at a price which I trust will not prove excessive. The revenue received from the Internacia Propagandejo Esperantista will also probably terminate. Our Hon. Treasurer, after allowing for all these additional items and considering the increase in our business, estimates the possible loss for the year 1913 at a sum not exceeding £250, so that with a minimum total of £5,000 no more than one shilling in the pound is likely to be required.

In order to show my confidence in our position and belief that the coming year will certainly not prove more onerous than those which have preceded it, I have much pleasure in renewing my guarantee, and so have the courage to ask you to do likewise. And please remember that each fifty new members represents a halfpenny in the pound. We are hoping that all deficit may be removed by a large increase in membership.

A Meeting will be held during the B.E.A. Congress in Eastbourne at 11.30 a.m. on Monday, May 12th, in the Town Hall. At this meeting all Guarantors and others interested are cordially invited to attend, and any further information desired will then be given.

Yours sincerely,

H. BOLINGBROKE MUDIE, *President.*

SUMMARY OF PAST YEARS' GUARANTEE FUNDS.

Year.	Total Guarantee.	Amount called in £.
1910-11	£6,250	Ninepence.
1911-12	£5,720	Eightpence.
1912-13	£5,210	Sevenpence-halfpenny.

(Read before and approved by the January Council Meeting of the B.E.A.).

Efektive

mi intencas eldoni grandampleksan kaj tre interesan tradukon; sed pripensante, ke tro grandaj, dikaj libroj ne estas ŝatataj, ke ankaŭ tempon oni ne ĉiam povas trovi por tralegi 400—500 paĝojn, mi volas aperigi la verkon en 32-paĝaj kajeroj, aperontaj en intervaloj de maksimume unu monato, minimume 10 tagoj, kaj poste bindeblaj je duvoluma libro; tial mi malfermas abonon por

La nova bienmastro

de Maŭro Jókai

vere interesa kaj leginda romano, plena de amuzaj, kaj ankaŭ de kortuŝaj scenoj, kie krom la ĝenerala rakonto oni povas konatiĝi en la fundo kun la tuta pensmaniero, sentado kaj vivo de Hungarujo. — Sed ĉar estas tiom da ĉapoj, kiom da kapoj, mi proponas diversajn manierojn de abono, nome

- oni sendas la monon por la tri unuaj kajeroj, kaj post ricevo de l'unua kajero denove por sekvanta ktp. ĝis la du lastaj, ricevotaj sen monsendo; pago por ĉiu kajero 20 sd (40 pf., 50 cent., 50 hel., 2 resp.-kup. ktp.); la unua sendo por tri kajeroj, do 60 sd, entenas la certigon, ke oni pagos sinsekve ĉiujn (14 aŭ 15) kajerojn;
- la sama abono, kun tiu diferenco, ke oni sendas la monon por ĉiuj kajeroj samfoje, ŝparante la ĉiufojan sendkoston de la 20 sd; entute do 2,800 Sm.
- abono de la du volumoj, sendotaj nur post la apero de ĉiuj kajeroj; ĉar tiuokaze la sendkostoj malpliĝas, la abono kostas nur 2 Sm., anstataŭigeblajn per skriba garantio, ke la abonanto sendos la monon tuj post ricevo de la libro. La preferindeco de tiu abono kuŝas en tio, ke la vendeja prezo de la libro estos multe pli alta, kaj tia maniere oni ŝparos, abonante ĝin antaŭe.

Kaj nun venas la „sedo“: ne volante malsukcesi ĉe la eldono, por ke mi povu aperigi ankaŭ aliajn verk-

ojn, mi nur tiam presigos la libron, se alvenos sufiĉe da abonoj; nome por almenaŭ parte garantii la sukceson, 500—600 abonoj estas necesaj; se tiom ne alvenos, la sendintoj antaŭ la forpaso de unu jaro post la apero de tiu ĉi alvoko ricevos sian monon. Ĉiu aboninto, tuj post alveno de lia abono, ricevos kvitancon pri ĝi. Venu do, kiuj ŝatas legindan literaturon, se vi volas, ke tiu libro aperu, kaj abonu ĝin, por ke mi povu baldaŭ mendi la ekspreson. La manuskripto estas jam tre malpacienca! — Abonoj estos akceptataj per poŝtmandato, respondkuponoj, germ., angl., franc., rus., aŭstr. aŭ hung. poŝtmarkoj en plena valoro. Por la pokajera abono tiu lasta maniero estas la plej komforta. Sed mi petas ne surglui la markojn sur la leterpaperon, sed enmeti ilin libere aŭ enfaldite en apartan folieton.

— Por pruvi mian kredon pri la boneco de la verko, mi ŝarĝas min, repreni libron aŭ plenan kajerkolekton, se iu skribe certigas al mi, ke la tuta verko malplaĉis al li, kaj ne kontentigis lin rilate miajn promesojn. Plue oni povas juĝi la tradukon mem laŭ la specimeno publikigita alipaĝe. — Preso kaj papero estos samaj kiel en la libroj „Portreto“ de Gogol, „Vendetta“ de Balsac, aŭ „Du noveloj el M. Jókai“. — Por plifaciligi kaj malkarigi la sendon de l'abonoj el Francujo, oni povas sendi ilin al „Centra Presejo Esperantista“, Paris V, 33 rue Lacépède, kaj el Germanujo al „Ader & Borel“, Dresden-A. 1, Struvestr. 40; sur tiajn abonojn oni skribu ekstere, sur la koverton: Abono por Nova Bienmastro; tiam oni postsendos ilin al mi dusemajne, kaj la abonantoj el Francujo pagos nur 10 cent. anstataŭ 25 por la afranko de la letero. — En aliaj landoj mi bedaŭrinde ne sukcesis fari interkonsenton pri tiaj kolektoj, oni do sendu el ili la abonojn rekte al mia suba adreso. Atentu, ke el Germ., Aŭstr. kaj Liechtenstein la porto estas nur 10 pf. resp. hel. al Hungarujo.

Kun antaŭa danko al ĉiuj helpontoj

Januaro 1913.

Joh. de Luczenbacher

Pettend Fejér m., Hungarujo.

Per tio ĉi mi abonas la romanon esperantigitan:

„La nova bienmastro“

de Maŭro Jókai.

- * mi sendas samtempe la monon por la tri unuaj kajeroj, t. e. 60 sd. kiel garantion, kaj promesas sendi post la afrankita ricevo de ĉiu aparta kajero 20 sd., ĝis la du lastaj, kiujn mi rajtas ricevi sen monsendo, por la antaŭpagitaj 40 sd.
  - * mi sendas la monon por ĉiuj (14 aŭ 15) kajeroj, 2,800 Sm., por kio mi rajtas ricevi ĉiujn kajerojn afrankite, tuj post ilia apero.
  - * mi sendas — mi promesas pagi post ricevo (per poŝta repago) — 2 Sm., kiel pagon por la du volumoj fortike binditaj, afrankite alsendotaj al mi tuj post apero de la tuta verko.
- Se la libro ne aperos pro nesufiĉa nombro da abonantoj, la tradukinto devas resendi al mi la monon pagitan, almenaŭ antaŭ decembro 1913.

* Substreku la deziratan manieron.

Adreso:

Nomo (klare!)

Re: Bertus Esperantist Vol II N° 98 February 1913 Zuerich aŭstr. aŭstr.

El „La nova bienmastro“

de Maŭro Jókai.

Kavaliro Ankerschmidt dum tio faris hejme la kruelan aŭtodafe'n: la severan familian milittribunalon, kiu havas, kiel estis supre jam tuŝate, nur unu paragrafon: unu ordonas, la alia obeas.

Fraŭlino Eliz estis vokita antaŭ la milittribunalon en la ĉambro de la sinjoro kavaliro.

Terura juĝejsalono tiu estas; kruela prezidanto, malvarmsangaj asesoroj, ne subaĉetebla komunakuzanto kaj malvarma plenuma juĝistaro: ĉio ĉi tio en unu persono: kavaliro Ankerschmidt mem.

Cele de pli granda soleneco li ekbruligis kvar kandelojn sur sia tablo, kaj la ostkranion tie elmetitan al ĝenerala rigardado li speciale antaŭŝovis. Ankaŭ du pistoloj estis metitaj sur la tablon, kaj lia glavo estis ankoraŭ zonita ĉe lia flanko. Per grandaj paŝoj li iris tien kaj reen; li firme antaŭdecidis, kion li diros al ŝi.

Eliz malfermis la pordon, kaj dancosaltete ŝi rapidis al sia patro.

— Fraŭlino Eliz! tondris la kavaliro, restu, kie vi staras. Malsupren la manojn. Hodiaŭ ni ne ŝercos.

Tion dirinte li mem sidiĝis al la tablo.

— Vi staras antaŭ via juĝanto.

Fraŭlino Eliz signis per gracia genuklineto, ke ŝi komprenis.

— Ne ridetu! Mil fulmojn. Tio ne estas ŝercaĵo. Ĉu vi scias, de kie mi nun venas?

— Konfesu ĝin!

— Tondron! Ankoraŭ mi konfesu al ŝi! Mi estis ĉe la domo de sinjoro Garanvölgyi. Ĉu vi scias, kial?

— Estis ja permesate al paĉjo, iri tien.

— Al mi jes. Kiu diras, ke ne? Sed kial mi iris tien? Ĉar vi sendis leteron al li.

— Nu kiu denove malkaŝis tion? Ho tiu malsprita Geĉjo. Tuj mi tirados lian oreton.

— Restu ĉi tie! Kion vi skribis en tiu letero?

Eliz ekskuis sian rondan ŝultreton.

— Kion mi skribis? Mi sciigis al li, ke li gardu sin, ĉar oni volas lin denunci, kaj se li havas ion kaŝotan, li pli bone formetu ĝin.

— Fulmotondron! Tio ja estas perfido! Vi malkaŝis familiajn sekretojn.

— Tiuj estas liaj sekretoj, ne la niaj.

— Pst! Neniun vorton plu.

— Do ne plu demandu min.

— Silenton! kriis kavaliro Ankerschmidt, forte ekfrapante la tablon. Diablojn! Mi ja montros, ke hejme mi ordonas.

Kaj ĉe tiuj ĉi vortoj li faris malbonsignantan movon al la forĝtubaj pistoloj. Kaj vere li atingis tiun triumfon, ke li efektivigis dum kvar sekundoj tiel profundan silenton, en kia oni povas aŭdi eĉ la zumon de muŝo.

Dum tiuj kvar sekundoj Eliz ĉesis rideti, balancadi la kapon kaj babili, kaj dum tiuj kvar sekundoj da serioza silentado ŝi estis tiel bela, ŝia kuntirita buŝo tiel eta, ŝiaj mire malfermiĝintaj okuloj tiel brilegaj!

Dum tiu solena silento Ankerschmidt ekstaris de sia loko kun granda decideco kaj malvarmsango, per severa marmorvizaĝo rigardante malsupren al Eliz.

— Ĉu mi do — malbone agis? tremdiris dubante la knabineto.

— Pst! — fraŭlino Eliz. Vi faris ĉefpekon. Vi malkaŝis internajn sekretojn al la kontraŭula tendaro; se vi estus mia soldato, mi vin mortpafigus pro tiu ĉi peko.

— Kaj ĉar mi estas via filino, vi do kisas min pro ĝi! interdiris ridante la gajema infano, kaj en la alia momento ŝi jam pendis sur la kolo de la nemildigebla juĝisto, kiu malbenadis, murmuris, sed fine rimarkis, ke li tenas intersiaj brakoj la kondamnotan krimuleton, kaj kisdante ŝiajn du ruĝajn vangojn, li forlasis ŝin kun tiu admono, ke ankaŭ aliafoje ŝi „estu ĉiam bona“.

MARLBOROUGH'S

TRAVELLERS' Esperanto Manual

OF CONVERSATION

—
ENGLISH—ESPERANTO.

CONTAINING :
PRONUNCIATION ; CLASSIFIED CONVERSATIONS
(Subjects arranged alphabetically),
TABLES OF MONEY, WEIGHTS AND MEASURES ;
THE NUMERALS ; WASHING LIST ;
COMPREHENSIVE VOCABULARY OF WORDS
IN DAILY USE.

By J. C. O'CONNOR, M.A., Ph.D.

*Crown 12mo., round
corners, 84 pp.*

*Green Wrapper 6d.,
Green Cloth 1/-.*

LONDON : E. MARLBOROUGH & Co., PUBLISHERS.

On Sale at
THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION
(INCORPORATED),
133, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.

[ALL RIGHTS RESERVED.]

EXTRACT FROM PREFACE.

THIS Manual is designed to enable the Tourist or Traveller to make his way with ease on the Continent, without the labour necessary to acquiring the languages of the countries he wishes to visit, and however little acquainted with Esperanto itself he may be at the outset.

It provides an abundance of conversational and colloquial sentences—questions, answers, etc.—such as he requires at every turn . . . These sentences are *classified according to subject, and the subjects arranged alphabetically*, so that . . . the visitor can readily turn to the very thing he wishes to say or ask.

The size and shape of the book are particularly adapted to the pocket, so that the traveller can conveniently carry it as his constant companion.

To students of Esperanto this volume offers a ready means of acquiring a *practical knowledge of the spoken language*, whilst to teachers and pupils in schools and classes it furnishes abundant material for conversational and written exercises of a most useful and interesting character, thus forming a valuable supplement to *Esperanto Self-Taught* (Marlborough's "Self-Taught" Series).

CONTENTS.

INTRODUCTION. The Esperanto Alphabet and Pronunciation; The Accent; The Article Points to Remember.

PART I.

CONVERSATIONS.

Apartments.
Arrival; Custom House; Luggage.
Bathing; Carnival; Golf.
Breakfast and Tea; Dinner.
Bus and Tram; Coach.
Correspondence.
Cycling; Motoring.
Health.
Hotel and Rooms.
Laundress, The.
Money-changing.

Photography.
Post and Telegraph.
Railway; Steamer
Shopping.
Sight-seeing; Theatre.
Time of Day, The.
Times and Seasons.
Useful and Polite Expressions.
Weather, The.
Worship.
Forms of Letters.

PART II.

NUMERALS, MONEY, WEIGHTS AND MEASURES, WASHING LIST WORD-FORMING:—

NUMERALS, Cardinal, Ordinal, Distributive, and Fractions.

MONEY:—

French, German, Italian, Spanish, Portuguese, Russian, and Scandinavian Money, with the English Equivalents.

English Money, with French, German, Italian, Spanish, Portuguese, Russian, Scandinavian, and Esperanto Equivalents.

French, German, Italian, Spanish, Portuguese, Russian and Scandinavian Currency (Paper, Gold, Silver, Copper).

WEIGHTS AND MEASURES:—

The Metric System, Length, Weight, Capacity, Area, English Equivalents.

WASHING LIST.

WORD-FORMING: The Vocabulary of Esperanto.

PART III.

VOCABULARY AND MEMORANDA PAGES.

The Railway.

English.

La Fervojo.

Esperanto.

Have you everything ready
for the journey?

Everything is in order

We are going by the rail-
way omnibus

When do you start?

We start in ten minutes

Get in, if you please

We shall be there in a
quarter of an hour

Here we are at the station

The train will start in five
minutes

Have you (got) your ticket?

How much (is it)?

Two first returns for
Naples

Take your ticket, sir

First-class to Nice

I want a second-class for
Cassel

Can I stop at ... with this
ticket?

Is this ticket available
viâ ...?

I want a circular ticket

Is it necessary to have this
ticket stamped?

The train is starting

Here comes a train

How long do we remain

Five minutes [here?

There are many passengers
waiting at the station

We shall soon be at the
end of our journey

Tickets, please

Are we already at Cologne?

Yes, sir

Here is my ticket

Let us fetch our luggage

Is this the express train?

What time is the first train
to...?

Ĉu vi preparis ĉion por la
veturado?

Ĉio estas preta

Ni iros per la fervoja omnibuso

Kiam ni foriros?

Ni foriros post dek minutoj

Eniru, mi petas

Ni alvenos post kvarono da
horo

Jen ni estas ĉe la stacidomo

La vagonaro foriros post kvin
minutoj

Ĉu vi havas vian bileton?

Kiom ĝi kostas?

Du iro-revenajn de unua klaso
ĝis Napolo

Prenu vian bileton, sinjoro

Mi deziras unuaklasan bileton
ĝis Nice

Mi bezonas duaklasan bileton
ĝis Cassel

Ĉu mi povas resti en ..., per
tiu ĉi bileto?

Ĉu tiu ĉi bileto permesos min
veturi tra ...?

Mi volas rondiran bileton

Ĉu estas necese stampigi tiun
bileton?

La vagonaro ekiras

Jen vagonaro alvenas

Kiom da tempo ni restos tie ĉi?

Kvin minutojn

Multaj vojaĝantoj atendas ĉe
la stacidomo

Ni baldaŭ estos je la fino de
nia vojaĝo

(Viajn) biletojn, mi petas

Ĉu ni jam estas en Kolonjo?

Jes, sinjoro

Jen mia bileto

Ni serĉu niajn pakaĵojn

Ĉu la vagonaro estas rapidira?

Kiam ekiros la unua vagonaro
al ...?

- Charing Cross, W.C.**—Mrs TROUNSON, 24, Onslow-avenue Mansions, Richmond-hill, S.W.—B.E.A. Reading Room, Wed., 3.30.
- Croydon.**—L. L. S. LOUIS, 3, Courtney-rd., Waddon.—Ruskin Ho., Station-rd., W. Croydon, Tues., 8.
- East London.**—J. GOURLAY, The Laurels, Hale-end-rd., Highams-pk.—Room A, Toynbee Hall, Wed., 8.
- Emmanuel (S.E.).**—E. A. ALLSOP, 27a, Burnbury-rd., Balham, S.W.—L.C.C. School, 265a, Camberwell-rd., S.E., Mon., 8.30.
- Kingston-on-Thames.**—F. M. SEXTON, F.B.E.A., Warwick Lodge, Hampton Wick.—Marathon Café, 4, Church-st., Tues., 8.30.
- N. London "Clarion."**—J. PRATT, 70, Grosvenor-rd., Lower Edmonton.—Thur.
- Mildmay.**—M. C. BUTLER, L.R.A.M., 18, Leigh-rd., Highbury.—2, Quadrant-rd., Canonbury, N., Thur.
- Stepney.**—W. T. BURDEN, 13, Belgrave-st., E.—Stepney Meeting Hall, Garden-st.,—Wed., 8—10.
- Sud Orienta Stelo.**—E. K. JAYNE, 22, Kinveachy-gardens, Old Charlton, S.E.
- Sutton (Surrey).**—L. C. ANDREWS, B.Sc. Cressingham Ho., Carshalton.—"School of Music & Art," "The Beeches," Brighton-rd., Sutton, Tues., 8.
- West Norwood.**—A. H. HUGHES, 34, Romola-rd., Herne-hill, S.E.
- Wood Green.**—ROBERT ROBERTSON, 364, Alexandra Park-rd.—Public Library, Sat., 7.30.
- Manchester.**—E. T. DORAN, 52, High Bank, Gorton.—Onward-bldgs., Deansgate, Thur., 7.30.
- Mansfield.**—FRANK H. JESSOP, 4, Mount-villas, Chesterfield-rd.
- Melbourne (Australia).**—A. L. SULLIVAN, "Esp-o Hall," 152, Elizabeth-st.—Esp-o Hall, Fri., 7.45.
- Middlesbrough.**—Miss M. L. WARNE, 15, Myrtle-st.—Berlitz School, Thur., 7.
- * Middleton (Manchester).**—CECIL C. GOLDSMID, 2, Wood-st.—Barker's Restaurant, Manchester Old-rd., Wed., 8 p.m.
- Mirfield (Yorks).**—W. S. WADDINGTON, Broad Oaks.
- Montrose.**—Miss I. O. FETTES, 38, High-st.
- Natala Verda Stelo.**—LEONARD WOOD, 37, Frere-rd., Durban.—Mon.
- Newcastle.**—Mrs. S. E. WRIGHT, F.B.E.A., 11, Oxford-ter., Gateshead.—Church Inst., Hood-st., Thur., 8.
- * Northampton.**—J. P. HARRISON, Squirrel-lane, Old Duston.—66, Harlestone-rd., Thurs.
- Norwich.**—J. WILKINSON, 72, College-rd.—Y.M.C.A., St. Giles'-st., Mon., 8.30.
- Nottingham.**—G. E. SIPMAN, 18, Corporation Oaks—Corbyn Chambers, Beastmarket Hill, Fri., 8.
- Oakworth (Yorks).**—A. DENISON, 3, Apsley-ter.
- Paisley.**—D. SEMPLE, Calside-ave.
- Partick Y.M.C.A.**—J. A. JOHNSTON, Y.M.C.A., Peel-st.—Y.M.C.A. Rooms, Fri., 8.30.
- Perth.**—A. DEWAR, Glasgow-rd. P.O., Thur., 8.
- Perth (W. Australia) Nigra Cigno.**—T. E. O'DONOGHUE, Commercial Bank Chambers, St. George's-terrace—Macdonald's City Café, Barrack-st., Thur., 8.
- Plymouth (Tri Urboj).**—E. E. YELLAND, 16, Chapel-st., Stonehouse.—"The Welcome," Fore-street, Devonport, Wed., 8.
- Portmadoc.**—Miss GWEN OWEN, 4, Roche-ter., Garth.—Welsh Esp. League Offices, Cambrian-bldgs., Station-ave., Wed., 6 (Reading Room, W.E.L., open Tues. and Wed., 6—8 p.m.; Sat., 2.30—8).
- Portsmouth.**—SYDNEY J. DAVIES, 56, Whitworth-rd., Copnor.—Esperanto Hall, The Arcade, Tues., 8.
- Pretoria (S. Africa).**—Mrs. R. SPERO, P.O. Box 99.
- Reading.**—Miss R. WOOLFORD, 61, Kensington-rd.—Thur.
- Redhill.**—S. S. JENNINGS, 26, Linkfield-lane.
- Rochdale.**—R. HOWARTH, 114, Royds-st.—Crescent Café Drake-st., Thur., 8.
- Rotherham.**—J. E. HICKS, Y.M.C.A., High-st.—Thur.
- Rugby.**—F. J. BRADLEY, 84, Craven-rd.
- Scottish League of Catholic Esperantists.**—M. HERON 38, India-place, Edinburgh.
- Sheffield.**—Miss BAXTER.—Builders' Exchange, Thur., 7.30.
- Sheffield Y.M.C.A.**—W. HAGEN, Glengarth, Handsworth.
- Sheffield (Crookes) Y.M.C.A.**—M. BROWN, 36, Butc-st., Crookes.
- Shipley.**—Miss M. SCHOFIELD, 7, Hope View.—Co-operative Hall, Westgate, Fri., 7.30.
- Slough.**—Miss PITT, Upton House.
- Soham (Cambs.).**—G. F. FENTON, Soham (Cambs.)
- Somercotes Alfreton.**—HARRY SHAW, Fernleigh Villa, Leabrooks, nr. Alfreton.—Fernleigh Villa, Tues. and Thur., 7.
- Southland (N.Z.).**—C. R. S. BARRETT c/o National Bank of N.Z., Invercargill.
- Southport.**—P. FOSTER, 33, Westbourne-rd Birkdale.—Imperial Café, 555, Lord-st., Mon.
- St. Albans.**—O. GODMAN, 59, Oswald-rd.—Dear's Hotel, London-rd., Thur., 8.15.
- St. Andrews.**—Miss N. REID, 64, Market-st.—Tues., 8.
- St. Helens (Lancs.).**—E. L. CHALLENGER, 26, Cowley-hill-lane.—Y.M.C.H., North-rd., Wed., 7.30.
- Stockport.**—F. W. SHAW, 1, Lancaster-av., Didsbury—Wed.
- Stockton-on-Tees.**—T. R. WILSON, 6, Dovecot-st.—Lit. and Phil. Institute, Mon., 7.30.
- Stoke-upon-Trent.**—H. TOMLINSON, 15, Sheppard-st.—Church Inst., Thur., 8.
- Sunderland.**—A. N. RONTREE, 30, Brinkburn-st.—Fri.
- Swinton (Rotherham).**—J. E. JONES, 38, Station-st.
- Todmorden.**—T. WOOD, Hollins, Walsden.—Wild's Temperance Hotel, 1st and 3rd Wed. in month, 7.30.
- Tunbridge Wells.**—J. A. GILL, Lower Green-rd., Rusthall
- Wakefield.**—P. BROOKS, 27, Church-rd., Altofts, Normanton.—Friends' Meeting Ho., Thornhill-st., Tues.,
- Warrington.**—THOS. G. CATHRO, 8, Alexandra-rd., Stockton Heath.—7, Bewsey-st., Wed., 8.
- Western Australia Esp. Socy.**—Miss M. WATSON, Stott & Co.'s College, St. George's-terrace, Perth.
- Wigan.**—F. BURGESS, 28, Charles-st.—Marsden's Café, 31, Market-st., Fri., 7.30.
- Wisbech.**—Miss E. MILLER, Wistaria Ho.—The Institute Tues., 8.
- * Withernsea.**—A. E. B. SUDDABY, 39, Arthur-st.—Oriental Café, Queen-st., Wed., 8.

MY DEAR FRIEND,

You have no doubt heard of the International Language—Esperanto, and would perhaps like to become acquainted with the objects of the Movement.

This paper contains a great deal of general information upon the subject, and I am sure you will be much interested in reading it.

As our language is based upon the principal European languages, you will be able to understand much of the Esperanto portion, but if you will apply to the British Esperanto Association (Inc.), 133—136, High Holborn, London, for a "Key" (price ½d.) you will be able to read the whole of the paper.

Yours very sincerely,

Any of the following books may be had by applying to the Sec., BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, Museum Station Buildings, 133-136, High Holborn, W.C., and it should be noted that ALL profits arising from the sale of same are WHOLLY devoted to the propaganda of Esperanto.

New books are marked with an asterisk, books specially recommended are in black type.

N.B.—Deposit accounts can be opened with the Secretary. Minimum deposit, 10s. Group leaders and others will find this a great convenience. Stamps should not be sent for amounts over 1s. Cheques, Money and Postal Orders to be crossed "London and South-Western Bank." American drafts not accepted unless 25 cents are added for cost of collection. *Ĉebankaj transpagiloj akceptataj.* The offices are open from 9.30 a.m. to 6 p.m.; on Saturdays from 9.30 a.m. to 1 p.m. Telegraphic address: "Esperanto, Westcent, London."

Telephone: 2326 Gerrard.

INSTRUCTION BOOKS.

Prices,
post free.
s. d.

IN ENGLISH.

Commentary, Grammar and, on the International Language Esperanto, by Major-General GEORGE COX, B.A. (Third Revised Edition)	2	6
Complete Grammar of Esperanto, I. KELLERMAN, A.M., Ph.D.	3	10
Ekzercaro , Dr. Zamenhof's, with key, J. RHODES	1	0
Esperanto Teacher, The new and enlarged edition, by HELEN FRYER	0	7½
Esperanto for Young Beginners ... (1s. per doz.)	0	1½
Esperanto for the English, by A. FRANKS and G. W. BULLEN. Cloth, 1s. 2d.; limp cloth, 10½d.; paper,	0	7
Esperanto for the Million...per doz., 1s. 3d.; each	0	1½
Esperanto Manual, M. L. JONES. Second edition	1	1½
Esperanto in 50 Lessons, by EDMOND PRIVAT	1	8
Esperanto Self-Taught, WM. MANN (cloth, 1s. 8d.)	1	2
Esperanto Home-Student, JAMES ROBBIE	0	1½
Espersteno (Internat. Stenog.), J. CATTON	1	1
First Reader in Esperanto, A, by E. A. LAWRENCE	0	7
Graduated Exercises, with Key, by A. MOTTEAU	0	7
Grammar and Exercises, by R. H. GEOGHEGAN	1	7
Pictorial Esperanto Course, CART-MANN	1	2
Primer of Esperanto... (1s. 8½d. per doz.)	0	2½
Student's Text-book, by Dr. O'CONNOR, M.A.	1	1

IN ESPERANTO.

Fundamento de Esperanto , 5-lingva, de D-ro. ZAMENHOF ... cloth, 3s.; paper	2	0
Karlo (facila legolibro), ED. PRIVAT	0	7
Komercaj Leteroj, de LAMBERT	0	6
Komerca Sekretario, La, de J. ROS SUDRIÁ	0	6
Kurso Tutmonda de Esperanto, de E. GASSE	0	9
Lingvaj Respondoj , de D-ro. ZAMENHOF	0	9
* " (Nova Serio) "	0	9
Sintakso Esperanta, de P. FRUICIER	1	6
Stenografio Internacia Aoro, de R. SPROTTE	0	6
Strukturo de la Vortaro Esperanta , by L. DE BEAUFONT (French and Esperanto)	0	4
Tutmonda Lernolibro (Gouin), de MARÉCHAL	1	0

Textbooks in other languages can be obtained to order.

DICTIONARIES AND PHRASE-BOOKS.

Aferistoj, Turistoj, k.c., Poŝlibro Internacia por, by G. NORMAN (bound)	2	0
Anatomia Vortaro (kvarlingva)	1	6
Conversation Manual, O'CONNOR (cloth, 1s. 1d.)	0	7
Deutsch-Esperanto, Wörterbuch, ZAMENHOF	2	2
Deutsch-Esperanto Wörterbuch, P. CHRISTALLER (bind., 5s. 2d.)	4	3
Dictionnaire complet Français - Esperanto, GROSJEAN-MAUPIN	6	0
Enciklopedia Vortareto Scienca (Esperanta kaj Franca), C. VERAX	6	0
English-Esperanto Dictionary, J. RHODES	5	4
English-Esperanto, by O'CONNOR and HAVES	1	8
* Esperanto-English Dictionary , E. A. MILLIDGE. Interleaved, 7s. 3d.; ... cloth	5	3
Esperanto-English, by A. MOTTEAU	1	8
Supplements to above ... Esp. 1½d. and Eng.	0	4
Esperanto-Deutsch Wörterbuch (bound, 2s. 8d.)	2	2
Esp.-Franç., Dict. E. GROSJEAN-MAUPIN	1	0
Esp.-Français, Dict. de P.E.S., 2s. 6d., bound...	3	0
Français-Esperanto, Vocabulaire, by TH. CART	2	6
Franc.-Esp. Dictionnaire, P.E.S. (cloth)...	4	6

Prices,
post free.
s. d.

Frazaro, de HENRI DE COPPET	1	0
Frazaro, Deut.-Esp., VELTEN (cloth, 2s. 6d.)	2	0
Frazaro, Praktika, laŭ A. Matthias, J. BOREL	0	3½
Frazlibro, Popola, R. DESHAYS	0	6½
Frazlibro de l' Turisto (nova eldono)	0	6½
Konkordanco de Ekzercaro , A. E. WACKRILL	1	0
" de Sentencoj , de ŬOAGO	0	10
Marista Terminaro, Provo de, ROLLET DE L'ISLE	1	6
Matematika Terminaro, by RAOUL BRICARD	0	9
Muzika Terminaro, kompilita de F. DE MÉNIL	0	7
Naŭlingva Leksikono de Esp., L. BASTIEN	3	0
Novaj Vortoj, Du Mil, P. BOULET	1	6
Oficialaj Radikoj (BOIRAC)	0	6
Plena Klasika Libro de Esperanto , Luksa eldono kun ingo, 1s. 3d.	1	0
Plena Vortaro Esperanto-Esperanta kaj Esp.-Franca, EMILE BOIRAC. Tri volumoj	9	6
Rimoj, Vortaro de Esperantaj, de J. RHODES	0	7
Technique, Vocab. (Français-Esp.), de CH. VERAX	2	6
Universala Vortaro , de D-ro. ZAMENHOF	1	0
" " Oficiala Aldono al	0	6
Vortaro de Esperanto (en Esperanto), KABE	4	0
Zamenhofaj Vortoj , netroveblaj en U.V. (L.K. Eldono), redaktita de A. E. WACKRILL	1	

Other dictionaries can be obtained to order.

LITERATURE.

(See also *Drama*).

Akvo Dormanta (Meksikana vivado), L. BIART	0	7
Ali Baba kaj la 40 Rabistoj, Major-Gen. G. COX	0	4½
Aladin; aŭ, La Mirinda Lampo	0	7
Aventuroj de la Kalifo Harun Alraŝid	0	4½
Alicio en Mirlando (Carroll), trad. E. L. KEARNEY, M.A. (bind., 2s. 3d.)	1	2½
Amoro kaj Psiĥe (Apulejus), trad. E. Pfeffer	0	7
Anekdotaro, Tutmonda, I. (Anglujo), E. ĈEFEĈ	0	3
Anjo (I. Turgenev), trad. D-ro. A. FIŠER	0	7
Antaŭen kun kredo (Pola Esp-isto jarlibro)	2	3
Ave Patria ... (Reymont), D-ro. LEONO ZAMENHOF	0	7
Batalo de l' Vivo, La (Dickens), trad. D-ro. ZAMENHOF (bind., 2s. 2d.)	1	1½
Berna Oberlando, Tra, ilustrita, T. HOPF	0	7
Besta Vivo, Bildoj el (K. Ewald)	0	11
Biblio, El la , elektitaj ĉapitroj, ZAMENHOF	0	3½
Bibliografio Esperanta (G. Davidov)	2	2
Blinda Rozo (Hendrik Conscience)	1	1
Blonda Ekberto, La (Tieck), D-ro W. FISCHER	0	6
Bona Sinjorino (E. Orzeszko), trad. KABE	0	3½
Bontemplanoj, La, M. GAUTROT	0	4½
Brazilio (E. Backheuser)	1	6
British Esperantist , Vol. III., 2s. 6d.; IV., V., VI., VII., VIII.	4	0
British Esperantist , Covers for Binding Vol. VIII.	0	10
Bukedo, de Prof. C. LAMBERT	2	0
Bulgaraj Rakontoj. D. ATANASOV	0	3½
Ĉe la piedoj de la Majstro (Alcyone), trad. W. W. MANN. Luksa eldono	2	1
Dankon (T. Combe), trad. E. RAMO		
Deveno kaj Historio de Esperanto	0	7
Devjatnin, V. N., Plena Verkaro , Libro I., 2s.; Libro II., 2s. 6d.; Libro III., 1s. 6d.; Lib. IV.	1	9
Diservo de la Angluja Eklezio	0	7
Diversaĵoj (stories translated by various writers)	1	6
Dogmaro pri la Vivo (Swedenborg)	0	7½

		Prices, post free.				Prices, post free.	
		s.	d.			s.	d.
D-ro. Jekyll kaj S-ro. Hyde (Stevenson), MORRISON kaj MANN ...	1	1½		Kaŭkaza Kaptito (Tolstoj), ŠARAPOVA ...	0	3½	
Don Kihoto en Barcelono, F. PUJOLA Y VALLES	0	3½		Kaŭzo de la Senlaboreco, La, de H. C. MEES	1	4	
Du Noveloj (M. Jókai), trad. J. DE LUXENBACHER	1	3		Kio Okazis Foje en Sidono, GRABOWSKI	0	7	
Du Paroladoj , de EDMOND PRIVAT ...	0	4		Kio povas okazi se oni donacas surprize, de E. ĈEFEĈ (kun 16 ilustraĵoj), dua eldono	0	7	
Du Rakontoj, verkitaj de D. DE ROTHAN	1	1		Kondukanto kaj Antologio , de A. GRABOWSKI	2	0	
Du Rakontoj de A. Ĉehov, trad. B. KOTZIN	0	4		Kongreso, La Tria , multilustrita ...	1	6	
Dürer, Albrecht. Reproduktaĵoj (53) kun teksto en Esperanto (tole bindita, 5s. 5d.)	4	4		Konfeso (L. N. Tolstoj), trad. M. S. TENNER	1	4	
Eĉ en doloro ni estu ĝojaj ...	1	0		Kredo kaj Scio (D-ro Gruner)	0	8	
Ekonomio Socia (D-ro J. B. Marchlewski), trad. E. PFEFFER	0	4		Kroataj Poeziaĵoj, trad. MAVRO ŠPICER	1	7	
Elektitaj Fabeloj (Grimm), trad. KABE	1	8		Kulturceladoj de la Nuntempo (Prof. Dr. Aug. Forel)	0	10½	
Elektitaj Fabeloj (La Fontaine), G. VAILLANT	0	9		La Lasta (W. Reymont), KABE	0	3½	
Eliro (Exodus), trad. L. L. ZAMENHOF	2	0		Laŭroj (Premiitaj Verkoj de <i>La Revuo</i>)	2	0	
Eneido (Virgilio), trad. Dr. VALLIENNE	3	0		Legendoj (A. Niemojewski), trad. Br. KUHL	2	2	
En Fumejo de l' Opio (Reymont), KABE	0	7		Legolibreto, J. BOREL	0	3½	
En Harmonio kun la Eterneco (R. W. Trine), trad. F. SKEEL-GIÖRLING. Tole-bindita	1	8		Levidoj (Leviticus), trad. L. L. ZAMENHOF	2	0	
En Malliberejo (E. Ĉirikov), KABE	0	3½		Libroj de Kantoj (H. Heine)	0	3½	
En Rusujo per Esperanto, A. RIVIER	1	5		Litadmonoj de S-ino Kodel (D. Jerrold), J. ROBBIE, Du serioj ...	0	1½	
En Svislando. Bele ilustrita. E. RAMO	3	2		Londonaj Interesaĵoj, kun kvar karto	1	2	
Esperantaj Prozaĵoj ...	2	6		Maja Nokto (Gogol), trad. A. FRENKEL	0	7	
Esperanta Literaturo, Pri la. EDMOND PRIVAT (Parolado ĉe la Sepa Kongreso)	0	9		Mainovaj Paĝoj el "L.I." (Unua serio)	1	4	
Estu Homo! (C. Wagner), trad. SAM. MEYER	1	3		Manon Lescaut (Prevost), trad. D-ro. VALLIENNE	2	6	
Evangelio Sankta Mateo, MIELCK kaj STEPHEN	0	7		Marta (E. Orzeszko), trad. D-ro. ZAMENHOF	3	6	
Evangelio de S. Johano, La, ilustr.	0	1½		Mia Poŝhorloĝo (M. Konopnicka), trad. KABE	0	6	
Evangelioj, La Kvar (En unu rakonto), P-ro. R. LAISNEY	1	6		Ni Sekvu Lin (H. Sienkiewicz), trad. Br. KUHL	0	10½	
Fabiola (Kardinalo Wiseman), trad. E. RAMO	3	6		Nord-Germanaj Rakontoj (H. Bandlow)	0	3½	
Fabeloj de Krilov, 1a parto, trad. DEVJATNIN	0	6		Nova Antologio (poemoj), A. GRABOWSKI	0	7	
Fabeloj al Helenjo , trad. D-ro. N. KABANOV	0	3½		*Nova Testamento , according to binding, 1s. 6d. to	6	0	
Fabeloj de Andersen, L., SKEEL-GIÖRLING	0	3½		Novaj Versaĵoj (Lermontov)			
Fantomo en Lublo (el la hungara lingvo)	1	1		Ora ŝaflano, La Serĉado de la, O'CONNOR kaj HAYES (kun angla traduko, 9d.)	0	7	
Fantomoj (I. Turgenev), trad. D-ro A. FIŠER	0	3½		Paĝoj el la Flandra Literaturo	1	7	
Faraono, La (B. Prus), KABE, 3 vols.	2	0		Patrinoj, La (A. Aharonjan), D-ro A. FIŠER	0	3½	
Fatala Suldo, trad. E. FERTER-CENSE	3	6		Patroj kaj Filoj (Turgenev), trad. KABE	2	6	
Fundamenta Krestomatio , a collection of prose and poetry, edited by Dr. ZAMENHOF, the standard guide for Esperanto style, 7th edition, in paper cover (cloth, 4s. 6d.)	3	6		Paŭlo Debenham , originala romano en Esperanto, H. A. LUYKEN (cloth, 3s. 3d.)	2	2	
Krestomatia Konkordanco (I. Participoj), O'CONNOR kaj HAYES	0	3½		Pax (Zulawsky), trad. W. GRABOWSKI	0	5	
Fundo de l' Mizero, La (V. Sieroŝevski), KABE	0	9		Pola Antologio , de KABE	2	0	
Genezo (Genesis), trad. L. L. ZAMENHOF	2	0		Portreto (Gogol), trad. D-ro. A. FISCHER	1	3	
Centoj kaj Lingvo Internacia (Zamenhof)	0	3½		Praktiko de la Apudesto de Dio, La (Fr. Laŭrenco), LUYKEN (tole bindita, 7d.)	0	4	
Germana Kanttrezoro, Elekto el Muziko kaj teksto	2	3		Predikanto, La (Ecclesiastes) D-ro. ZAMENHOF	0	9	
Ĝil Blas (Elektitaj ĉapitroj), trad. Busquet	1	3		Princo Serebrjanij (A. Tolstoj), trad. M. SIDLOVSKAJA, 285 paĝoj	2	9	
Gulliver en Liliputlando, trad. M. INMAN	1	1½		Progresado de la Pilgrimanto, J. RHODES	1	7	
Gvidlibro de Gibraltaro, CHARLES J. EDWARDS	0	7		Proverbaro Esperanta , L. L. ZAMENHOF	1	9	
Hermano kaj Doroteo (Göthe), trad. B. KÜSTER	1	1		Psalmaro, La , trad. D-ro. ZAMENHOF	2	6	
Himnaro, kompilita de M. C. BUTLER, L.R.A.M. (cloth, 1s. 2d.)	0	7		Puntistino, La, trad. CÉCILE ROYER	0	3	
Historieto de Esperanto (Fiŝer)	0	7		Rakontoj al mia Belulino (J. Bach-Sisley)	2	2	
Historio de Esperanto (Ed. Privat)	1	1		Rakontoj pri Feinoj (Perrault), SARPY	1	0	
Horacio (Macaulay's Horatius). C. BICKNELL	0	9		Reĝo de la Montoj, La (About), trad. GASTON MOCH, ilustraĵoj de Gustave Doré	3	6	
Humoraĵo, Libro de l' (P. de Lengjel)	2	6		Reĝo de la Ora Rivero (Ruskin), KELLERMAN	0	3½	
Hungaraj Rakontoj (P. Herczeg)	0	3½		Rikke-tikke-tak (H. Conscience), trad. M. POSENAER	2	2	
Indo-Eŭropaj Lingvoj kaj Esperanto, TH. CART	0	2		Sableroj, MARIE HANKEL, broŝ., 7½d.; bindita	1	0	
Instituto Milner, La, trad. Lyon'a Grupo	0	3½		Senlaca Sinofero, La (Roksano), orig.	0	6½	
Inter Blinduloj (Dr. JAVAL)	2	0		Ŝĉavinski (du rakontoj)	0	3½	
Internacia Krestomatieto (Kun 6-lingva vortaro), A. AJSPURIT	0	4½		Sentencoj de Salomono La (Proverbs), D-ro. L. L. ZAMENHOF	1	6	
Internacia Krestomatio (Kabe)				Sep Rakontoj , de IVAN MALFELIČULO	1	1	
Interrompita Kanto, La (E. Orzeszko), KABE	0	9		Spirita Juvelaro (Katolika Preĝolibro), bindita	1	10	
Japanaj Rakontoj, CIF TOŠIO	0	7		Sub la Neĝo , de J. J. Porchat, trad. J. BOREL	1	2	
Kantoj de Salomono, La , trad. J. H. FRED	0	5		Sufero (Carmen Sylva) en 7 lingvoj kaj Esp., D-ro S. LEDERER	0	10	
Kanto de Triumfanta Amo (Turgenev), D-ro A. FIŠER	0	7½		Tatterley (Tom Gallon), trad. A. WILSON (bindita 2s. 3d.)	1	9	
Karaktero (Luiscius)	0	6		Teozofio, kelkaj vortoj pri, DIOU-THOUILLON	0	4	
Karavano, La (Hauff), J. W. EGGLETON	1	1		Tolstoj, Rakontoj de , 9 numeroj. La kolekto Tra Belglando, Nederlando kaj Anglujo, R. DI RIENZI	0	6½	
Karmen (P. Mérimée), trad. SAM MEYER	1	1		*Tra l' Silento (beautifully printed and bound), EDMOND PRIVAT. Vellum, 1s. 6d. Leather	2	0	
Katerino (Sevĉenko), trad. V. N. DEVJATNIN	0	3½					

	Prices, post free. s. d.
Transmorta Vivo (Fechner), <i>trad.</i> P. KODIK ...	0 10
Tri Angloj Alilande (Merchant), orig. ...	1 0
Tri Mortoj (Tolstoj), M. ŠIDLOVSKAJA ...	0 4½
Tutmondaj Fajrokutimoj, de H. W. SOUTHCORBE ...	0 3½
Unua Legolibro , Legaĵoj gradigitaj de KABE ...	1 7½
Vendetta (H. de Balzac), M. MERCKENS... ..	1 3
Versaĵoj en Prozo (I. Turgenev), KABE ...	1 0
Versfarado kaj Rimaro , PARISOT kaj CART ...	0 6½
Virineto de Maro, La (Hans Andersen), <i>trad.</i> D-ro. ZAMENHOF. Ilustrita de H. M. Brodie	1 6
Vojaĝo interne de mia ĉambro (X. Le Maistre), <i>trad.</i> SAM MEYER	0 9
Westminster, La Abatejo de	0 3

DRAMA.

Advokato Patelin, <i>trad.</i> J. EVROT... ..	0 9
Angla Lingvo sen Profesoro (T. Bernard), unuakta komedio, <i>trad.</i> G. MOCH	1 0
Antaŭdiro, La, de C. STEWART, M.A.	0 4½
Aspazio, 5-akta tragedio, L. ZAMENHOF	2 6
Avarulo, L' (Molière), <i>trad.</i> SAM MEYER	0 9
Barbiro de Sevilla, 4-akta, SAM MEYER	1 1
Bardell kontraŭ Pickwick, <i>trad.</i> W. MORRISON... ..	0 7
Benkoj de la Promenejo (monol.), P. CORRET	0 2½
Boks kaj Koks. <i>trad.</i> C. STEWART, M.A.	0 5½
Bombasto Furioza (W. Barnes Rhodes), <i>trad.</i> CHARLES STEWART, M.A.	0 7
Consilium Facultatis (unuakta proza komedio), J. A. Fredro, <i>trad.</i> A. GRABOWSKI	1 0
Don Juan (Molière), <i>trad.</i> E. BOIRAC	1 6
Dramoj, El la , esp-itaj de D-ro. ZAMENHOF	0 3½
Du Biletoj, komedieto de FLO RIAN	0 5
Edziĝo Kontraŭvola (Molière), <i>trad.</i> V. DUFEUTREL	0 7
Edziĝo Malaranĝita, de V. INGLADA	0 6½
"Elpelu Lin!" unuakta komedio (T. J. Williams), <i>trad.</i> J. HEDLEY INCE	0 6
En Danĝero, 5-akta (R. Unterman), orig.	2 5
Georgo Dandin (Molière), D-ro. ZAMENHOF	1 3
Halka, 4-akta opero, <i>trad.</i> A. GRABOWSKI	1 0
Hamlet , <i>trad.</i> D-ro ZAMENHOF, paper, 2s. ; cloth	3 0
Hispanaj Dramoj (J. Benavente), V. INGLADA	0 3½
Ifigenio en Taŭrido (Goethe), ZAMENHOF	2 0
Julio Cezaro , <i>trad.</i> D. H. LAMBERT, B.A.	1 7
Kaatje, de Paulo Spaak (4-akta), <i>trad.</i> D-ro. W. VAN DER BIEST	2 6
Kial ili estas famaj ? ? ? (monologo), F. DORE	0 6½
Komedioj, El la , esp-itaj de D-ro. ZAMENHOF	0 3½
Komedioj, Tri Unuaktaj (luditaj en "La Kvara")	0 10
Makbeto, <i>trad.</i> D. H. LAMBERT, B.A.	2 0
Malsanulo pro Imago (Molière), W. VELTEN	0 6
Mazeppa, tragedio, 5-akta, A. GRABOWSKI	2 0
Monologoj, Tri, <i>trad.</i> P. BOULET	0 3½
Nesia Hejmo, La (Benavente), 3-akta, V. INGLADA	1 0
Nevo kiel Onklo, La (Schiller), C. STEWART, M.A.	1 0
Perfekta Kuiristino, 1-akta (Hentsch), RAMO	0 6
Por Kvietaj Personoj (1-akta komedieto)	0 6½
Protesilas kaj Loadamio, LEONO ZAMENHOF	1 0½
Rabistoj, La (Schiller), <i>trad.</i> D-ro ZAMENHOF	2 0
Reaperantoj (H. Ibsen), unua akto, <i>trad.</i> O. BÜNEMANN	0 3½
Revizoro, La (N. V. Gogol), <i>trad.</i> D-ro ZAMENHOF	1 6
Rikoltado de la Peco, La (Sturgis), (unuakta komedio), C. BICKNELL	0 4½
Rompantoj, La , 5 monologoj, de F. PUJULA	1 0
Sinjoro Herkules (burleskaĵo), ARNTZ kaj BUTIN	0 3½
Si Kliniĝas por Venki (Goldsmith), A. MOTTEAU	1 2
Solo de Fluto (P. Bilhaud), <i>trad.</i> F. DORÉ	0 7
Ventego, La ("Tempest") <i>trad.</i> A. MOTTEAU	2 2

SCIENTIFIC.

Analitika Geometrio Absoluta, D-ro C. VÖRÖS	8 6
Bakterioj, Kvin Prelegoj pri (Prof. Odo Bujwid)	1 1
Elementoj de la Geometrio Absoluta, D-ro. C. VÖRÖS	4 2

	Prices, post free. s. d.
Fortografia Optiko, Elementa, de KARLO VERKS	1 4
Higieno kaj Moralo, <i>trad.</i> A. HERREMAN	0 10
Homa Radiado, Pri la, de E. BOIRAC	0 3½
Kormalsanoj, La, priskribo populara (Burwinkel), <i>trad.</i> D-ro. KUNSCHERT	1 1
Kurbaj Linioj, pri Unu Speco de, de Prof. A. DOMBROWSKI	0 7
Monadologio (Leibniz), <i>traa.</i> E. BOIRAC	0 7
Poliglota Vade-Mecum de Internacia Farmacio, C. ROUSSEAU	7 6
Teorio de Evolucio de Kono, NADINDA KOLOVRAT	0 7

MUSIC AND SONGS.

Birdoj forflugu! Muziko de S-ino GUIVY	1 6
Brilas l' Esper', de C. W. T. REEVE	0 7
Britaj Kantoj, Tekstaro de, AD. SCHAFER	0 3½
Danco estas Rava, La (valsa dueto), REEVE	1 1
En Sonĝo (Heine-Zamenhof), L. RIGOR	0 9
Esperanta Lando, ROWE-MCBURNEY	0 3½
"Esperanto," de HARRISON HILL (Ang. kaj Esp.)	0 1½
Esperantaj Kantoj (dua eldono), laŭ konataj arioj, de A. B. DEANS, ĉiu libreto (5 kantoj)	0 6
Esperantista Kantaro, 13, kantoj, de K. JOST	1 0
Espero, La , horo, de F. de MÉNIL... ..	1 1
" por baritono aŭ mez-sop.	0 7
" muziko de A. SCHAFER	0 7
Funebra Kanto, por orgeno, de C. B. MABON	2 1
Gaja Migranto, La, de C. B. MABON	1 7
Himnaro, kolekto da 103 anglaj himnoj, de M. C. BUTLER	0 7
Ho, Mia Kor' (D-ro Zamenhof), de JOSÉE GUIVY	1 6
"Huddersfield" Collection	0 4½
La Nerenkontito (Fleming Fulcher), muz. de M. F. COATES	1 1
La Patrolando, A. B. DEANS	0 3
La Sola Sinjoro (Esp. kaj angle.), de I. MEARS	0 3
Mi Aŭdas Vin (L. Zamenhof), de H. HARRIS	1 7½
" " de F. DE MENIL	1 1½
" " de S. MCBURNEY... ..	1 1
Ne estas ĉe la batalejo, de C. B. MABON	1 7
Nova Kanto DOMBROWSKI-TRICKETT	0 3
Okuloj viaj (R. W. Emerson), de C. B. MABON... ..	1 1
Se ci estus blinda, Esp. teksto de A. SCHAFER	1 7
Vojo, La (kanto kun fortepiano), R. DE DESHAYS	0 5

PROPAGANDA AND MISCELLANEOUS.

Advantages of Esperanto, by M. L. JONES	0 1½
Albumo de Konataj Esperantistoj, de F. SCHUCK	2 7
Demandaro pri la Historio, Literaturo kaj Organ- izaĵoj de Esperanto, de R. DE LADEVÈZE	1 1
Do you know Esperanto? ... .. per 100	5 6
Esperanto inter la Blindularo (A. J. ADAMS)	0 6½
Hour of Esperanto, An, CART-COX	0 1½
How to Form Esperanto Groups, W. M. PAGE... ..	0 1½
International Language, by W. J. CLARK, M.A.	1 3
Keys (Ŝlosiloj), Esperanto (I.P.E.), now ready in English, German, French, Italian, Swedish, Dano-Norwegian, Hungarian, Portuguese, Bohemian, Russian, and Welsh, per doz., 6d. ; per 100	3 0
Spanish, 3s. 9d. ; Catalan, Dutch, Finnish, Polish, Roumanian, Croat-Servian, per 100	4 0
Passing of Babel , by B. E. Long B.A.	0 7
Por kaj Kontraŭ Esperanto , de D-ro. VALLIENNE	0 4
Postcards, Propaganda (I.P.E.) ... .. per 100	1 8
Ditto, B.E.A. Propaganda, ... per 100	0 8
Ditto, Raphael Tuck Colrd. Ser. 9964, packet	0 7
Red Cross, Esp. Guide, Lieut. BAYOL	0 1½
Salutpoŝtkartoj de B.E.A. ... .. per doz.	0 7
Solve de la Problemo de Lingvo Internacia ("Esenco kaj Estonteco" el <i>Krestomatia</i>), with English translation by A. E. WACKRILL	0 7

ALL PROFITS

ARISING FROM
THE SALE OF
THEESPERANTO
BLENDOF FINE
OLD SCOTCH
WHISKIES

are devoted to the Propaganda of Esperanto.

Special Rebate to all British Esperantists of
5/- on each case of this well-known Blend, the
ordinary price of which is 5/- per case of
Dozen Bottles, Carriage Paid.

CASH WITH ORDER.

To secure the reduction, quote Adresaro,
Number, or Name of your Group.

KORRESPONDU PREFERE EN ESPERANTO.

BUCHANAN, SCOTT & Co.,
GARTELAND STREET, GLASGOW.

UKRAINA STELO.

Monata, ilustrita, literatura, informo gazeto. Organo de Ukrain
Esperantistoj.

Jara abono, eksterlande 1 sm. 40 sd.

Sendu tuj abonpagon al—

Administrado: M. Nedilskyj, Kolomea, Gimnazio, Aŭstrio, Galicio.

Subtenu la unuan propagandilon inter Ukrainoj!

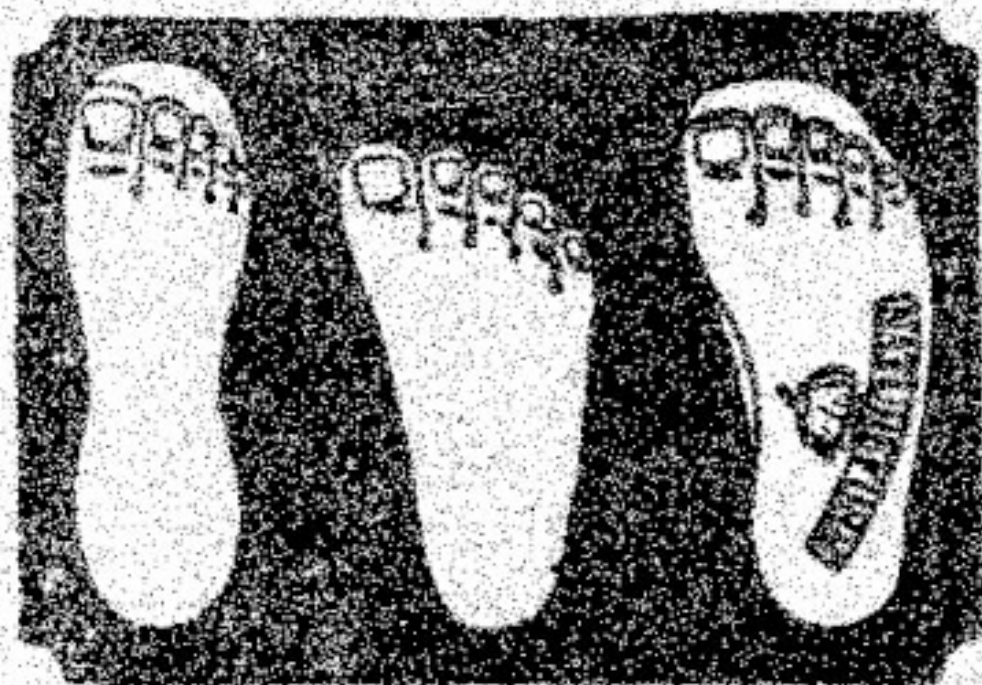
SPECIMENO NUR KONTRAŬ RESPONDKUPONO.

ESPERANTA MASINSKRIBADO

(Kun supersignoj). Ankaŭ

ANGLA MASINSKRIBADO.

Je tre moderaj prezoj.

CHAS. J. PRIESTLEY, 17, Marshall St., Sherwood,
Nottingham.Botoj, ŝuoj, Sandaloj,
Pantofloj, Kaŭĉukaj
ŝuoj, ŝtrumpoj. Ĉiuj
ekskluzive laŭ la tipo
'Naturformo.'

HOLDEN FRATOJ.

Katalogoj
Senpage.3, Harewood Place,
Oxford Street, London, W.

'ESPERANTO.'

Reg. Trade Mark.

Gas Mantles from 2/9 per doz. Post free.

Electric Lamps from 2/3 each.

Pocket Flash Lamps from 9d. Refills from 4d. each.

Miniature Lamp-bulbs from 3d. each.

Moto s and other novelties at lowest City prices.

Catalogues Free.

TAMESO Ko., Electrical Contractors,
Phone 1474 48, London Rd., Kingston-on-Thames.

ACETU ĈE VIAJ SAMIDEANOJ.

High-Class **Pianos** and **Player Pianos** for cash or
easy payments. From 8s. monthly.

New Pianos from £14 14s. 0d. Secondhand from £4 4s. 0d.

Catalogues post free. Our new player can be fitted to any piano
for 20 guineas.**Gramophones**, HIS MASTER'S VOICE, COLUMBIA, RENA,
EDISON, PATHÉ, and all others supplied with records at lowest
prices for cash or easy monthly payments.

SEND FOR FREE CATALOGUE AND SPECIAL OFFER.

THE LYRIC PIANOFORTE CO.,
20, Church Road, South Hackney, London, N.E.

(6 doors above Homerton Station, N.L.R.).

Proprietor - T. SIMPSON.

THE BIBLE IN ESPERANTO.

OLD TESTAMENT (Dr. Zamenhof's Translation).

	Post Free.
Genezo (Genesis)	2s. 0d.
Elire (Exodus)	2s. 0d.
Levidoj (Leviticus)	2s. 0d.
La Psalmaro (Psalms)	2s. 6d.
La Sentencoj de Salomono (Proverbs)	1s. 6d.
La Predikanto (Ecclesiastes)	9d.

(Translation of J. H. FRED)

La Kantoj de Salomono (Songs of Solomon) ... 5d.

NEW TESTAMENT, COMPLETE.

From 1s. 6d. to 6s., according to Paper and Binding.

KOMFORTA LOĜEJO

Por angle-parolantaj Esperantistoj.

Oportune lokita, facile atingebla de ĉiuj partoj de Londono.

54, Croftdown Road, Highgate Road, London, N.W.

C. A. G. BROWNE,
LA ESPERANTO REKLAM- KAJ ANONC-AGENTO
por ĉiu gazeto en ĉiu lando. Aferoj grandaj
kaj malgrandaj.Sola Adreso: LONDON, W.C.
20, WELLINGTON STREET, STRAND.

Jus aperis :

LA NOVA

Esperanto-English Dictionary

(Vortaro Esperanto-Angla),

VERKITA DE

EDWARD A. MILLIDGE.

496-paĝa volumo, fortike tole-bindita.

Prezo 5s.; aŭfrankite 5s. 3d.Ĉe Brita Esperantista Asocio., 133-6, High
Holborn, London, W.C

LA PROFITON DE ĈI TIU LIBRO ONI DEDIĜOS AL PROPAGANDO DE ESPERANTO INTER LA BLINDULOJ.

JUS APERIS

LA UNUA LIBRO EL SERIO

LA KANTOJ DE SALOMONO
LIBRO EL LA BIBLIO

EL LA HEBREA LINGVO TRADUKIS

J. H. FRED**B**ELE TRADUKITA
ELE PRESITA . . .
ELE BINDITA . . .20^{sd}
Aŭfrankite
Tutmonde.EKSTERLANDE, . . .
2 RESPONDKUPONOJ
INTERNACIAJ . . .

ĈE LA TRADUKINTO.

14a, BRISTO PLACE, EDINBURGH (Skotlando).

International Language.
Past, Present and Future.

By the late W. J. CLARK, M.A., Ph. D., B. Es. L.

Second Edition, with Preface and Appendix by
H. BOLINGBROKE MUDIE and B. E. LONG, B.A.**PRICE 1/- POST FREE 1/3.**

FULL OF FACTS AND ARGUMENT.

POLA ESPERANTISTO

Monata gazeto, aperadas okan jaron. Ĝiam pliinteresiĝante sian programon.

En 1913-a jaro "P.E." krom 12 ilustrataj, zorge redaktataj numeroj en klasika, pure fundamenta Esperanto, donos al siaj abonantoj senpagan

"Literaturan Aldonon"

(200-paĝa volumo).

"Pola Esper." enhavas konstantajn rubrikojn: Propagandaj artikoloj. * Esperantaj demandoj. * Rakontoj, noveloj, poezioj. * Populare-sciencaj artik. * Scienco-kaj Vivo. * Opinioj. * Konsidera! * Kroniko. * Korespondantoj. * El Esper. Mondo. * Faktoj. * Bibliografio. * Revuo de la gazetoj. * Konkursoj kaj problemoj. * Humoroj. * Respondoj de la Redakcio. * Muziknotoj. * Ilustraĵoj. * Anoncoj.

Abonprezo: Jare kun "Literatura Aldono" rub. 2.50 k. = 2.650 Sin.

Adreso de la Redakcio kaj Administracio:

Varsovio (Polujo), str. LOPEŬA 8.

Specimenaj numeroj estas sendataj kontraŭ respondkuponon, aŭ 10 sd. poŝtmarko.

La Nova Testamento.**THE NEW TESTAMENT
IN ESPERANTO.**Published by the British and Foreign Bible Society
and the National Bible Society of Scotland.**PRICES.****White Paper Edition.**

	s.	d.
1. Art Cloth, Gilt Edges	1	6
2. French Morocco, Limp, Round Corners, Gilt Edges	2	0
3. Persian Yapp, Leather Lined, Round Corners, Gilt Edges	4	6

Oxford India Paper Edition.

	s.	d.
4. French Morocco, Limp, Round Corners, Gilt Edges	3	0
5. Persian Yapp, Leather Lined, Round Corners, Gilt Edges	6	0

POSTAGE 3d. EXTRA. From The British Esperanto Association (Inc.),
133-136, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.**ESPERANTO STATIONERY.**

Note Paper and Envelopes, extra quality Cream-laid, stamped with Green Star and words "Lingvo Internacia Esperanto."

5 Quires Note Paper, in packets 2s. 6d.
100 Envelopes, in boxes

POSTAGE INLAND 3d. EXTRA

N.B.—Orders cannot be sent abroad owing to prohibitive postage.

CELLULOID BUTTONS.A new button, $\frac{1}{2}$ inch in diameter, with brooch fastening, is on sale at the B.E.A. Price, 2d. each, or 1s. 6d. per dozen to groups.

These buttons are particularly suitable for demonstrations, public meetings, or any gathering where prominent display of the Esperanto badge is necessary.

"LA ONDO DE ESPERANTO"**MONATA ILUSTRATA REVUO**

(fondita en la jaro 1909).

La abonantoj de la j. 1913 jam ricevis senpage romanon de A. Tolstoj, "Princo Serebrjantij," kies prezo por ne-abonantoj estas Sm. 1.60 aŭfr. Nun ĉiu abonanto de la j. 1913—krom 12 n-roj de l'gazeto—senpage ricevos donace belan Esper-libron.

"ORIENTA ALMANAKO"

el la lingvoj japana, ĥina, araba, ĥinda, sanskrita, persa, armena, kaŝmira, k.t.p., k.t.p.

"La Ondo" aperas akurate la 1-an daton, novstilo. Ĉiu n-ro havas 16-24 paĝ. Formato 17 x 26. Bela kovrilo.

Literaturaj konkursoj kun premioj. Portretoj de konataj Esperantistoj. Diversaj ilustraĵoj. Beletrisko originala kaj tradukita. Plena kroniko. Bibliografio. Amuza fako (kun premioj). Anekdotoj. Korespondantoj. (Poŝtk. ilustr.).

Anonco en "Koresp. Fako"—3 respondkuponoj.

La abonpagon (2 rubl. = 2. 120 sm.) oni sendu al librojo "Esperanto" Moskvo, Tverskaja, 29, Ruslando) aŭ al aliaj Esper. librojoj—poŝtmandate, respondkuponone, papernove, per bankĉeko aŭ per transpag. de Esp. ĉekbanko.

Oni abonu ĉe Brit. Esp. As., 133-136, High Holborn, London, W.C.

The BRITISH ESPERANTIST.

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

VOL° IX. N-RO 98.

FEBRUARO, 1913.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO.—*En Granda Britujo*, afrankite: por unu jaro, 3 ŝilingoj; unu numero, 3 pencoj.

Eksterlande, afrankite: por unu jaro, \$0.75, fr.4, M.3; laŭ internacia mono, Sm.1.50.

Abonoj estas akceptataj ĉe la komenciĝo de ĉiu monato, kaj devas esti pagataj per poŝtmandato aŭ Ĉekbanka transpagilo. Sin turni al la Sekretario, 133-136, High Holborn, London, W.C.

REDAKCIO.—Manuskriptojn, k.t.p., oni volu sendi al la Redaktora Komitato, 133-136, High Holborn, London, W.C. Tradukantoj antaŭ ol sendi siajn verkojn volu ĉiam certigi, se necese, ĉu la aŭtoro aŭ la originalaj eldonintoj permesas la represigon.

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p. Ordinare oni ne resendas artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.—Pri anoncoj, sin turni al la Direkcio, THE BRITISH ESPERANTIST, 133-136, High Holborn, W.C.—Privataj anoncoj pri Esperantistaj naskiĝoj kaj edziĝoj estas enpresataj po 2 ŝilingoj por kvar linioj.

ENHAVO.

Paĝo.

From the Esperanto Watch Tower	21
Chronicle:—Coming Events.—Esperanto Printers.	
—Red Cross and Esperanto.—Esperanto and	
Co-operators.—Lecture List	22
La Sesa Brita Kongreso en Eastbourne	27
Libraro kaj Gazetaro	27
La Nova Testamento en Esperanto	29
Alilanda Progreso	30
Ŝanĝoj en F.K.—Specimeno el Traduko de “Nova	
Testamento”	31
Felix Moscheles. El aŭtobiografio	32
Parolo de Abdul Baha pri I.L.	35
Versaĵo: Idealo. JOHN TAYLOR	36
B.E.A. Balance Sheet	37
„ Annual Report	38
„ Council Meeting.—Notices	39
„ New Members, Fellows, Examinations,	
F.K.I.	40

From the Esperanto Watch Tower.

“*Fac's are chiefs that winna ding.*”

Abdul Baha and Esperanto.—In the course of an address delivered before an audience of 800 persons in the Freemasons' Hall, Edinburgh, on January 7, the leader of the Bahais made the following significant statement:—“Let us thank the Lord because the Esperanto language is created. We have commanded all the Bahais in the Orient to study this language very carefully, and ere long it will spread all over the East.” An Esperanto translation of the address is given in full on another page. When it is realised that the Bahais have penetrated into Turkey, Russia, Persia, India, Arabia, and Egypt, it will be understood of what use Esperanto will be to them, and further, how it will help in the linking up of East and West.

The Ninth Esperanto Congress, we are informed, is to take place this year in Switzerland, at BERNE. The central situation of the town and the lovely scenery in the district will doubtless attract a considerable number of Esperantists and tourists to what—if previous congresses are any indication—will certainly prove an important and most successful festival. The German Esperantists are intending to send a large contingent, and are organising a big preliminary congress at STUTTGART.

Catholic Esperantist Pilgrimage.—Roman Catholic Esperantists, who in three special international Esperanto congresses (Paris 1910, The Hague 1911, Buda-Pest 1912) have already laid the foundations of an international organisation of their own, are planning in connection with their next congress a pilgrimage to ROME, where Pope Pius X. has repeatedly given expression to his interest in Esperanto. Many of the pilgrimintoj, on their way home, will take part in the Ninth Universal Congress of Esperantists at Stuttgart.

Esperanto in Russia.—The Russian Government has requested the committee of the ST. PETERSBURG Esperanto Society to lay before it information concerning the present status and progress of Esperanto, with a view to the use of the language for naval affairs.

Correspondents, Please!—A hundred new students of Esperanto, members of the French group of ST. DENIS, wish to carry on correspondence in the language with *samideanoj* abroad. British Esperantists desirous of practice should communicate with *S-ro Bernard*, 9, Place Victor Hugo, St. Denis, Seine, France.

Esperanto by Wireless.—A Sidcup correspondent informs us that she recently received a message in Esperanto by wireless from her brother in SPITZBERGEN, who began to learn the language only last October. The sender, who is wintering in the island with two Norwegians, had to *ski* 100 miles to despatch his message, certainly the first transmitted in Esperanto from those high latitudes.

The Movement in Japan.—The following is a translation of a paragraph which appeared recently in the Tokio paper *Nichi Nichi*:—“Nippon Esperanto Kyokai (the Japanese Esperanto Union), embracing some 500 Japanese and 200 foreign members, is making steady progress. Prof. Kroita, the President of the Society, is conducting a course of instruction in Esperanto under the auspices of the Ministry of Communications; a number of police officials are also learning the language. The members of the Society are studying Zamenhof's Esperanto translation of ‘Hamlet.’ A vigorous correspondence is being carried on with Esperantists abroad, as many as 300 letters in three months having been received at the Tokio headquarters.”

CHRONICLE.

Matter for the Chronicle should be sent to the Editor not later than the 15th of the month, for insertion in the following number. Reports may be in English. Matter for "Coming Events" (which should be as concise as possible) may be sent in up till the 20th.

Editorial Note.—Owing to exceptional pressure of space occasioned by the insertion of Annual Report, etc., we are obliged to omit this month various *Chronicle* items, *Secretarial Notes*, *Redakcia korespondado*, etc.

COMING EVENTS.

B.E.A. Annual Dinner.—This convivial and always much appreciated event will take place on *Saturday evening, the 15th of February*, at the Victoria Mansions Restaurant, 24, Victoria-street (3 minutes from St. James's Park Station; Victoria motor-buses pass the door). Reception by Mr. H. Bolingbroke Mudie, the president of the B.E.A., at 6.30. Dinner at 7. Tickets are now ready, price 3s. 6d., and may be obtained from the Secretary, B.E.A., 133, High Holborn, W.C. A hearty invitation is extended to all Esperantists and friends, and it is hoped that there may be not a place unoccupied. An early application for tickets is requested. Provision has been made for vegetarians. Samideanoj are reminded that the annual dinner is not only a happy festival, but an opportunity for winning of new adherents to the cause. Therefore, invite your friends to join you on February 15th.

Esperanto Conversation.—The meeting place for each Saturday afternoon in February will be the British Museum. Meet at 2.30 p.m. in the "Central Saloon," at the top of the principal staircase.

St. Helens.—Shorthand Writers' Association, Gamble Institute. Mr. E. L. Challener will give a paper on "Esperanto as a Foundation for Language Study," Saturday, February 22. Friends welcome.

GENERAL.

The Board of Trade and Esperanto Printers.—In the December issue of the advertising magazine, *Printer's Ink*, appeared a request from the Commercial Intelligence Branch of the Board of Trade for the names of the printers in the United Kingdom who make a speciality of printing in foreign languages, as the Board frequently has enquiries from British manufactures as to where to get catalogues, etc., for use abroad printed.

The U.E.A. Consular Secretary in London immediately wrote to the Board of Trade suggesting that Esperanto printers should be included in the list to be compiled, as Esperanto has already been classed as a foreign language by the British and French Inland Telegraph Authorities. He also offered to supply a list of firms who specialise in Esperanto printing. In a few days a reply came asking him to forward the list in question, which would be noted in the records of the C.I. Branch for use as occasion may arise. The Consular Secretary has now sent the following list:—

London Firms:—F. Mildner & Co.; W. Speaight & Sons, S.I.T.A.; H. L. Trink & Co.; W. Clowes & Sons, London. **Provincial Firms:**—W. & J. Mackay & Co., Ltd., Chatham; J. H. Fred, Edinburgh; Arden Press, Letchworth; Garden City Press, Letchworth; Turnbull & Spears, Edinburgh; Billing & Sons, Ltd., Guildford; T. & A. Constable, Edinburgh.

Other firms who specialise in Esperanto printing, and wish to be included in this list, should write to the Commercial Intelligence Branch, Board of Trade, 73, Basinghall-street, London, E.C.

The Red Cross and Esperanto.—One of the subsidiary problems which has arisen in connection with the Balkan trouble has to do with the Red Cross movement.

Already many volunteers are at the front succouring the sick and wounded, and a considerable number of

nurses and doctors in England are only awaiting the signal to go to the scene of action.

But immediately on taking up duty a difficulty presents itself. In a war of this kind it is not at all unusual to find that patient, nurse, and doctor all speak different languages, and have the greatest difficulty in conducting the necessary conversations.

Many pathetic tales have been told by those who took part in previous campaigns of the needless suffering caused by the barrier of languages, and humanitarian people have long been endeavouring to make some arrangement to remedy this state of affairs.

One of the most interesting developments has been the application of Esperanto to the Red Cross movement. In several countries vigorous action has been taken, and tiny manuals giving (*inter alia*) the phonetic pronunciation of simple questions and answers in Esperanto have been studied by soldiers.

Of course, the movement requires co-operation to make it as helpful as it should be; but even in the Russo-Japanese War there were instances of help received by means of Esperanto. In a polyglot war a simple auxiliary language would be a boon, and its adoption is practicable even if we cannot at present abolish war.

Indian Prince and Esperanto.—Among recent adherents to the cause of auxiliary language is His Highness Raj-Rana Sir Bhawani Singh Bahadur, K.C.S.I., from whom Dr. Pollen not long since received a short letter in Esperanto. His Highness is a keen observer of Western life and scientific and industrial activities, some of the features of which he has lately been studying in London with a view to practical adaptation in his own dominions in India.

Scholars and Esperanto.—In connection with the article printed in our January number concerning the issue by the Oxford Committee for International Friendship and Understanding of a circular in Latin and *Esperanto*, readers will be glad to hear that among those who have become members of the British Esperanto Association during the past month are Mr. Gilbert Murray, Regius Professor of Greek at Oxford, and Mr. Henry Jackson, Professor of Greek at Cambridge. Those who have had the joy of reading Professor Murray's splendidly spirited renderings of Greek tragedies into English verse, which have been universally greeted by scholars and critics as an outstanding contribution to contemporary English literature, will be interested to hear his opinion of Esperanto. "I have always," he wrote recently, "been interested in the problem of an artificial language for international use, and have a great admiration for Dr. Zamenhof's system... The language as it stands is a choice and beautiful piece of work."

Esperanto and "Co-operators."—In *The Co-operative News* for January 4 there is an appreciative article by "E.E." in connection with one of the monthly *Diservoj Esperantaj* at Harecourt Chapel. Readers will be interested to know the impression the service made:—

"The congregation, on this particular afternoon, was a typically English one in face, feature, and garb. What, then, made this service so unique? Because, English though everything else seemed, the language used was not English! Yet, from the rapt expression on every face, it was plain that not a word was lost. But what a beautiful tongue it was—so sonorous, so mellifluous, so articulate!...

"And what was the strange but exquisitely beautiful tongue by means of which this simple devotional function was carried through? The reader will be prepared for the answer. It was 'Esperanto,' the wonderful invention of Doctor Zamenhof, a truly international language spoken now by hundreds of thousands of people scattered over the civilised world.

"By its means any Englishman knowing no foreign tongue can traverse Europe from North to South, and from East to West, easily and pleasurably. By its means internationalism can become a reality, and cease to be a dream.

"Here is a magnificent opportunity for co-operators. Their movement is essentially international. Why do they not take it up? What a splendid success an International Congress would be if its deliberations could be conducted in a language common to all! Already there have been eight International Esperanto Congresses in which this has been achieved. It is not a matter of doubt. It is no longer in the experimental stage.

"It is easy to learn, and the result is certain. Why does not the Co-operative Union take it up as one of its subjects? It would give an immense impetus to class-work, a thing greatly needed at the present moment."

As they say in America: It is up to you, Co-operators!

The International Polity Movement.—Readers of Mr. Norman Angell's famous book, *The Great Illusion*, will be glad to hear that, owing to the widespread interest which the subject has attracted all over the country, a definite organisation has been established in London, under the title of the Garton Foundation, for the purpose of promoting Mr. Angell's views and disseminating knowledge regarding them in various large centres of population. Viscount Esher, Mr. A. J. Balfour, and Sir Richard Garton are the trustees for the foundation, and Captain the Hon. Maurice Brett is secretary. Branches of the foundation have been established in London, Cambridge, Liverpool, Leeds, Newcastle, Manchester, and Glasgow. The hon. secretary at the latter branch is Mr. Adam Ker, C.A., 121, West George-street. Any desirous of joining the "International Polity Club" there (entrance fee 1s.), or of obtaining fuller information, should communicate with him.

Our Glasgow correspondent, Mrs E. M. de Montoro, suggests that "it would be an excellent thing if the various Esperanto Societies were to identify themselves with the 'International Polity Movement.' Wherever there is a Polity Club established, the Esperanto Club in that town could associate themselves, the various members of the latter becoming members of the former, for example. There are very many ways by which both movements would benefit from co-operation, for if the Polity Clubs were made acquainted with our aims and ideas, they would accept us right away." We fully agree with our correspondent's suggestion. Esperantists can do very much to help in such positive endeavours towards international amity, if they will only properly appreciate and fulfil their main part in the international progress, viz., to be *international distributors and "linkers-up"* of all ideas which tend to facilitate international life.

A Specialist Tribute.—*Kuracisto: Internacia Medicina Monata Revuo*, is the name of a new medical journal published in Esperanto, the second number of which, dated November, 1912, lies before us. It is published in Warsaw, and is edited by Dr. L. Chybczynski, assisted by an editorial staff that seems to cover a large part of the civilised world. The yearly subscription is 6s. The contents of this number are Extra-uterine Pregnancy, by Dr. A. Fisher, of Tiflis, Caucasus, and the Treatment of Tuberculosis with Tuberculin Preparations, by Dr. Karl E. Weiss, of Gmünd, Schwabia. Then follows an International inquiry into the conditions relating to the subordinate medical personnel, nurses, male and female, attendants on the insane, and so forth, in various countries, the object being to establish what classes of such helpers are to be found in each country, their culture, education, and legal qualification, their clothing, board, and lodging, their duties and free

time, pay, pension, insurance, and other matters. As is here quite rightly pointed out, the efficiency of medical treatment consists of something more than a medical man's examination and prescription of drugs and regimen, all of which may be nullified unless the care and control of the patient are properly attended to, and the doctor's instructions faithfully and sagaciously carried out. A department of abstracts closes the journal, save for a few miscellaneous notes and some official communications of the Tutmonda Kuracista Esperanta Asocio, whose organ the journal is. There seems to be no great difficulty in adapting the "international auxiliary language" to the technical requirements of medicine, due, no doubt, to the fact that scientific technical terms being practically international as to their roots are easily "esperantised" by modifying them according to the Esperanto phonetic spelling.—*The Lancet*, December, 1912.

To Lantern Lecturers.—Lecturers wishing to give lessons by means of lanterns can easily write their lessons on ordinary glass, cut to the necessary shape and size, by writing minutely with Indian ink on the glass, using a fine mapping pen. Should the ink run at any time, simply let it dry and, when dry, scratch away any blot or thickness by means of a pin, needle, or dry pen. In the preparation of any slides thus drawn on glass the most delightful and Bewick-like effects can be obtained by letting the ink run, and then when dry delicately etching away with a needle. All sorts of small sketches and illustrations can be traced through the glass, and finished off and corrected with a needle or dry pen.—R.A.D.

Important Notice.—Miss K. E. Boord, owing to ill-health, is ordered complete change and rest, and is therefore obliged to give up her work as Honorary Secretary of the ESPERANTO SECTION of the *Incorporated National Lending Library for the Blind*. All money matters may be referred to A. J. Adams, Esq., Plympton-terrace, Hastings, and all Braille matter to W. P. Merrick, Esq., Elvetham, Shepperton, Middlesex.

LONDON.

Wood Green.—The group is steadily growing, both in numbers and knowledge. Happenings during last few weeks: Lecture, "Modernaj Institucioj kaj Problemoj antaŭ 6,000 jaroj," Miss F. A. Barker, B.A. Lantern Lecture, "La Laborema Abel," Mr. A. W. Harrison. Debate, "Ĉu la angla ortografio devus esti plibonigita?" Lecture and Demonstration, "Unua Helpejo al la Vunditoj," H. D. Akerman, and on January 18th Lantern Lecture, "La aero venkita," by the same. Propaganda Lecture by Mr. Robert Robertson at St. Cuthbert's, Chitts Hill (Wood Green).—R.R.

La Esperantista Vagabonda Klubo.—La unua Bazono organizita de la klubano de la suprecitata klubo okazis la 7an de Decembro, 1912. Malgraŭ la malbona vetero ĝi estis festa afero kaj aldonis ŝatitan sumon al la klubo kaso. La ĉambro aspektis gaje per Esperantaj Flagoj kaj blanko-verdaj drapiraĵoj. Speciale allogaj estis la Brighton kaj Hove budo, la artfajenca budo, kaj la sukeraja budo kaj la refresaĵoj. Je la 2.30 la afabla Kolonelo Pollen post elokventa, kortuŝanta parolado, deklaris la Bazaron malfermita.

Dum la tago helpemaj gesinjoroj gajigis la aferon per bone elektitaj kantoj kaj pianaj soloj. Tre ŝatitaj trajtoj de la Bazono estis la tutecarma eta "Bona Feino de Esperantujo," la gracia danco de Fraŭlino Queenie Reader, kaj la portretskizoj faritaj de Fraŭlino Boyajian vestitan per tre pentrinda Armenia robo, kiu ankau intertempe verŝis Turkan Kafon.

Al ĉiuj, kiuj per donacoj kaj ĉeestoj ĉe la bazaro helpis nin, kaj precipe al la ĉiam bonkora Kolonelo Pollen ni deziras esprimi sincerajn dankojn.

Diservoj en Nord-londono.—Okazis dimanĉon, la dekduan de Januaro, la dua diservo en Esperanto ĉe la bela Harecourt Church, St. Paul's-road, Canonbury. Niaj legantoj memoros, ke tiuj ĉi diservoj havas lokon la duan dimanĉon de ĉiu monato, je 3.15 p.m., kaj ke ĉiuj personoj, ĉu Esperantistoj aŭ ne, estas kore invitataj ĉeesti.

Al multenombra kunvenintaro. S-ro E. W. Lowes faris fervoran kaj esperoplenan alparolon, opiniante, ke malgraŭ ĉiuj malbonaĵoj videblaj tra la tuta mondo, la kristana eklezio, kiel granda armeo, ĉiam progresas kaj, se plejparte nevideble, antaŭenirigas la reĝecon de Dio; kaj admonante, ke ĉiu laŭ sia talento laboru kunhelpi al tiu glora plenigo.

Inter la unua kaj dua bibliaj legaĵoj F-ino Edith Morison, la estimata de ĉiuj blinda Esperantistino, tre bele kantis "Ho, Savinto dia," je la orgena akompanado de S-ro M. C. Butler.

Post la diservo okazis mallonga kunveno por starigi komitaton por fari ĉiujn necesajn aranĝojn pri la diservoj. Oni esperas plenigi la komitaton proksiman monaton.—F.B.

Abdul Baha on Peace and Esperanto.—On Sunday, January 19, a distinguished audience filled to overflowing Mr. Felix Moscheles' charming studio in Chelsea, to hear the famous Bahai leader discourse on the appropriate theme "Peace and Esperanto." Lady Blomfield, who presided, gave, by way of introduction, an eloquent account of the remarkable history and progress of the Bahai movement, which now has a numerous following both in the East and in the West. After a few words of welcome from Mr. Moscheles, Abdul Baha addressed the meeting in euphonious Persian, his remarks being skilfully translated sentence by sentence into English by Mr. Ahmad Sohrab.

In his interesting address, of which we can here give only the main points, the speaker said that while last century was characterised by the note of liberty and the strengthening of the spirit of nationality, this century, which would be a still more remarkable one, was to have as its characteristic the note of internationality and of the unification of the peoples of the world, in religion, science, art, commerce. The practical means to the realisation of this world-unity were now being established, and high in importance among such means were the Hague Tribunal of International Arbitration and the Auxiliary Language, Esperanto, which was to make possible this unification by giving channels for the free expression of the spirit of love and sympathy and co-operation between man and man the world over. Both of these, the international court and the international language, had been foretold fifty years ago by the great founder of the Bahai movement, Baha' o' llah, and both must inevitably be established and prevail. Mr. W. Mann expressed the gratitude of the Esperantists present for the speaker's advocacy of their language, advocacy which was all the more valued because the criticism was sometimes made, without real basis in fact, that Esperanto was unsuited for Eastern needs. Abbas Effendi, in reply, said that Zamenhof was worthy of all men's reverence and love for his great service in this work of world-unity, and that he, for his part, would make known and recommend Esperanto among the Bahais wherever he went.

THE PROVINCES.

New Groups.—We have much pleasure in welcoming this month eight new groups lately affiliated with the B.E.A.: BURNLEY "ANTAŬEN," GREENOCK, LEEDS, NORTHAMPTON, HAILSHAM, KIDWELLY, MIDDLETON, WITHERNSEA.

Barrow.—A very interesting lantern lecture was given by Mr. Joseph Rhodes, of Keighley, on Christmas Eve

last. His lecture on "The 8th Congress" delighted the audience, which, owing to the stormy weather and the Xmas festivities, unfortunately was not great, but those who did attend were well repaid. The members also desire to express their thanks to Mr. Rhodes for his very interesting address.

Bolton.—The annual general meeting which took place in the *Kunvenejo* on January 9 was presided over by Mr. Jos. Miller, retiring president. The secretary's report, which was passed as satisfactory, showed that during the year 64 persons had been enrolled as members. The lantern lecture issued by the Lancashire and Yorkshire Railway on "A Holiday at Blackpool" has been translated into Esperanto by the Boltonanoj, and same can be obtained, together with beautiful set of slides, on loan by any group making application to A. Watson, Esq., Superintendent of the Line, L. & Y. Railway Co., Manchester. Group secretaries are urged to make early application.

Brighton and Hove.—Under the auspices of the Brighton Public Library Committee, and by the kindness of Mr. H. D. Roberts, to whom our warmest thanks are due for all his kind help, a lecture on "Esperanto: What it means and What it can do for you," was given on December 19, 1912, by Mr. Bolingbroke Mudie, in the Brighton Public Library. In spite of the close proximity of Christmas, the lecture was well attended, and the audience appeared quite fascinated with Mr. Mudie's most interesting description of an Esperantist's holiday, and also in the splendid views which were shown on the screen, especially those of topical Balkan scenes. Already there has been an increase in the membership of the local group, and it is hoped that very many more will join later on, as a splendid class has been arranged for beginners, under the careful tuition of Miss Sim.

Chorley.—A highly successful entertainment was given in the St. George's-street Congregational School by members of this society. Excellent propaganda addresses were given by Mr. W. Brown and Mr. W. B. Currie. An interesting sketch, "Sidiĝu, mi petas!" was well played by eight of the members, and others contributed songs and instrumental solos.

Dorking Esperantists are assisting in their humble way in acquiring the language which will eventually unite the nations of the world. The local Education Authority up to the present has expressed sympathy, but not rendered official assistance in promoting classes. Last summer D-ro Wernher Marchand worked exceedingly hard to impart his knowledge of the language to others while visiting this beautiful Surrey town.

The results of his pioneer work are evident when one group, averaging about 18 members, meets fortnightly (on Fridays) at the British Schools, being tutored during the winter in a very able manner by S-ro A. J. Hulme, who proves his enthusiasm for la lingvo internacia by making a tedious evening journey from Wimbledon.

Leeds.—The annual social evening of this society took place on December 14. About 120 persons were present, including representatives of most of the groups forming the Yorkshire Federation. Among the visitors were Mr. J. Rhodes, of Keighley, pioneer of Esperanto in England, and the Rev. A. L. Curry, one of the translators of the just-completed New Testament in Esperanto. After a cordial welcome to the guests by the president, Mr. W. S. Waddington, a varied and interesting programme was gone through. Songs were rendered by Misses Crann and Eyre, and Messrs. Bentley, Clegg, and Jefferson. Another item was the production of "Sinjoro Herkules," an Esperanto comedy translated from the German. The various

rôles were capably sustained by Misses Giles and Pearson, Messrs. Beaumont, Blakey, Halstead, Shore, and Sedman.

Portsmouth.—The winter programme was continued in good style during December. The most important event during the month was a lantern lecture, "Tra Belgujo kaj Holandujo per Esperanto," delivered by S-ro S. J. Davies. The lecture was an illustrated account of a tour made by the lecturer without a companion during August last. In every town he was hospitably received by "samideanoj" and shown the objects of interest. The able manner in which the lecturer described the life, manners and towns of these countries testified to the guidance afforded by his Esperanto friends. The experiences mentioned by the lecturer included a game of tennis played in Esperanto. He also was the only Englishman present at the Annual Esperanto Day of the Dutch Esperanto Society, "La Estonto estas Nia," held at Utrecht. The lecture afforded a further proof, if any were needed, of the effectiveness of Esperanto for "turismo." Reports have appeared in the *Evening News* and *Hampshire Post* of our meetings.—E.B.

Rotherham.—The local class has just completed its first session. The attendance has been well maintained to the end, and there is every prospect of a most successful session after the Christmas holidays. In order to interest the members of the Y.M.C.A., a post-card exhibition will be arranged during the month of February. The secretary of the group will be pleased to receive postcards, etc., which would be of interest to non-Esperantists for this exhibition.

Sheffield.—The Esperanto dance announced in last month's issue took place on Friday, December 13. More than a hundred Esperantists and friends were present, and a most enjoyable evening was spent. Much propaganda work was done by the *samideanoj*, and the singing of "La Espero" during the evening created great interest amongst those who had not previously heard about the *kara lingvo*. As a result of this gathering it is hoped that there will be an increased attendance at the local classes after the Christmas holidays. Further social gatherings are being arranged for the coming months, and there is every prospect of a most successful Spring session.

The debate at the Carver-street Literary and Debating Society's rooms on "Should Englishmen learn Esperanto?" was a great success. Mr. John Merchant ably upheld the cause of Esperanto, and, in spite of an eloquent appeal by his opponent, had the pleasure of gaining a victory by a substantial majority. Our enthusiastic *samideano*, S-ro Maurice Pearson, will deliver a lantern lecture to the members of the Municipal Officers' Guild during the coming month.

WALES.

Cardiff.—On Saturday, December 21, the first gathering of Welsh Esperantists ever held took place at the Carlton Hotel, Queen-street. The proceedings were of an informal and social character, the *samideanoj* being too isolated and scattered as yet to admit of definite organisation. The "Sud-Kimruja Poŝta Rondo" constituted the nucleus of the gathering, the onerous work of organisation being carried out by S-ro W. E. Davies, Treorchy, the director of the "Rondo." He deserves the warmest thanks for his services, and he must have been gratified to see his efforts crowned with success. There sat down to tea 17 *gesamideanoj*, among whom we may mention F-ino James, two Spanish *samideanoj*, Pastro J. Bodvan Ancayl, M.A., S-ro Evans Barey, S-roj Jones, Swansea. At the afternoon meeting S-ro W. E. Davies presided. Songs were rendered by S-roj W. H. and S. M. Harris, and a *deklamo* by S-ro

Lewis Evans. After an interesting discussion on propaganda work in South Wales, it was decided that quarterly gatherings of South Wales Esperantists should henceforth be held at various centres. The next meeting was fixed for Saturday, March 29th, 1913, at MERTHYR TYDFIL, the duties of organisation being entrusted to S-ro W. H. Harris, Pontsticill, Merthyr Tydfil. *Ĝis la revido en Merthyr Tydfil! Cymru am byth!*

Lampeter.—St. David's College, Lampeter, is a college possessing university status, and affiliated to Oxford and Cambridge. On Thursday, January 23, a meeting was held in the Front Lecture Room of the College with the object of founding an Esperanto learners' group. Many had professed themselves interested, and there was therefore a good attendance of students. S-ro Silas M. Harris briefly sketched the rise and progress of *la kara lingvo*, explained the various world-wide Esperanto activities of to-day, and gave a short first lesson to those present. It was unanimously decided to form the group, which will meet twice weekly. About 20 members joined immediately, and all others in the College who are interested are cordially invited to join.

Kresku nia belega lingvo en la Kolegio de Sankta Davido!

Pontsticill, Merthyr Tydfil.—A learners' course has been started under the supervision of the U.E.A. Delegito and Vic-Delegito for Merthyr Tydfil. Some 15 have set forth on the Esperanto Pilgrims' Progress.—*Bonan vojaĝon.*

SCOTLAND.

Edinburgh.—The Edinburgh group has been able to carry through an important piece of propaganda work, not only for themselves, but for the Esperanto movement in the East. The society had the honour of being invited to make arrangements for a public meeting of Edinburgh citizens to greet Abdul Baha, the distinguished Persian reformer and mystic, and head of the Bahai movement. The meeting took place in the Freemasons' Hall, one of the finest halls in the city, on January 7, and 800 persons were present, many having to be content with standing room. Rev. Dr. Kelman presided, and Mr. Andrew Wilson and Prof. Patrick Geddes took part in the proceedings. While the audience was assembling, our *samideano*, Mr. Alfred Hollins, the world-famous recital organist, gave a selection on the beautiful new organ. Abdul Baha's speech, which was entirely on the subject of international language, has been translated into Esperanto, and is found in another column; but the important passage in it was: "Let us thank the Lord because this Esperanto language is created. *We have commanded all the Bahais in the Orient to study this language very carefully, and ere long it will spread all over the East.*" The address was given in Persian, and was translated into English by Mirza Ahmad Sohrab, who has already some little acquaintance with Esperanto. The programme of the meeting contained a portrait of Abdul Baha, and the words of Dr. Zamenhof's "Preĝo sub la Verda Standardo," with translation into English by Mr. W. M. Bassett. That Abdul Baha is in earnest in his desire to spread Esperanto in the East is evidenced by the fact that he has ordered 400 copies of the programme of the meeting to be sent to Persia, and has taken with him a supply of Esperanto books... The group has resumed its meetings after the holidays with great spirit. On January 15 an autobiographical paper by S-ro Richard Sharpe was read to the meeting, and listened to with great enjoyment.

Kilmarnock.—At the Mure Mission Hall, Springside, Miss McCrone is teaching Esperanto to eighteen students. Secretary for course is Mr. Alex. Muir, Dreghorn.

IRELAND.

Esperanto at the University of Ireland.—In connection with the Literary and Historical Debating Society of the University College of the recently founded National University of Ireland, a debate was held last month on a paper by one of the students, Mr. Meagher, on "Universal Language." Dr. Jameson Johnston was in the chair, and over a hundred and twenty students were present, a record attendance, due to the fact that there was to be an election of delegates that evening to a competition organised by Manchester University. Although the title of the paper was a general one, it was really in advocacy of Esperanto, for Mr. Meagher has been keenly learning the language since Mr. H. B. Mudie's lecture at Trinity College last Whitsuntide. Five speakers followed, and were duly marked for their efforts (for the purpose of the election above mentioned); but knowing not much about Esperanto either for or against, had to confine themselves to the usual impossible arguments of "no literature—different pronunciations in different lands—break-up into dialects," etc. Mr. Meagher replied shortly, and Dr. Johnston had three-quarters of an hour, in which he brought his practical knowledge of Esperanto and Esperantoland to bear to demolish the arguments used in opposition. During the lecture copies of *The Whole of Esperanto*, copies of the *B.E.* and other *propagandiloj* were distributed.

The chairman's speech roused great enthusiasm among the students, who asked many questions, all of which were satisfactorily dealt with. There is every hope that a special group will be started. The usual classes (seniors, Mr. Douglas; juniors, Dr. Johnston) are progressing well under the local society, upwards of a dozen members having joined recently.

THE FEDERATIONS.

Ĝis la bela songo.—Laŭ invito de la Battersea'a Esperantista Klubo, la Sesa Konferenco Londona okazis ĉe Stanley's Masonic Hall, Battersea, je la 4a horo, sabaton la 18an de Januaro. Enirante kelkajn minutojn malfrue, mi estis agrable impresita de la lukseco de la salono, en kiu jam sidis ĉirkaŭ 40 personoj.

La prezidanto, S-ro G. J. Cox, malfermis la kunsidon per elokventa parolado, en kiu li atentigis la kunvenon pri graveco de la labora parto kaj admonis, ke ĉiuj akurate ĝin ĉeestu je la ĝusta horo. En tiu rilato, li legis leteron de S-ro M. C. Butler plendantan, ke la federaciaĵoj ŝajne iom lasis flanke la ĉefan celon de la Konferencoj, donante al ili rolon precipe amuzan. Eble tiu plendo estis prava rilate al antaŭaj Konferencoj; tamen la labora kunsido de la Sesa lasis preskaŭ nenion por deziri. En humora bonveniga parolado S-ro C. F. Hayes, prezidante de la invitanta klubo, prezentis recepton al la prezidantoj de la ceteraj grupoj—"Kiel organizi Konferencon." Li diris, "Elektu komitateton de tri aŭ kvar personoj: instrukciu ke ĝi pretigu konferencon, faru nenion vi mem—kaj jen vi havas!" Al sagulo sufiĉas vorto. Poste S-ro W. W. Mann parolis pri kelkaj nuntempaj problemoj de nia movado; S-ro B. E. Long pri la konsilindeco de la akiro de Esperantaj diplomoj; S-ro A. D. Peck pri "Tutmonda Amikaro de Publikaj Oficistoj," kaj S-ro F. Baldwin pri Esperantaj Diservoj. Interesajn referatojn pri siaj grupoj prezentis ankaŭ S-roj H. Browne, P. J. Cameron, W. Cowper kaj F. A. Goodliffe. Fine parolis S-ro H. A. Epstein pri la U.E.A. organizo, kaj S-ro P. Blaise (kiu jam de longe ne oficiale rilatas al la Cek-banko) prezentis trafan ekzemplon de la praktika utileco de la transpagilo kaj ĉeko de tiu institucio por la transsendo de mono eksterlanden.

Dum la "refreŝmenta" intertempo ludis bonege la Kvarteto Saksona de F-ino Lita Jarratt. En sekvanta koncerto S-ro Pinkus kantis en Esperanto kanton

"For!" kies muzikon kaj anglan poezion verkis S-ro A. Cohen, membro de la Battersea'a Klubo. Alia membro de la klubo, S-ro W. Phillimore, kantis humoraĵon, "La Marvirino." S-ro H. Meulen kaj F-ino Morison ankaŭ bone kantis. Deklamis S-ro Fleming Fulcher "La songo de l' instruisto" (Eugene Aram) de Thomas Hood. Dum la koncerto de tempo al tempo ludis bone la korda kvarteto. Sed la stelnumero de la vespero estis sen ia dubo la komedio "Gefeliĉuloj," brile ludita de S-ino L. A. Evans, kaj S-ro J. P. Norémac. En la fino tondraj aplaŭdoj montris la entuziasman ŝaton de la ĉeestantoj por la bonega prezento.

Post dancado la ĉeestaro ĥore kantis "La Espero."

Iu konferencano, forrapidante por trafi vagonaron karambolis min en la koridoro, kaj diris: "Kial je la diablo la Battersea'anoj prezentas al mi tiel neatingeblan modelon?"—SOLOM.

LECTURE LIST.

Alyth, Perthshire.—November 25, the Rev. J. BEVERIDGE, A.K., B.D., of Dundee, before the local Literary Society, on the "Romance of Esperanto," illustrated with the B.E.A. slides. The Rev. J. Seymour presided over a large and very representative audience. Great interest was shown and much literature distributed; it is hoped that a local group will be formed.

Glasgow.—December 23. Before the Stevenson Memorial Church Literary Union, Mr. J. BOYD ANDERSON introducing Esperanto. After the lecture nearly all present took part in the discussion.

Hastings.—January 2, at the Metropole, Mr. J. J. BOUTWOOD, J.P., presided and spoke in Esperanto and English, strongly recommending the learning of Esperanto to his fellow-townsmen, and announcing that classes for the teaching of the language, under the Education Committee, would be started at Tower-road School. Madame Wolfen, Mr. A. J. Adams, the Deputy Mayor (Councillor Clement Hill), Colonel Robinson, and Mr. Frank Geary also spoke, and Master Fred Geary recited. Many names of those willing to join the classes or the local group were notified.

Huddersfield.—January 11. Mr. H. BOLINGBROKE MUDIE, in the Lecture Hall of the Technical College, on "Poland and the Balkans," illustrated by lantern slides. Mr. Holmes and Miss Fielding also spoke, the latter thanking Messrs. E. and A. L. Woodhead for placing space in the *Huddersfield Examiner* at the disposal of the local society. Alderman E. Woodhead presided.

Oban.—December 21. Before a large audience in St. John's Episcopal Church, Mr. WILLIAM JOLLY, Clerk of the School Board. The lecture was illustrated by songs in Esperanto. The Rev. Vernon Smith presided. Reported by *Oban Times*.

Portsmouth.—December 17. Mr. S. J. DAVIES, in Esperanto Hall, The Arcade, on "A Tour thro' Holland and Belgium by Means of Esperanto," illustrated by more than 70 lantern slides. A much appreciated lecture.

Rothbury.—In December, before the Mutual Improvement Society, at the Jubilee Hall, an exceedingly interesting and graphic lecture by Mrs. S. E. WRIGHT, of Newcastle, on Esperanto and the Cracow Congress. The Rev. L. A. Long, B.A., exhibited a large number of slides. Reported in *Newcastle Daily Chronicle*.

Twickenham.—January 8. Mr. BOLINGBROKE MUDIE, at the Technical Institute, on his experiences and travels as an Esperantist. An interesting lecture, profusely illustrated by lantern slides. Mr. F. M. Sexton, president of the Kingston Society, also gave a brief address. Mr. F. Ayland, C.C., presided. Reported by *Surrey Comet*.

La Sesa Brita Kongreso en Eastbourne.

Majo 10-13, 1913.

Karaj Samideanoj.—La Sesa Brita Kongreso, kiu okazos en la bela marborda urbo Eastbourne dum la Pentekosta libertempo, estos tre oportuna por la Londonanoj, kaj la Aganta Komitato esperas, ke la Sesa estos la plej notinda el la ses britaj kongresoj.

La estraro de la urbo multe interesiĝas pri la vizito kaj jam promesis la belan Urbdomon kaj Municipalan Oficejon kiel kunvenejon, akceptejon, k.t.p.

La urbestro mem donos specialan akcepton al kvin cent esperantistoj kaj eminentuloj de la urbo, kaj multa intereso jam ekvidiĝas.

Baldaŭ aperos la anoncoj pri hoteloj, pensionoj, k.t.p., kaj estos granda helpo por la Komitato, se la diversaj sekretarioj kaj reprezentantoj donos la necesan informon pri tiuj punktoj kiel eble plej frue, ĉar Eastbourne estas tre plena dum tiu libertempo.

Ni esperas aranĝi specialan Esperantan vagonaron el Victoria, sed tiu dependas de la nombro, kiu povos foriri je speciala horo. Vekiĝu kunbatalantoj, kaj ni bonigos la aferon ne nur en Eastbourne, sed ankaŭ en Londono.

Jen la

Previzera Programo.

ANTAŬVESPERO, VENDREDO.

6h.—Malfermo de la Akceptejo (Urbdomo). Por tiuj, kiuj deziras distraĵojn, oni rekomendas la jenajn Amuzejojn:—Enŝipiĝejo (Teatro, Subĉiela Koncerto, k.t.p.); Devonŝira Parko (Teatro, Koncerto, Rulglitumejo, k.t.p.); Marbordo (Muziko); Hipodromo (Muzikhalo), kaj la Bioskopejoj.

UNUA TAGO, SABATO.

9h.—Akceptejo malfermiĝas por la tuta tago.—Laŭvola promeno ĝis tagmezo.

12h.—Kolektiĝo ĉe muzikistaro sur marbordo, kie oni ludas "La Espero."

2h.—Ekskurso vagonare al Kastelo Pevensey. S-ro John Ray, membro de la "Sussex Archaeological Society," alkondukas tra la Kastelo kaj faros priparoladon.

4h.—Reveno vagonare al Eastbourne.

8h.—Granda Propaganda Kunveno en Urbdomo. Lia Moŝto la Urbestro de Eastbourne (S-ro Urbkonsilanto Bolton, C.I.E., J.P., k.t.p.) oficiale akceptos la Kongreson.

DUA TAGO, DIMANĈO.

9h.—Diservo laŭ Angla Eklezio en Preĝejo "La Sankta Triunuo."

Ptm.—Kunveno je la 4a, sur supro de la fama promontoro "Beachy Head." Kolektiĝo ĉe la enŝipiĝejo por akurata ekiro je 2.45. Temanĝo je la 5a en Hotelo sur la Promontoro. Te-biletojn oni vendos en Akceptejo, prezo 9d. Tiuj, kiuj ne iros al "Beachy Head" povas temanĝi sur la Enŝipiĝejo, aŭ aliloke, laŭ plaĉo.

Vespere.—Nesekta Diservo. Preĝejo ankoraŭ ne elektita.

TRIA TAGO, LUNDO.

9h.—Ĉiujara Ĝenerala Kunveno de la Brita Esperantista Asocio en Urbdomo.

4-6h.—Akcepto farota de Lia Moŝto la Urbestro (Urbdomo). Estas invitataj 400 el la kongresanoj kaj 100 lokaj geamikoj de la Urbestro. Pro tio, ke la grandeco de la Salono ne sufiĉas por pli ol certa nombro da personoj, invitojn ricevos nur la fruaj aliĝintoj. *Rapidu aliĝi!*

2h.—Ekskurso al Lewes por tiuj, kiuj tion preferas. Priparolado en Kastelo de Lewes de loka eminentulo.

8h.—Koncerto kaj Teatraĵoj de Vagabonda Klubo en Urbdomo. Poste, Balo 10-1.

KVARA TAGO, MARDO.

Oficiale Invitita Ekskurso al Hastings.

10h.—Ekiro de Vaporŝipo. Iro kaj reveno, 1/8.

10.7h.—Ekiro de Vagonaro. Iro kaj reveno, 1/10.

Oni vendos la ambaŭ biletojn en Akceptejo. Se la ŝipo ne ekiros, oni redonos la pagitan monon.

11h.—Lia Moŝto la Urbestro de Hastings (S-ro Hutchings, J.P.) oficiale akceptos la kongresanojn en Urbdomo.

11.3h.—Piede al la Kastelaj Kavernoj aŭ rondiro en la Urbo, sub gvidado de la Knaboskoltoj kaj aliaj lokaj samideanoj.

1h.—Manĝeto.

2h.—Ekskurso al Abatejo "Battle," la "Lulilo de l' Brita Imperio," kie Duko Vilhelmo de Normandujo venkis Reĝon Harold de Anglujo.

5-6h.—Temanĝo. Loko elektota.

6h.—Ŝipe al Eastbourne.

6.40h.—Vagonare al Eastbourne.

MERKREDON, 14an.

Postkongresa Ekskurso al Rouen, kie la loka grupo preparos programon, *se ne malpli ol 30 aliĝos*. Reveno Anglujon en matenvaporŝipo Sabaton.

Kosto de Kongreskarto, 2s. 6d. (1.250 Sm.).

GEO. J. COX,

Por la Agada Komitato.

Libraro kaj Gazetaro.

Tra l' Silento, de Edmond Privat. Prezo, lukse bindita 2s., artvelena kovrilo, 1s. 6p. afr.—La jenan libreton de poemoj la eldonistoj publikigis "kun la deziro disvastigi esperantan literaturon kaj tiel helpi al la propagando de la lingvo mem, montrante al la publiko, ke Esperanto estas ja 'vivanta lingvo,' kiu havas sian propran spiriton, siajn poetojn kaj estas kapabla je belstila esprimo de plej delikataj sentoj." Ĉar la ĝisnunaj similcelaj kolektoj estis plejparte de slavaj aŭ nordlandaj verkistoj, Frenkel, Belmont, Hankel, Devjatnin, Elski kaj Eska, Schulhof, Kozłowski, k.a., interese estas, nun havi ĉi tiun kolekton, de unu el la plej konataj latinaj poetoj esperantaj.

Latinlanda estas ja la kantanto, kaj lian liron inspiras pejzaĝoj eble pli varme helaj kaj ĉielo pli blua, ol liajn slavajn kaj nordajn fratojn, sed lin penetras kaj ĝojpeladas tiu sama tutmonda bezono de l' poeta koro, revoki en la brusto de l' kunhomoj la altajn harmoniajn sentojn, kiuj ravis ĝin mem. Ke Edmond Privat scias tion fari kun granda ĉarmo per sia preskaŭ poeziefika prozo, tion scias ĉiu el la multaj, kiuj ĝuis liajn epopeajn paroladojn en niaj kongresoj, kaj ili certe volos ankaŭ ĝui, kiel gracie kaj belire liaj facilkuraj pensoj ĉi tie submetiĝas je la brido de l' ritmo poezia. Delikate melankolie sonas foje liaj akordoj, sed tio al neniu malplaĉos, ĉar la melankolio sub la sorĉa tuŝo de poeto alprenas iel ion serene ĝojan, kvazaŭ kvietan eĥon de venkoj internaj—cetere, la ĝenerala tono de l' kolekto estas nepre Espero—Espero juna, firma kaj neŝancelebla, fidanta je l' forta kaj prospera persisto de l' homa volo al belo kaj vero:

Kaj kantas poeto... kaj lian kantaĵon

Al homoj malsupren la vento forprenas;

Sed baldaŭ la tempo ĉielan vidaĵon

Forkaŝas kaj lin al kurado retrenas.

Ĝis morto nin ŝovas la tempo guverne,

Ĉar, malgraŭ turmento kaj spite sufero

Nin logas la tempo kaj regos eterne

Svingante la flagon de l' homa espero.

Neordinare bele presita de *The Arden Press*, Letchworth, "artista presejo de belaj libroj," la volumeto estos trezoreto, kiu taŭgos la guston de libramantoj eĉ plej postulemaj.—ZUL.

International Language, Past, Present and Future. By W. J. Clark, M.A., Oxon, Ph.D., Leipzig, B.—ès-Lettres. Paris. With preface and appendix by H. B. Mudie and B. E. Long, B.A. (J. M. Dent & Sons, Ltd., 214 pp., price 1 shilling, post free 1s. 3d.).—We are glad to see a second edition of this work, which ought to be read and re-read by every teacher, lecturer, propagandist, and student in the land. The buyer certainly gets full value and brimming over for his shilling. What is more, Dr. Clark's work is no mere dry-as-dust erudite treatise on linguistics, but a bright, breezy, yet scholarly advocacy of an important modern movement, sparkling with wit on every page and sustained by sound reasoning from cover to cover; while Mr. B. E. Long's able review of facts in an appendix on the progress of Esperanto up to date shows that our movement is now entering upon a period of widespread and most promising practical activity. It is *the* thing to give to *tiu varbota amiko*; Dr. Clark's cogent discussion of the subject will both entertain and convince. We doubt not that the issue of this remarkably cheap and tastefully produced edition will give to the book the wide circulation which is its due. In order that readers may see what a range is tersely covered by the book, we print the list of contents. It will serve as a comprehensive reminder scheme for lecturers, or the enthusiastic propagandist might use it for self-examination as to her or his *varbipovo* and knowledge of the language and the movement:—

Part I. GENERAL.—(1) Introductory.—(2) The question of principle: economic advantage of an International Language.—(3—5) The question of practice: an I.L. is possible, an I.L. is easy, the introduction of an I.L. would not cause dislocation.—(6) International action already taken for the introduction of an auxiliary language.—(7) Can the I.L. be Latin?—(8) Greek?—(9) A modern language?—(10) Can the evolution of an I.L. be left to the process of natural selection by free competition?—(11) Objections to an I.L. on æsthetic grounds.—(12) Will an I.L. discourage the study of modern languages, and thus be detrimental to culture? Parallel with the question of compulsory Greek.—(13) Objection to an I.L. on ground that it will soon split up into dialects.—(14) Objection that the present I.L. (Esperanto) is too dogmatic, and refuses to profit by criticism.—(15) Summary of objections to an I.L.—(16) The wider cosmopolitanism—the coming of Asia.—(17) Importance of an I.L. for the blind.—(18) Ideal *v.* practical.—(19) Literary *v.* commercial.—(20) Is an I.L. a crank's hobby?—(21) What an I.L. is not.—(22) What an I.L. is.

Part II. HISTORICAL.—(1) Some existing I.L.'s already in partial use.—(2) Outline of history of the idea of a universal language—list of schemes proposed.—(3) The earliest British attempt.—(4) History of Volapük—a warning.—(5) History of Idiom neutral.—(6) The newest languages: a Neo-Latin group; gropings towards a "Pan-European" amalgamated scheme.—(7) History of Esperanto.—(8) Present state of Esperanto: (a) General; (b) in England.—(9) Lessons to be drawn from the foregoing history.

Part III. THE CLAIMS OF ESPERANTO TO BE TAKEN SERIOUSLY: CONSIDERATIONS BASED ON THE STRUCTURE OF THE LANGUAGE ITSELF.—(1) Esperanto scientifically constructed, and fulfils the natural tendency in evolution of language.—(2) Esperanto from an educational point of view; it will aid the learning of other languages and stimulate intelligence.—(3) Comparative tables illustrating labour saved in learning Esperanto as contrasted with other languages: (a) Word-building; (b) participles and auxiliaries.—(4) How Esperanto can be used as a Code Language to communicate with persons who have never learnt it.

Part IV. SPECIMENS OF ESPERANTO, WITH GRAMMAR AND VOCABULARY.—Pronunciation, Specimens, Grammar, Affixes, Correlative Words, Vocabulary.

Rikke-Tikke-Tak, de Hendrik Conscience, el flandra lingvo, trad. Maria Posenae (havebla ĉe B.E.A., prezo 2ŝ. 2p.).

Tiun ĉi verkon esperantigis nia talenta samideano okaze de la centa datreveno de la naskiĝo de la glora Flandra verkisto.

Tre interesa antaŭparolo de la tradukinto sciigas la leganton pri la vivo kaj verkoj de Conscience kaj pri lia dumviva laborado por la revivigo kaj plialtigo de la flandra lingvo.

La rakonto mem estas ĉarma idilia romano pri fidela amo inter simpla kamparano kaj malfeliĉa forlasita knabino. Tiu ĉi, dank' al la mistera de si rememorigita kanto, Rikke-Tikke-Tak, retrovas sian patron kaj sammomente perdas dum longa tempo sian kvazaŭfraton.

La temo estas traktita en romantika maniero, kiu foje rememorigas nin pri verkoj de Dickens, ekzemple "Batalo de l' Vivo."

Kvankam ĝi ne estas verko de la moderna realisma skolo, ĝi tamen portas la leganton en la atmosferon de la ĉirkaŭ-Antverpenaj erikejoj kaj dunoj. La leganto sekvas kun intereso kaj atento la disvolviĝon de la rakonto, tra kiu jen kaj jen aperas la mistera kanto, kies sorĉa povo fine ĉion bone finigas.

La stilo de la traduko estas flua kaj tre facile legebla. Kelkaj kritikeblaj esprimoj troviĝas, ekzemple "ne jam" (ankoraŭ ne), foja trouzo de kunmetitaj verbo-tempoj, k.c.; ni tamen preferas nur danki al la tradukinto por la plezuro, kiun ni sentis legante tradukon verkitan en stilo ĝenerale bonega.

La libro estas zorge kaj bele presita, kaj laŭ la listo en la fino (imitinda ekzemplo) ĝi nur enhavas ses tute ne gravajn prezerarojn en pli ol cent paĝoj.—A.B.

Fantomo en Lublo, de Kolomano Mikszath. Tradukita de Eŭgeno Forster. [Budapest, Ludoviko Kókai, iv. Károly-utca 1.—Prezo So.75].—Estas ĉiam agrable, ricevi bonan tradukon el nacia literaturo, ĉar per tio estas preparita la vojo al plena kompreno internacia. Per tiu ĉi verko, kiu gajnis la premion unuan ĉe konkurso de la librejo Kókai, oni kaptas belan impreson pri la pensmaniero de niaj hungaraj samideanoj: ankaŭ ĝi liveras al ni tipan specimenon de moderna literaturo hungara. La temo, kiun mi ne malkovros, estas tre vigle traktata, kaj la legonto sendube ĝuos tian rakonton, interesan kaj spritan. La esperanta stilo de la tradukinto estas tute sen riproĉo, kaj la presaĵo estas zorge redaktita. Kun fido, do, oni mendu tiun ĉi libron, kaj neniam oni domaĝos la elspezon.—A.E.L.

Du Maljunuloj (trad. de D-ro N. Kabanav).—Alia bonega traduko de Tolstoj verkita en rimarkinde simpla kaj klara stilo. La temo estas la pilgrimado de du maljunuloj al Jeruzalemo, kaj la celo estas instrui, ke oni prizorgu aliajn homojn—eĉ kiam oni pilgrimas al sankta loko.—NORÉMAC.

BORDIGHERA, ITALUJO, 16. xii. 1912.

ESTIMATA SINJORO,

Ĉu iuj el via legantaro bonvolos min helpi? Mi multe deziras kolekti mallongajn monologojn, dialogojn, aŭ komedietojn por tri aŭ kvar personoj, spritajn aŭ kortuŝantajn, kiuj taŭgas por junaj geanoj en Esperanto-kunvenoj. Kredeble mi pliŝatus originalajn verkojn. Mi preskaŭ vane traserĉis miajn multenombrajn gazetojn, revuojn, k.t.p., sed tre malmulte sukcesis. Aŭ tio kion mi trovis estas tro longa aŭ tro malfacila. Versaĵojn oni ĉie trovas, sed la aŭdantaro ne bone komprenas ilin. La membroj de mia grupo tie ĉi estas preskaŭ ĉiuj junaj kaj timemaj, sed des pli utila al ili estas publika deklamado. Se mi sukcesus akiri bonan kolekton, mi poste tre volonte publikigus ilin. Nun mi estas devigata mi mem verki monologojn, k.t.p., kaj ili tro similas unu la alian, kaj ni bezonas novajn stilojn, kaj la verkojn de aŭtoroj pli kompetentaj ol

Via fidele,

CLARENCE BICKNELL.

La Nova Testamento en Esperanto.*

Sendube tiu ĉi estas la plej malkara libro ĝis nun eldonita en Esperanto. 613 paĝoj da teksto bele presita, kun eleganta kaj forta bindaĵo, por 1/6 (75 sd.) estas ja mirindaĵo. La eldono po 2/- (Sm. 1.00) estas efektiva luksaĵo.

Tamen ne nur pri la kosto ĝi estas rimarkinda. Por la Kristano la Biblio estas la libro super ĉiuj libroj—la vorto de Dio mem, la gvidilo al eterna vivo; kaj la tradukiĝo de nenia alia libro povas havi tioman gravecon en liaj okuloj.

Kaj por ĉiu Esperantisto, eĉ nekristana, la eldono de tiu ĉi volumo estas afero ĉefgrava, pro la kialoj elokvente cititaj de D-ro Zamenhof en lia antaŭparolo al "Genezo" (B.E., 1910, p. 90).

La plej granda parto de Esperanta (kiel de ĉia) literaturo estas pli malpli efemera. Sed al miloj de Esperantistoj, en la hejmo, en preĝejo, dum konversacio kaj privata medito, ĉi tiu volumo fariĝos konstanta dumviva kunulo. Multmilionoj da homoj, de la Reĝo de Anglujo ĝis la plej malriĉa laboristo, ĉiutage legas almenaŭ unu ĉapitron de la Biblio, kaj eĉ multon povas ripeti parkere. La influo de ĉio ĉi sur karaktero, literaturo kaj lingvo estas nedisputeble grandega.

De la propaganda vidpunkto ankaŭ, tiu ĉi volumo havos grandan efikecon. La subteno de la du gravaj Bibliaj Societoj estas mem atentinda monstro de nia progreso. Jam kelkaj personoj, kiuj ne tre favoris Esperanton, post rigardo al la *Nova Testamento* ŝanĝis sian opinion, kaj esprimis simpatian kaj intereson por nia afero.

Sur la misia kampo sendube la utileco de la Esperanta Nova Testamento estos tre granda, sed pri tia evidentaĵo ja ne necesas pli longe skribi.

Ĉiu Esperantisto nepre devas posedi ekzempleron.

Jam antaŭ la Ĝeneva Kongreso Pastro J. C. Rust kaj aliaj Esperantistoj diskutis pri tradukado de la Nova Testamento, kaj faris diversajn provojn trovi kontentigan labormetodon; sed ĉiam novaj malfacilaĵoj aperis por malhelpi kaj eĉ malebligi ian progreson. Fine, tamen, oni sukcesis starigi tradukistaron, kiu faris provizoran tradukon, ĉiu ano po unu aŭ kelkaj libroj, kiun tradukon zorge reviziis Pastro Rust kun celo de kontrolado kaj unuformigo. Tiu ĉi unua traduko estis tiam maŝinskribita de S-ro Rust kaj sendita al S-ro Alfred E. Wackrill (kiu komencis siajn laborojn en 1909). S-ro Wackrill plej zorge trastudis la tradukon, kaj resendis siajn kritikojn kaj rimarkojn al Pastro Rust, kiu helpate de ili preparis duan reviziitan tradukon, kiun S-ro Rust denove maŝinkopiiis, kaj kiun poste S-ro Wackrill denove ekzamenis. Poste Pastro Rust preparis korektitan manuskripton por la presisto, kiun S-ro Wackrill ankoraŭ unu fojon trailegis.

La tradukon (kiu estas tute sendependa de ĉiu antaŭa esperanta traduko) oni faris el la greka teksto de Nestle. Oni ankaŭ havis antaŭ si, kaj en dubaj okazoj kutime sekvis, la anglan *Revised Version*.

La stilo de la traduko ŝajnas al mi ĉiel admirinda; ĝi estas flua, simpla, kaj fidela al la originalo. La

Esperanta lingvo, pli bone ol ia alia nacia lingvo, reproduktas la spiriton kaj formon de la greka teksto. Oni rimarku, ekzemple, la oftan uzon de la participa formo kie angle oni povas esprimi la ideon nur per perifrazo. Facile estus citi ekzemplojn, kie oni povis Esperante montri nuancojn de la greka neesprimeblajn angle. La Esperanta traduko do estas multvalora helpilo ĉe la studado de nacia traduko.

Rimarkinda atesto al la riĉeco kaj matureco de nia lingvo estas la fakto, ke preskaŭ neniuj nova radikoj estis bezonata por la tuta traduko. Troviĝas vortoj kiaj *akuzi*, *antitipo*, *aspergi*, *disciplo*, *ekipi*, *graco*, *heziti*, *menso*, sed ili estas ĉiuj aŭ Zamenhofaj, aŭ almenaŭ multe kaj de longe uzitaj de la Esperantistaro.

La malfacilaj problemoj rilate la tradukon de teknikaj terminoj ŝajnas esti saĝe solvitaj. Mi rimarkas la vortojn *nacianoj* (Gentiles), *fido kaj faroj* (faith and works), *certe, jes, ja, vere* (verily), *la Geheno, geheno, la Hadeso, la infero* (A.V. hell). Mezuroj de distanco kaj enhavo estas tradukitaj internacie (Ekz. *kilometroj*, Luko xxiv., 13, *litroj*, Joh. ii., 6). Oni faris escepton tamen en Apokalipso kiam la nombroj cititaj havas mistikan signifon (ekz. *stadiumo*, xxi., 16). Oni povas sin demandi, kial la sama greka vorto estas tradukita jen *Advokato* kaj jen *Parakleto*, kaj kial, uzante la grekajn radikojn *episkopo* kaj *diakono*, oni ne uzis ankaŭ *presbitero*. Persone mi preferus *triboj* (de Izrael) anstataŭ *gentoj*, pro la Zamenhofa uzo de *tribo* ĉe la Malnova Testamento. La regulo traduki *sigma* ĉiam per "s" (krom ĉe la Fundamenta *Izrael*) rezultis en *Josef, Jerusalemo*, kvankam Zamenhof skribas *Jozef, Jeruzalemo*. Tamen, estas ĉie evidente, ke oni multe zorgis konformigi la Novtestamentajn terminojn al la Zamenhofaj malnovtestamentaj. Rilate al ĉi tiaj detaloj, certe estas, ke nenia solvo kontentigus ĉiujn; tamen sendube la tradukintoj danke ricevis kritikojn kaj proponojn por konsiderado por estonta eldono.

Kiel kutime, oni ne presas la nomojn de la tradukintoj. Neniam, tamen, ili forgesigis. La nomojn de Pastro Joh. Cyprian Rust, de Akademiano Alfred E. Wackrill, kaj de la sindonema S-ro Rust, la tutmonda esperantistaro nepre memoros kun ĉiam kreskanta dankeco. Plej koran dankon oni ŝuldas ankaŭ al tiu altanima samideanino, kiu malavare donis Sm. 1,500 por malkarigi la eldonon. Dank' al ili, kaj iliaj helpantoj, la esperanta mondo nun ricevis donacon, kiun ĝi ne povas tro alte taksi, donacon, kiu havas por ĝi kaj por la tuta movado gravecon, kiun en la nuna momento eble neniuj povas plene konscii.

Malgraŭ ĉia zorgo, estas preskaŭ neeviteble, ke kelkaj preseraroj glitu en la unuan eldonon de tia granda verko. Jen listo: la plejmultajn la leganto facile korektos por si mem.

Mateo ii., 22 (Arhelao); viii., 14, 27; xii., 30; xx., 6 (bis); xxi., 24; xxiii., 16; xxv., 21 (sinjoro); *Marko* vi., 4, 51; xi., 18; xii., 26; *Luko* vi., 23; vii., 10; x., 41; xii., 1 (popolo); xiii., 28; xiv., 31; xvii., 12 (dek), 15; xviii., 11; xix., 11, 39; xxi., 22; xxii., 20 (mia, ne sia), 25; 46, 61 (turninte sin); *Joh.* i., 9 (venanta); 23; iii., 4, 24; vi., 8; vii., 4; xi., 10; xiv., 3; xx., 19; *Agoj* i., 8; vii., 31; ix., 8; xviii., 28; *Rom.* i., 4; iv., 7; xvi., 24; *I. Kor.*, iv., 10; vi., 12 (ĉio estas); ix., 8; *II. Kor.*, xi., 13; *Gal.* i., 8; iv., 4 (naskitan bis); *Efes.* v., 27 (havantan); *I. Tim.*, ii., 12; *II. Tim.*, ii., 14; *Heb.* x., 35; *III. Joh.*, 4; *Apok.* vii., 17 (ilin al); viii., 7; x., 8; xii., 7 (M. kaj liaj), 17; xiv., 1; xv., 1; xviii., 20.

* Prezo 1/-, 1/6, 3/-, 4/6, 6/- (Sm. 0.50, 0.75, 1.50, 2.25, 3.0). Eldonita de la Brita kaj Eksterlanda Biblia Societo kaj la Nacia Biblia Societo de Skotlando. Ricevebla ĉe la B.E.A.—Specimeno sur pĝ. 31.

Alilanda Progreso.

Belgujo.—Depost mia lasta kroniko, la energia propagando por la disvastigo de Esperanto en Belgujo, ree komencis. Kursoj estas organizitaj, paroladoj faritaj, afiŝoj algluitaj, alvokoj enpresitaj en la ĵurnaloj, unuvorte, oni uzis ĉiujn eblajn rimedojn por altiri la atenton de la publiko al la demando pri internacia helplingvo.

Kvankam la rezultato estas tre kontentiga, oni tamen devas konfesi la preskaŭ nevenkeblan antipation de la plimulto por nia bela afero, kaj, laŭ mia persona opinio, tio devenas de la indiferenteco de la Esperantistoj mem. Mi certe ne trograndigas, kiam mi diras, ke en nia sola urbo Antverpeno, ni ĉiujare varbas 600 novajn lernantojn. Nu kiam post la fermo de la kursoj oni ĉirkaŭen rigardas en la diversaj grupoj, verdire, oni renkontas preskaŭ la samajn personojn de la antaŭa jaro; la novaj adeptoj foriris, pro ĉa kaŭzo, ili ne plu praktikas la lingvon, kaj fatale ili forgesos la nur teorie konatan Esperanton, kaj ili pligrandigos la nombron de la skeptikuloj. De tio mi konkludas, ke la devo de la grupestroj kaj de ĉiuj Esperantistoj estas ne nur prizorgi la propagandon, sed ankoraŭ kaj precipe eviti la perdon de la jam tiel penige varbitaj fortoj, zorgante, ke la entuziasmo ne malaperu el la novaj rekrutoj, ke ili daŭrigu la studadon kaj la uzadon de Esperanto, kaj tiamaniere fariĝu bonaj, lertaj kaj nelacigeblaj propagandistoj.

Inter la plej notindaj faktoj el nia esperanta vivado mi notas:

En Charleroy, la poŝtestro de la centra oficejo konsiderinte, ke kelkaj el liaj oficistoj praktikas Esperanton, permesis al la tiea grupo fiksi en la loko, rezervita al la publiko, emajlumitan plato kun verda stelo kaj la vortoj: "*Esperanto parolata.*" Tio estas certe ĝojiga fakto; kaj sekvida ekzemplo.

Dum la Universala Ekspozicio en Gent (1913) okazos, de la 23a ĝis la 28a de Aŭgusto Internacia Esperantista Semajno-Kongreso. Speciala cirkulero estas dissendata de la organiza Komitato. La prezo de la Kongreskarto estas nur Sm. 1.—Esperu ni, ke la ĉiulandaj Esperantistoj kiuj intencas viziti la Gentan Ekspozicion, faros tion dum la Esperantista Semajno, kaj tiel agante faros novan, brilan elmontron de la taŭgeco, beleco, kaj facileco de nia kara Zamenhofa Esperanto.

Novaj grupoj estas starigitaj en *Contich* kaj en *Lier* (najbaraĵo de Antverpeno).—LEONO.

Tutmonda Ekspozicio, Gent, 1913.—La grupoj aŭ samideanoj, kiuj deziras ricevi senpagajn reklamilojn esperantajn pri tio, bonvolu sin turni al *S-ro Arthur Vermandel, 72 Borgerhontsche Str., Antverpeno*. Oni diru la deziratan nombron kaj aldonu frs. 0.50 (Sm. 0.200) en respondkuponoj aŭ poŝtmarkoj por la poŝtafranko.

Nederlando.—La dum-vintra propagando jam bone efikis; en diversaj urboj nun iras novaj kursoj por policianoj, tramkonduktoroj, laboristoj, k.t.p. Ankaŭ inter Katalikoj la movado bone progresas, dank' al paroladoj, ekspozicioj, gazet-artikoloj, k.c. Kaj ĉiam en ĉiuj rondoj la varbado de novaj adeptoj estas daŭrigata. Aparte aludinda estas propagand-vespero kun bela ekspozicio, organizita de la Laborista Societo Esperantista en Amsterdam, post kiu 80 personoj enskribigis sin por sekvi kursojn. La Hagaj laboristoj aranĝis similan vesperon; parolis tie *S-ro Schermerhorn*, predikanto el Niemve-Niedrop, pri Esperanto en rilato al la internacia laboristarmovado, dum *S-ro Šule*, rusa terkulturisto, rakontis ion pri sia patrolando. La kono de Esp. ebligis al lastenomita *S-ro* ekloĝi en Nord Holand. Kolonio de terkulturistoj (inter kiuj estas kelkaj samideanoj) por studi iliajn metodojn. La plej nova novaĵo el Hago estas la komenco de du Esp. Kursoj (ĉiu kun 75 lernantoj) por knaboj-skoltoj el la popolklaso. Kelkaj grupoj organizas festojn por memori la naskiĝtagon de *D-ro Zamenhof*; precipe en

Hago oni faras tion, kiel pasintan jaron, en sufiĉe grandioza maniero. Oni atendas pli ol 500 ĉeestontojn; Esperanta ĥoro aŭdigos kantojn kaj estos ludata propaganda teatraĵo, por tiu celo originale verkita de *F-ino N. Boon*.—Y.Z.

Bulgarujo.—Nia tiulanda korespondanto, *S-ro I. K. Krestanof*, sendis al ni jenan leteron:—*E. S.*—Feliĉe mi ne ankoraŭ estas tiritita al la batalkampoj, kiu jam, ŝajnos, baldaŭ finiĝos... La jenaj informoj, pri nia movado bulgaruja eble interesos viajn legantojn. Dum la jara kunveno de la Bulg. Esp. Societo, kiu okazis sub mia prezido en Aŭgusto en *SOFIA*, oni elektis novan propagandan komitaton kaj decidis komenci la eldonadon de nova bulgara esperanta gazeto *Esperanto*, kiel propaganda organo de la B.E.S. La unua numero devis aperi la 15/28 Okt. n.j., sed pro la terura milito, kiu okazis kaj daŭris ĝis nun, ĝi aperos verŝajne la 15an de Januaro. Tiu ĉi gazeto estos redaktata pli grandparte en bulgara lingvo kaj anstataŭos la ĝisnunan *literaturan* gazeton *Danube*. Tiel ni esperas plifirmigi kaj plirapidigi la progreson de nia kara afero, kiu post la repaciĝo certe eksplodos des pli forte! Se kelkaj el niaj amikoj esperantistoj mortis sur la batalkampoj, Esperanto ne mortis, ĝi vivas kaj plenigas la korojn de multaj novaj pli junaj "fortoj," kiuj ilin anstataŭos... Do, ni daŭrigos kun pli granda forto labori kaj esperi. Kun kora saluto, via *I. KRESTANOF*.

Fraŭlinoj kaj Fraŭloj.

(*B.E., Aŭgusto, paĝo 160*).

SINJORO REDAKTORO,—Esperanto estas internacia, kaj internacia estas ankaŭ la honoro, kiun oni faras al la fraŭlinoj, distingante ilin per speciala nomo, dum pri la viroj oni sin ne okupas sammaniere.

Laŭregule, de la virseksa formo oni ricevas la virinseksan per aldono de sufikso "in," sed ĉe ĉi tiu speciala okazo nia kara Majstro, kun sia kutima gentileco, atentis unue la virinon, kaj el la germana vorto "fraŭlein," kiu signifas "eta (karese) sinjorino" aŭ "sinjorinetto," li kreis la vorton "fraŭlino" kaj poste nur, foriginte de ŝi du ripojn, li faris la fraŭlon, malsupera speco de fraŭlino, kiu nenion ŝuldas al sia virseksa proksimulo, dum male, li al la bela sekso ĉion dankas, eĉ sian distingnan nomon.

Maljunajn fraŭlinojn en Anglujo oni diversskiale ofte kutimas nomi "sinjorino," sed ĉu ĉarma juna "sinjorinetto" kiel *F-ino Barker* tre ŝatus, ke oni jam nomu ŝin angle "Mrs Barker?" Pri tio mi dubas, Kial do esperante "sinjorino?"—*Sincere Via,*

RO. SO. (Torquay).

P.S.—Antaŭ ĉio ni ne "simiumu" (monkey) kun la Zamenhofa lingvo sed tion lasu al la plibonigistoj, kies unu freŝdata enkondukaĵo estas "mil." anstataŭ "milionoj." Unue ili enkondukis "milion," ekz. du milion homoj, anstataŭ la internacia multenombro "du milionoj." La francoj ja diras "deux millions," la angloj "two millions," la germanoj "zwei Millionen," la skandinavo "to Millioner," la hispanoj "dos millones," k.t.p., ĉiam multenombre. Eble *D-ro Zamenhof* havis la ideon uzi la vortojn "cent," "mil," "milion," sed forĵetis la lastan pro ĝia neinternacieco kaj preferis "milionoj." Nun oni mallongigas kaj pli konfuzigas, skribante ekz. en "Esperanto," paĝo 228 (aŭg., 11):—"Bulgarujo, kiu kalkulas pli ol 4 mil. loĝ... ankaŭ "Bulgarujo havas 200 industriajn institutojn, de kiuj kapitalo estas ĉirkaŭ 35 mil. da frankoj. En la unua ekzemplo "mil." estas mallongiĝo de "milion," en la dua de "milionoj," sed nek unu nek la alian komencanto aŭ eĉ antaŭenirinto komprenos.

Fundamenta Krestomatio.*Ŝanĝoj faritaj en la sepa eldono.*

vii./4, fari anstataŭ faris; 16/30, la, ta; 29/11, ĉirkaŭpreni, cirkaŭpreni; 54/15, maron, maro; 56/11, ŝi, ĝi; 86/23, ĉirkaŭrabita, cirkaŭrabita; 202/17, Teachers', Teachers'; 207/34, aldonon, aldoni; 210/22, jaŭdo, jaŭdo; 212/32, jaŭdo, jaŭdo; 217/2, ĉirkaŭaĵo, ĉirkauaĵo; 217/22, sendata, sendataj; 220/21, havenan ponton, havena ponto; 236/5, Kapro, kapro; 247/18, superflua, superfluaĵ; 260/35, Erlernung, Elernug; 268/18, s-ro Unuel, anonima aŭtoro; 276/25, kiun, kiujn; 454/20, al, la.

Rimarko.—Ce 195/2, 3, kredeble devas esti: —“kelkaj trinkis vinon ĉe la manĝado. Esti varme vestita; tabakon ne fumi.”

WM. BAILEY.

Gardenurbo Esperanto.

Niaj legantoj eble ne scias ankoraŭ, ke estas fondita grandioza kaj serioza entrepreno, celanta la konstruadon de Esperanta Parkurbo. Riĉa Münchena bankisto, S-ro Schuler, laŭ la iniciato de fervora esperantisto, S-ro Leopold Schlaf, destinis por tiu celo pli, ol unu milionon de kvadrataj metroj da tero, kiu troviĝas je 13 kilometroj de München, ĉe la bordoj de rivero Würm. La konata münchena arĥitekto, S-ro Sievers, preparis jam detalan planon de la konstruota urbo kaj de la komunaj konstruaĵoj, ekz. teatro, kazino, lernejo, preĝejo, banejo, k.t.p. La plano montras 500 lokojn por privataj domoj kun propraj ĝardenoj; 40 lokoj jam estas disvenditaj. Fondiĝis speciala “Propaganda Ligo” en München, celanta helpi en la disvendado de lokoj inter esperantistoj, ĉar la lokoj estas vendataj nur al esperantistoj; la adreso de la oficejo de la Propaganda Ligo “Parkurbo Esperanto” estas: München — Pfandhausstr. 8. Kolegoj, kiuj interesiĝas pri tiu nova kaj ŝajne efektivebla entrepreno, bonvolu turni sin por pli detalaj informoj al la supra oficejo.—(El *Esperanto*, No 130, artikolo de S-ro Devjatnin).

Esperanto-Instruado per Skota Instruisto.

Sub ĉi tiu titolo, la “Chemnitzer Allgemeine Zeitung” sciigas, ke S-ro Kenedy, skota instruisto reveturanta de la internacia kongreso en Krakovo, vizitis la popollernojn de Chemnitz-Schönau sub gvidado de la instruisto S-ro Hahn kaj donis dum ĉeesto de la direktoro, S-ro Schmidt, kaj de diversaj aliaj esperantistoj de la urbo, esperantaj klarigojn pri la geografia de sia hejmlando al la gelernantoj de S-ro Hahn, instruitaj dum la lasta jaro pri Esperanto. Estis interese observi, kiom atente lernantoj kaj lernantinoj aŭskultis kaj respondis al la demandoj de la fremda instruisto, kiu tute ne scias la germanan lingvon kaj do povis kompreni sin nur helpe de Esperanto. La 13—ĝis 15-jaraj geknaboj estis tiom entuziasmitaj, ke ili ĉirkaŭis la fremdlandan instruiston ankoraŭ post finiĝo de la leciono dum longa tempo, demandante lin en Esperanto pri multaj detaloj, kiuj kompreneble estis respondataj al ili kun granda plezuro.

El *La Informanto*, Okt. 13, 1912.**Siberia Ekspozicio Esperanta.**

La samideanoj en la grava urbo Blagoveŝĉensk intencas organizi propagandan Ekspozicion, kaj tial petas de la internacia Esperantistaro donacojn de ĉiuspecaj Esperantaĵoj: afiŝoj kaj aliaj reklamiloj, gazetoj, poŝtkartoj ilustritaj, k.t.p. Oni skribu: *Blagoveŝĉensk-ĉe-Amur, Ŝkolo de Baron Korf, S-ro Petro Kabanov, Siberio, Ruslando*. Aliaj Esp. gazetoj estas petataj represi tiun ĉi peton.

Specimena ĉapitro el la ĵus aperinta Traduko de “Nova Testamento.”*(Vidu la recenzon alipage).***LA AGOJ.—ĈAPITRO XVI.**

- 16 Kaj okazis, kiam ni iradis al la kunvenejo por preĝado, ke unu knabino havanta orakolan spiriton renkontis nin, kiu alportadis multan gajnon al siaj mastroj per profetado.
- 17 Ŝi sekvante Paŭlon kaj nin, kriadis, dirante: Tiuj homoj estas servistoj de Dio plejalta, kiuj proklamas al vi vojon de savado.
- 18 Kaj ŝi tiel agis multajn tagojn. Sed Paŭlo ĉagrenite, turnis sin kaj diris al la spirito: Mi ordonas al vi, en la nomo de Jesuo Kristo, ke vi eliru el ŝi. Kaj ĝi eliris la saman horon.
- 19 Sed ŝiaj mastroj, vidinte, ke eliris la espero de ilia gajno, kaptis Paŭlon kaj Silason kaj trenis ilin en la placon al la regantoj.
- 20 Kaj kondukinte ilin al la urbestroj, diris: Tiuj ĉi homoj treege maltrankviligas nian urbon, estante Judoj, kaj ili proklamas morojn, kiujn ne decas akcepti nek fari por ni, kiuj estas Romanoj.
- 21 Kaj la popolo amase sin kolektis kontraŭ ili kaj la urbestroj, forŝirinte al ili la vestojn, ordonis, ke oni vergobatu ilin.
- 22 Kaj metinte sur ilin multajn batojn, ili ĵetis ilin en malliberejon, ordonante al la gardisto, ke li nepre konservu ilin; kiu, ricevinte tiun ordonon, ĵetis ilin en la internan karceron kaj fiksas iliajn piedojn en la trabon.
- 23 Sed ĉirkaŭ la noktomezo Paŭlo kaj Silas preĝante himnis al Dio, kaj la katenitoj aŭskultis ilin; kaj subite fariĝis granda tertremo, tiel ke la fundamentoj de la malliberejo skuigis, kaj tuj ĉiuj pordoj malfermiĝis, kaj ĉies katenoj falis.
- 24 Kaj la gardisto, vekiginte kaj vidante la pordojn de la karcero malfermitaj, eltiris la glavon kaj estis mortigonta sin, supozante, ke la malliberuloj forkuris.
- 25 Sed Paŭlo vokis laŭtvoĉe, dirante: Nenian malbonon faru al vi, ĉar ni ĉiuj estas tie ĉi.
- 26 Kaj veniginte lumilon, li ensaltis, kaj pro timo tremante kliniĝis antaŭ Paŭlo kaj Silas, kaj kondukinte ilin eksteren, diris: Sinjoroj, kion mi devas fari, por esti savita?
- 27 Kaj ili diris: KREDU JE LA SINJORO Jesuo, kaj vi estos savita, vi kaj via familio.
- 28 Kaj ili parolis la vorton de la Sinjoro al li kaj al ĉiuj en lia domo.
- 29 Kaj li kondukis ilin en tiu sama nokta horo kaj lavis al ili la batosignojn, kaj estis baptita senprokraste, li kaj ĉiuj liaj domanoj.
- 30 Kaj kondukinte ilin en sian domon, li aranĝis manĝotablon, kaj tre ĝojis kun tuta sia domanaro, ekkredinte je Dio.

Felix Moscheles. El Aŭtobiografio.

Ĉiu, kiu havis la feliĉon, konatiĝi kun la afabla kaj fama prezidanto de la Londona Esperantista Klubo kaj lia afabla pentristino-edzino, legos kun intereso la sekvantajn memoraĵojn el lia vivo, kiujn ni presigas okaze de la okdeka reveno, en la nuna monato, de lia naskiĝofesto. Prezidanto de la Internacia Arbitracia kaj Paca Societo, S-ro Moscheles estas ĉiulande konata protagonisto de la Pacafero. Li estis la iniciatoro de la nun tutmonda ĉiujara festado de la Pacotago. Atentigite pri Esperanto de S-ro Moch, post esploro de la por lia artista sento iom malloga Volafük, li tuj fariĝis fervora batalanto por nia lingvo, kies gravan valoron por la internacia pacmovado li plene konsciis. La pentrarton li studadis en Parizo kaj Antverpeno kune kun la konata karikaturisto, Du Maurier, la kreinto de "Trilby"; la ĝojojn kaj malĝojojn de tiu tempo de lia vivo li priskribis por la komuna ĝuo en la gajhumora libro "Kun Du Maurier en 'Bohemujo.'" Kiel ŝatata artisto kaj amiko, li pentris la portretojn de multaj eminentaj homoj, interalie de Mazzini, Gounod, Rubinstein, la Usona Prezidanto Cleveland, Sarasate, Israels, Kropotkin, D-ro Zamenhof kaj la poeto Robert Browning, kiu estis ĝis sia morto unu el liaj plej proksimaj amikoj. En konata serio de "Bildoj kun celo," S-ro Moscheles trafe prezentis kelkajn el la teruraĵoj de la milito kaj de la ekspluataĵoj bedaŭrinde tro ofte praktikataj en nia moderna industria sistemo. Lia bela hejmo kaj pentrejo en Chelsea estas jam de longe gastama kaj amata rendevuo por la anoj de la muzikista, pentrista kaj literaturista mondo nacia kaj internacia, kaj por ĉiu homo, kiu iel celas al la bono, la belo kaj la vero. Al li ni deziras tutkore, en la nomo de la Esperantistaro, ankoraŭ longan vivon en nia mezo.—W.M.

Bone mi memoras la teruron de iu nokto, kiam la vento kriadis kaj la pluvo batadis torente super la senarbaj plataĵoj de la Lüneberger Haide, kaj kune blov- aŭ dronestingis la flagrantajn lanternojn de peza skue iranta veturilo, kiam oni ludis en la Bona Malnova Tempo. La ĉevaloj implikiĝadis en la koton de l' marĉo, la veturigisto blasfemadis, kaj tre malgranda knabeto ploradis. Tiu knabeto estis mi, kaj la epizodo signas mian ekiron en tiun konscian vivon, kiu enskribas la okazojn sur la tabuleton de l' memoro... Sed mi supozas, ke mi devus reiri la kelkajn paŝojn, kiuj tiam min apartigis de la lulilo, kaj komenci ĉe la komenco mem.

* *

N-ro 3, Chester Place, Regent's Park, estis la loko de mia naskiĝo, la 8an de Februaro, 1833. Mia patro estis la konata pianisto kaj komponisto, Ignaz Moscheles. Li estis ĉiam plej feliĉa, kiam ĉe la piano aŭ komponante. Lin ja interesis — multe interesis — la fratinaj artoj, kaj la scienco kaj la politiko, sed li kutimadis iel malaperi ĉe diskuto pri tiaj aferoj, aŭ perdiĝi ĝuste en momento, kiam oni ekiris por konscie vizitadi muzeojn aŭ preĝejojn en Venecio aŭ Antverpeno, aŭ por vidadi ian kripton, ian sanktejon. Ni sciis, ke ni lin retrovos hejme antaŭ la piano, aŭ, plumon en la mano, komponanta — t.e. se lin ne haltigis voje la sonoj de ia alloganta muziko. Sufiĉis aŭdi tiajn sonojn elvenantajn el malfermita fenestro, por ke li senprokraste aliru la pordon, sonorigu, kaj petu parolon kun la "Maestro" aŭ la "Herr Kapellmeister." Li sin prezentadis, kaj baldaŭ okazadis jam amikiĝo sur firma muzika bazo kun la nova kolego. Kaj kelkafoje, sekvis ĉirkaŭpreno laŭ plej varma Kontinenta maniero, kiam la surprizito sciigis, ke lia vizitanto estas la pianisto.

Kaj mia patrino, kion mi diru pri ŝi? Ŝi estis rimarkinda virino — "lovely" virino, se mi uzas la vorton ŝatatan de Amerikanoj, kiam

ili deziras unu solan epiteton por priskribi samtempe la belecon de l' korpo kaj la belecon de la animo — vorton, kiu ion diros pri la brilo de l' intelekto kaj pensigos pri la ecoj de l' koro. Sed multe kiel mi amus paroli pri ŝi, mi devas memori, ke mi kuŝas ankoraŭ en mia lulilo.

* *

Eble pri nenio mi estas pli fiera, ol pri la fakto, ke Felix Mendelssohn estis mia karega bopatro. Jen la letero, per kiu li gratulas miajn gepatrojn pri la alveno de filo-heredonto — mia pli aĝa frato mortis jam kelkajn jarojn antaŭ mia naskiĝo. Ĉe ĝia supro staras inka desegno, prezentanta etan infanon en lulilo, ĉirkaŭata de ĉiuj instrumentoj de l' orkestro.

"Jen vi havas, kara Moscheles," li diras, "blovinstrumentojn kaj violonojn, ĉar la filon-heredonton oni ne devas atendigi ĝis mi alvenos — li devas nepre havi jam lulkanton, kun tamburoj kaj trompetoj kaj Janiĉara muziko: violonaj solaj tute ne estas sufiĉe viglaj. Ĉiu feliĉo kaj ĝojo kaj beno akompanadu la novuleton; li prosperu, li faru bone ĉion, kion li faros, bone al li estadu en la mondo! Vi do lin nomos Felix, ĉu? Kiel bele kaj bone viaparte, fari lin mia bofilo *in forma*! La unua donaco, kiun faras al li lia bopatro, estas la jena tuta orkestro; ĝi akompanu lin tra lia vivo — la trompetoj kiam li deziras famiĝon, la flutoj kiam li enamiĝos, la cimbaloj kiam kreskos al li la barbo; la fortepiano sin klarigas mem, kaj se iam homoj lin trompos, kiel okazadas al la plej bona el ni, jen staras la tamburetoj kaj la tamburego sur la fono.

"Kiel feliĉege al mi estas, kiam mi pensas pri via feliĉeco, kaj pri la tempo, kiam mi povos plene en ĝi partopreni. Ĝis la fino de Aprilo, je la plej malfrue, mi nepre estos en Londono, kaj tiam ni solene nomos la knabon kaj lin prezentos al la mondo ĝenerale. Estos ja grandioze!"

Efektive, li alvenis nur en Junio, kaj tiam mi laŭe baptiĝis Felix Stone Moscheles, en

la Preĝejo de S. Pancras.... Sed mi devas antaŭen.

* *

Ĉe mia deka jaro, oni opiniis min jam tro granda por teni ĉiam la jupojn de la patrino kaj sendis min al la "Kolegio de l' Reĝo" por trati al mi vojon kun aliaj knaboj. Ordinare oni permesis al mi, iri kaj reveni la lernejon sola, ĉar estis parto de la plano eduke difinita al mi de la gepatroj, ke mi ekiru la vivovojojn inde kaj libere, kaj vidu ĉion mi mem. Mi vojo kondukis tra la kvartaloj de S. Giles kaj "Seven Dials,"* kaj tie mi ja vidis la vivon kaj aŭdis la anglan lingvon parolatan laŭ maniero propra al tiu urbparto, en maniero eble ankoraŭ hodiaŭ kutima; sed kiam mi nun tie pasas, mi tion ne plu rimarkas; la mano de l' Tempo laboradis, kaj la malnovaj konosignoj kaj trajtoj jam ne estas plu. Kie en la nuna degenerinta tempo knabo povas esperi vidi urson, efektivan grandan brunan urson, en kaŝo tuj antaŭ la butiketo de barbiro? Nur unupenca razejo, ja, sed kuraĝa en sia reklamo, avizo en grandaj diskurantaj literoj, proklamanta la superecon de la tiea ursograsso je graso el kiu ajn alia butiketo, de speco kiu ajn.

Kiu knabo hodiaŭa povas ĝui tiun plezurigan eksciton, alproksimiĝi enkaŝigitan urson sur publika strato, en sufiĉa apudeco por incitprovi la ursan bonhumoron, kaj sian propran lertecon de retiriĝo ĉe eventuala malafableco flanke de l' besto?

En la stratoj kaj stratetoj de S. Giles mi ekkonis unufoje la abomenaĵojn de l' milito, precipe de tiu speco de milito, kiun oni en tiuj tagoj opiniis tute permesinda. Unue, malpaco — pasioj ekscititaj — vortoj batojn naskantaj. Senjakiĝo, manpugnigo, kaj tiam, dum du sovaĝulo vetprovis, kiu povos la alian disfrakasi aŭ, se tiel volis la hazardo, kadavrigi, ni, la klera publiko, staris ronde, pretekste por kontroli la laŭregulecon de l' batalo, sed efektive por preni partion kun tiu aŭ alia de l' batalantoj, instigante ambaŭ al diabla pugnado kaj en la fino ĝojante pri la "pluvivado de l' plej taŭga."

En S. Giles tiaj aferoj jam ne plu okazas, sed al la diablo tute egale estas; hodiaŭ estas tiom da laŭleĝa militado, batalado kaj buĉado laŭ pli granda skalo, ke onidire li konfesas mem ricevadi multe pli, ol la porcio, al kiu li pretendis en la komenco; kaj rilate la ĉirkaŭstarantan rondon, ankaŭ tiu mirinde kreskis — dank' al progreso de l' scienco ĝi estas nun ferzonita de telegrafaj fadenoj, kaj konata sub la belsona nomo de l' "Koncerto de Eŭropo."

Poste, mia vivoposteno estis Hamburgo. Tie mi vizitadis la Johanneum, grandan publikan lernejon. Iom malmola bato de l' sorto, nomiĝi "Germana kolbaso" en Anglujo kaj nun en Germanujo esti mokata kiel angla "Rossbiff" aŭ "Schonbul," kio interpretite signifas "John Bull." La tuta klaso ridis plengorge kiam mi stariĝis la unuan fojon por deklinacii "Mousa," elparolante la mortintan grekan lingvon laŭ la modo iam lernita en la "Kolegio de l' Reĝo," kaj la mokridoj de l' klaso tiom min trafis kaj pikegis, ke min kaptis deziro, mortigi ĉiujn knabojn germanajn per unu sola batego, aŭ almenaŭ kripligi por sia tuta vivo tiujn, kiuj troviĝas apude. Bone estis, ke mi ne povis sekvi tiun impulson, ĉar estis destinite, ke multaj germanaj knaboj el tiu tago estu por mi en mia posta vivo plej firmaj amikoj.

Post foresto de ses aŭ ok monatoj mi revenis Londonon. Tre dezirus mi paroli pri la granduloj el la muzika mondo, kiujn mi renkontis tiutempe en nia domo — Liszt, tiam proksimume tridekjara; Thalberg, esence homo infanama; Malibran, Labrache, Dante Gabriel Rossetti, kies patro donadis al miaj pliaĝaj fratinaj lecionojn de itala lingvo, kaj Joseph Joachim — sed mankas la spaco. Iometon tamen mi diru pri la lasta. Kiam mi kun li konatiĝis, li havis ĉirkaŭ dek kvar jarojn. Iun vesperon, Mendelssohn, kantinte en nia domo, volis konduki lin al ia amika kunveneto muzika; oni opiniis paron de gantoj necesa por lin "konvenigi," kaj sendis nin du knabojn aĉeti ilin. Promeneton ni kune havis kaj ankaŭ babilon, kaj mi memoras, ke mi pensis, kiel bona plaĉa speco de knabo li estas, sen ia aroganteco kaj afektemo, tute malsimile je kelkaj aliaj lertaj knaboj, kiujn mi konis. La gantojn ni aĉetis en butiketo en la Strato Albany, Regent's Park, kaj ĉar tiu estis la unua paro de anglaj gantoj, kiujn iam portis Joseph, mi solene enskribas la historian fakton por tiuj, kiuj iam poste ĉarmiĝis sub la sorĉo de la fingroj, kiujn ni tiun vesperon vestis.

* *

Ĉefe kun la celo plibonigi mian scion de l' germana lingvo mi poste iradis al lernejo en Karlsruhe. Nu, Karlsruhe en tiu tempo estis unu el la plej tedeĝaj lokoj, kiujn enloĝi homo prudenta iam sin senindigis. Estis Heine, mi pensas, kiu diris, ke tie la hundoj sur la strato vin aliras kaj petegas, ke vi paŝu al ili sur la piedfingroj, tutsole por iom malpezigi al ili la netolereblan unutonecon de ilia tiea vivo. Mortige, ŝtipige teda la loko ja estis, kaj hodiaŭ mi volas pri ĝi diri nur tion, ke tie efektiviĝis la revo, kiun jam de longe karesadis mia patro kaj Mendelssohn. Fine al Mendelssohn estis prosperinte, fondi la Konservatorion en Leipzig, kaj tien mia patro migris en 1846, forlasante

* "Sep Ciferplatoj," nomo de malriĉa kaj tiam malbonreputacia parto centra de Londono.

sian brilan pozicion en Londono pro profesoreco po £120 ĉiujare en la Konservatorio por esti en ĉiutaga kontakto kun sia amiko. Oni vokis min al la nova hejmo, kaj sendis min unue al la Bauschule (Lernejo Arĥitektura) kaj poste al la Thomas Schule, fama malnova institucio.

La feliĉajn tagojn en la Tomasa Lernejo sub la reĝimo de la kara maljuna Herr Magister D-ro Traumann mi devas preterlasi; ankaŭ mian unuan knaban amaferon — ŝia nomo estis Hélène, kaj ŝi edziniĝis, antaŭ ol mi forlasis la lernejon — kaj pretersalti al tiu epokfaranta tago, kiam mi ektrovis min tordanta la unuajn fadenetojn de miaj lipharoj. Tiun signon de vireco mi certe salutis kun sento de granda kontentiĝo. Mi ja ne estis fariĝonta aktoro, kiu bezonas disponi ĉiun kvadratan milimetron de l' vizaĝo por sia laboro, nek pastro, kiu havas nenion kaŝindan, nek advokato, kiu por indi sian salon, devas kaŝi ĉion kion ajn. Artisto mi estis estonta, kaj intencis nepre mian rolon aspekti — almenaŭ rilate la barbon. La lernejoj jaroj jam finiĝas, mi do enpakis miajn trezorojn, precipe librojn, en verdtapiŝan sakon, sur kiu estis lanbrodita figuro de paŝtistino paŝtanta sian ŝafaron — stilo tiutempe multe admirata en la Patrolando — adiaŭis kun dolorsento en la gorgo miajn multajn karajn kaj bonajn amikojn, kaj ekvojiris Parizon.

* *

Mi vidis la *coup d'état* — vidis ĉion. Unue la soldatojn bivakantajn sur la Kajoj kaj la stratoj, manĝantajn kaj trinkantajn ĝis sate; poste la Princon Prezidanton rajdantan trans la Placo de l' Konkordo sur fiere saltetanta ĉevalo, sekvatan je kelka distanco de brila stabo de oficiroj sur pli modeste saltetantaj ĉevaloj (laŭ la reguloj de l' etiketo), kaj mi aŭdis la kriadon de l' regimentoj, "*Vive Napoleon! A bas la République!*" kaj la blekadon de la popolamaso, "*A bas Napoleon! Vive la République!*" kaj vidis la estontan Imperiestron senpartie kapklian-tan dekstren kaj maldekstren, al la fidelaj kaj la malfidelaj, kaj plenumantan sian destinton kun la neŝanceblebla pasiveco de l' fatalisto. Li efektive aspektis la Sorton en sia generala uniformo, kaj kun siaj lipharoj akrapintevakstorditaj je eksterordinara longeco.

Sed miajn spertojn dum restado kelkjara en Parizo — la brilajn kaj rozkolorajn, la malhela kaj sangomakulita Parizo — mi skizis aliloke. Mi ĉi tie finu en humoro pli gaja kaj priskribu tiun memorindan okazon, kiam mi ricevis mian unuan artkomision.

Unu tagon mi estis apud la Kajoj de l' Antikva Kvartalo proksime de l' Ponto de l' Blinduloj, skizante la Parizan laboriston ĉe lia tagmeza ripozo, kiam subite min alparolis viro, kiu insistis, ke mi akompanu lin hejmen kun celo al artista negoco. Alveninte mi trovis korpu-

lentan maljunulinon kun decida mieno, kiu skusonorigadis la monon en la vastaj poŝoj de sia antaŭtuko. Ŝi povis vidi, ke mi estas pentristo, ŝi ja povas rekoni pentriston je sep kilometroj for; kaj se mi faros la portretojn de ŝiaj du nepinoj por kvin frankoj, mi povas jam tuj komenci. La knabinoj estis ĉirkaŭe dek-kvarjaraj, kaj mi pensis, ke mi povos fari trafan bildon de l' du kapoj kune en medaliona formo. Sed la maljunulino tuj min korektis. Ŝi ne kredas je tiu pinĉa kaj fromaĝskrapa maniero, kaj ne deziras ian kadron rondan; efektive ŝi deziras nepre portreton tutlongan. Nu, mi marĉendis, sed senutile diri, senefike, kaj ĉar mi bezonis tiujn kvin frankojn mi tuj eklaboris en la dormoĉambro. La du knabinoj, miaj modeloj, estis elegantaj specimenetoj de l' burĝa tipo; ili ja ne multe min impresis, nek mi, certe, ilin. Mi devis ilin "entronigi" sur la liton, alie mi ne povus stari sufiĉe malproksime por bone rigardi la grupon. Oni deziris, ke iliaj brakoj vidiĝu interplektitaj, por evidentigi ilian fratinan amon, do unu el la manoj, laŭ la perspektivo, ne montris la tutan fingron. Kiam *Madame* ekzamenis la bildon, ŝi tion konstatis, kaj insistis, ke oni nenion kaŝu, kaj komprenigis klare, ke ŝia opinio mi evitaĉas mian devon. Sed ĉe tio mi strikis. Mi ĵuris je la sankta Rafaelo, ke mi ne povas kaj nepre ne volas ĝin ŝanĝi, kaj regalis la maljunulinon je plena disertacio pri la glora Madonna, kiu eĉ kun nekompletaj dikfingroj, efikis la regeneradon de l' mondo. Tiel plaĉis al ŝi tiu cito de l' Madonna, kaj precipe tiu parto de mia argumento, kiun ŝi ne komprenis, ke ŝi cedis; la perspektivo do havis la venkon.

Tiu estis mia unua sperto kiel portretpentristo. De tiu tago ĝis la nuna mi vere amadis mian profesion, ne malhelpite de l' fakto, ke la fluo de la amo ne ĉiam estas fluo trankvila. Ĉiuokaze tiu kvinfranka peco, kiun Madame Roufflard-Tusserand (tiel estis ŝia nomo) elpoŝigis kaj transdonis al mi, faris al mi multe pli da kontentigo, ol multaj ĉekoj kun "Pagu al S-ro F. Moscheles," kiuj ĝin sekvalidis.

El la angla Esperantigis W.M.

Oni montras al Amerika vizitanto la domon de Milton.

— Tiu estas la seĝo, sur kiu Milton sidadis.

— Ĉu efektive? — kaj la Amerika vizitanto ekĝenuis kaj ĝin kisis.

— Jes, kaj tie estas la tablo, ĉe kiu li verkis sian faman verkon "Paradise Lost."

La Amerikano hezitis embarase. — ... verkis kion, ... kiu?

— Milton.

— Ha! mi pensis, ke vi diris *Lipton*.

Parolo de Abdul Baha pri Internacia Lingvo

en Edinburgo, la 7an de Januaro, 1913a, sub la Aŭspicioj de Edinburga Esperanta Societo.

La graveco de ĉi tiu parolo kuŝas en tio, ke Abdul Baha estas ĉefo de la Bahaj'a movado, kiu celas la unuigon de la homaro kaj enkalkulas pli ol du milionojn da disĉiploj en la Oriento, kaj la ordonoj de la ĉefo havas grandan influon al tiuj disĉiploj.

Post saluto en la nomo de la Esperantistoj farita de S-ro Andrew Wilson, Edinburgo, Abdul Baha diris:

Ĉiu movado en la mondo de la homaro, kiu portas kun si unuecon kaj konkordon, estas bona; kaj ĉiu afero, kiu kreas malkontenton kaj malharmonion, estas malbona. Ĉi tiu jarcento estas hela jarcento. Ĝiaj eltrovaĵoj estas multaj; ĝiaj elpensitaĵoj estas grandaj; ĝiaj entreprenoj estas multmultaj. Pro tio ĉi tiu jarcento superas ĉiujn aliajn jarcentojn. Sed la plej granda entrepreno estas la unuigo de lingvo; ĉar tio estas pli bonefika, kaj plezurdon, ol kiu alia entrepreno de la epoko. La unuigo de lingvo efektivigas grandan kunecon inter koroj. La unuigo de lingvo estas kaŭzo de konkordo. Ĝi forbalaas ĉian malkomprenon inter la popoloj; ĝi starigas konkordon en la homidaro. Ĝi donas pli vastan konceptpovon kaj pli grandan vidpovon al la homa intelekto. Hodiaŭ la plej grava laboro en la mondo de la homaro estas, kompreni kaj komprenigi. Ĉiu individua membro de la komunumo, pro la disvastiĝo de helpa internacia lingvo, povos sciigi pri okazantaĵoj kaj rilatiĝi kun etikaj kaj sciencaj eltrovaĵoj de la epoko. Helpa universala lingvo donos al ni la ŝlosilon — la ĉefŝlosilon — por la kompreniĝo de la sekretoj de pasintaj tempoj. Per internacia lingvo ĉiu nacio en la estonteco povos elserĉi tre facile kaj senpene siajn sciencajn eltrovaĵojn.

Estas bone sciate inter vi, ke Orientanoj, junuloj venantaj al la Okcidento, penegantaj studi la eltrovaĵojn de la Okcidento, devas dediĉi jarojn el sia vivo, por laborege akiri la lingvon de la lando al kiu ili iras, kaj nur poste ili povas sin turni al la studado de la speciala scienca fako, pri kiu ili interesiĝas. Ekzemple, ni supozu, ke junulo, el Hindujo aŭ Persujo aŭ Turkestanio aŭ Arabujo, deziranta studi la medicinon, venas al ĉi tiu lando. Li devas lernadi dum kvar jaroj la anglan lingvon, kaj nenion alian; kaj poste li povas komenci la studadon pri medicino. Sed, se ĉi tiu internacia helpa lingvo estus parto de la programo de instruado en ĉiuj lernejoj, dum sia infaneco li lernus tiun lingvon en la propra lando; kaj poste, en kiu ajn lando, al kiu li dezirus iri, li povus studi sian specialan fakon de scienco tre facile, ne perdinte jarojn de sia vivo.

Hodiaŭ, eĉ se ĉiuj el ni lernis lingvojn, tamen, se iu deziras vojaĝi alilanden, tiu povus

esti grave malhelpata pro tio, ke li ne scias la specialan lingvon de unu lando. Mi tre profunde studadis orientajn lingvojn, kaj scias la araban lingvon pli bone ol la Araboj mem, kaj studadis la turkan, kaj la persan en mia propra nasklando; kaj tamen, sciante ankaŭ aliajn lingvojn de la Oriento, kiam mi vojaĝis okcidenten, mi devis venigi kun mi tradukiston, kvazaŭ mi sciis neniun lingvon. Nu, se ekzistus internacia lingvo ĝenerale parolata, la persa lingvo kaj la internacia sufiĉus por mi en ĉiuj landoj de la mondo. Pensu, kiel la internacia lingvo faciligos interkomunikadon inter ĉiuj nacioj de la mondo! Duono de niaj vivoj eluziĝas en la akiro de lingvoj, ĉar en ĉi tiu epoko de klereco ĉiu homo devas lerni lingvojn, por ke, se li esperas vojaĝi en Azio kaj Afriko kaj Eŭropo, li povu interparoli kun la popolo; sed tuj, kiam li akiris unu lingvon, jen alia estas bezonata. La tuta vivo do forpasas en la akirado de tiuj lingvoj, kiuj estas malhelpo al internacia komunikado. Ĉi tiu internacia lingvo liberigos la homaron el ĉiuj ĉi tiuj problemoj. Mallonge, por kompreni kaj sin komprenigi, devas esti internacia ilo. La instruisto kaj la studento devas scii la lingvon unu de la alia, por ke la instruisto povu transdoni sian scion kaj la studento povu akiri tiun scion. En la mondo de la homaro estas nenio pli granda afero, ol vin komprenigi al viaj kunhomoj; ĉar la civilizeco mem, la progresado de la civilizacio, dependas de tiu ĉi procedo. Por akiri artojn kaj sciencojn, oni devas scii paroli, sin komprenigi, kaj kompreni samtempe. De ĉi tiu interkompreno dependas la akiro de sciencoj, kaj ĝi igos ĉiujn homojn kompreni pri ĉiuj aferoj de la vivo; kaj ĉi tiu procedo de kompreno kaj komprenigo dependas de la lingvo. Se do ĉi tiu helpa lingvo stariĝos, ĉiuj membroj de la homaro ricevos la eblon kompreni unu la alian. Dum mi parolas, venas en mian cerbon epizodo, kiu okazis en Bagdad. Estis tie du amikoj, kiuj ne sciis la lingvon unu de la alia. Unu malsaniĝis; la alia vizitis lin, sed ne povis parole esprimi sian simpatian, kaj do faris geston, volante diri: "Kiel vi fartas?" Per alia signo la malsanulo respondis: "Mi estas tuj mortonta"; kaj la vizitanto, kredante, ke li diris, ke li ekresaniĝas, diris: "Dank' al Dio!" El tiaj ilustraĵoj vi konstatos, ke la plej bona afero en la mondo estas, povi vin komprenigi al viaj amikoj, kaj ankaŭ ilin kompreni; kaj ke ne estas io pli malbona en la mondo, ol ne povi komuniki viajn pensojn al aliaj. Sed, se estus helpa lingvo, ĉiuj tiuj malfacilaĵoj estus forigitaj.

Nu, Laŭdo estu al Dio! ĉi tiu lingvo Esperanto elpensigis. Tio estas unu el la specialaj donacoj de ĉi tiu brilega jarcento: unu el la plej grandaj entreprenoj de ĉi tiu granda epoko. Antaŭe la homaro malsukcesis efektiviĝi tian elpensadon. Ĉi tiu unuigo de lingvoj preskaŭ neniam prezentis sin al la pensuloj de pasintaj epokoj; kaj vere ĝi estis neblaĵo en tiuj tempoj, ĉar tiam ne ekzistis libereco iri kaj reiri, kaj nenia intervojaĝado nek intertraktado inter la diversaj landoj. Jam nun, kiam la rimedoj por interkomunikado kaj transportado multe pli grandigis, estas nepre necese, kaj estas fareble, efektiviĝi la uzadon de internacia lingvo.

Lia Sankta Moŝto Baha'u'llah antaŭ multaj jaroj verkis libron, nomatan "La Plej Sankta Libro," kaj en tiu libro unu el la fundamentaj principoj estas, ke devas esti elpensigo de helpa lingvo; kaj li klarigas la bonon kaj profiton, kiuj venos per tia ilo. Nu, ni danku la Sinjoron pro tio, ke ĉi tiu lingvo Esperanto estas kreita. *Ni do ordonis al ĉiuj Bahaj'anoj en la Oriento, studadi ĉi tiun lingvon tre zorge, kaj post ne longe ĝi disvastiĝos tra la tuta Oriento.* Mi petas ankaŭ al vi, Esperantistoj kaj ne-Esperantistoj, energie klopodadi por la disvastigado kaj propagando de ĉi tiu lingvo; ĉar ĝi akcelos la alvenon de tiu tago, tiu miljara tago, kiun antaŭdiris profetoj kaj viduloj, tiu tago en kiu, estas dirite, la lupo kaj la ŝafido trinkos el la sama fonto, la leono kaj la cervo sin paŝtos sur la sama herbejo. La signifo de ĉi tiu sankta Skribo estas, ke la batalantaj rasoj, militantaj nacioj, malamikaj religioj, alproksimiĝos unu al la alia en la spirito de amo, kaj kunligiĝos unu kun alia.

Kiel ni jam diris, plej grava afero en ĉi tiu mondo estas la efektiviĝo de helpa internacia lingvo. La unuigo de lingvo aliformigos la homaron en unu mondon; forigos la malkomprenon inter la religioj; kaj kunigos la Orienton kaj la Okcidenton per la spirito de frateco kaj amo. La unuigo de lingvo ŝanĝos ĉi tiun mondon el multaj familioj en unu familion. Tiu ĉi helpa internacia lingvo kolektos la naciojn sub unu kovrilon, kvazaŭ la kvin kontinentoj de la mondo fariĝus unu kontinento; ĉar tiam ili povos interkomuniki siajn pensojn unu al la alia. La internacia helpa lingvo forigos nescion kaj superstiĉon, pro tio, ke ĉiu infano, el kiu ajn raso aŭ nacio, povos sekvi siajn studaĵojn pri la scienco kaj la arto, ĉar tiam li bezonos lerni nur du lingvojn — unu, lia nacia lingvo, kaj la alia la internacia helpa lingvo. Ni esperu ankaŭ al tiu tago, kiam eĉ la limoj de la naciaj lingvoj foriĝos, kaj la tuta mondo ĝuos unu lingvon. Kia pli granda donaco povus esti, ol tio? Kia pli malavara bonfaro povus esti, ol tio? Tiam la mondo de la homaro fariĝos rava paradizo, ĝuste kiel estas dirite, ke en la ĉielo

estas unu lingvo. La materia mondo fariĝos la esprimado de la interna mondo. Tiam eltrovaĵoj malkaŝiĝos; elpensadoj multobligos; la sciencoj antaŭeniros per saltoj; la scienca terkulturado disvolviĝos laŭ pli vasta grado; ĉar tiutempe la nacioj povos rapide asimili la pensojn esprimatajn, kaj ĉar ĉiuj tiuj pensoj esprimiĝos per la universala lingvo. Se ĉi tiu internacia lingvo estas faktoro por la estonteco, ĉiuj landoj en la Oriento povos rapide akiri la sciencojn de la Okcidento, ĉar iliaj loĝantoj povos legi la librojn kaj kompreni ilian signifon; kaj la Okcidentaj nacioj povos akiri la pensojn kaj ideojn de la Oriento; kaj per tio ambaŭ povos plibonigi sian staton. Mallonge, pro la starigo de ĉi tiu internacia lingvo, la mondo de la homaro fariĝos alia mondo, kaj eksterordinara estos ĝia progreso. Ekzemple, pripensu pri familio, kies diversaj membroj parolas diversajn lingvojn; kiel malfacile estas por ili komuniki siajn pensojn unu al alia, kaj kiel mirinde estas, kiam ili povas facile kompreni reciproke siajn pensojn. Ĉar, se ili scias ĉiu la lingvojn de la aliaj, ili progresos rapide. Do estas nia espero, ke la lingvo Esperanto disvastiĝos post ne longe tra la tuta mondo, por ke ĉiuj popoloj povu vivi kune en la spirito de amikeco kaj amo.

Idealo.

Malbonulo diboĉema en la tagoj de juneco
Estis mi, ĝis kiam foje vagadante en soleco
Promenadis mi sur vojo inter kampoj—iu homo
Preteriris tre mallaŭte kiel ombro aŭ fantomo.
Kaj l' aero tuj odoris per parfumo de ĉielo,
Kaj la sun' pli hele brilis—ŝajnis ke en la orelo
Pli gajige la kantado de birdeto sur acero
Ja sonadas—en ĉeesto de anĝelo sur la tero.

Estis nur kamparanino, eble el vilaĝ' apuda,
Nur modeste ŝi vestita per tolaĵo tute kruda,
Sed dukinoj mem sopirus je vizaĝo bela tia,
Enviigus eĉ reĝinojn la teniĝ' majesta ŝia;
Kaj aparte adorinda la mieno virgulina,
La ĉasteco, kiun montris ĉiu trajto junulina,
Kaj mi sentis, ke pekulo, kiel mi—malnobla
besto—

Ne meritas tuŝi randon de la senmakula vesto.
Longa temp' pasinta estas kaj neniam plu
vidiĝis,

Tiu ĉarma aperaĵo—sed ne tute neniigis,
Ĉar min kaptis dezirego, ke laŭ tuta mia forto
Mi penegu pliboniĝi kaj pri ago kaj pri vorto.
Kiam ajn en mian koron enŝteliras penso ia
Alloganta sed nebona, aŭ maĉasta aŭ malpia,
Mi pripensas la knabinon kaj batalas mal-
timeme,

Ĉar mi volas ŝin renkonti en ĉielo nehonteme.

JOHN TAYLOR.

<i>Dr.</i>	BALANCE SHEET, 31st DECEMBER, 1912.	<i>Cr.</i>
------------	--	------------

Report of Auditors to the Members of the British Esperanto Association (Incorporated).

50, Cannon-street, London, E.C., 22nd January, 1913.

CHARLES COMINS & Co., } *Auditors.*
Chartered Accountants, }

To Salaries (General Staff) ...	£ s. d.	£ s. d.
" Rent and Office Expenses... 181 17 3		334 18 0
<i>Less</i> Rent received from Internacia Propagandejo 43 15 0		
		138 2 3
" BRITISH ESPERANTIST :—		
Editing 117 0 0		
Printing 245 15 5		
Distribution 51 11 6		
		414 6 11
" Postages 44 16 11½		
" Printing and Stationery ... 36 1 11½		
" Telephone and Telegraphic Address 6 9 6		
" Bad Debts 5 6 4		
" Audit Fee 10 10 0		
" Sundry Expenses 21 1 1		
" Depreciations written off ... 10 11 0		
		<u>£1,022 4 0</u>

By Sales Account	£ s. d.	£ s. d.
" Subscriptions of Fellows and Members 329 1 9		248 13 4½
" Affiliation Fees 63 16 1		
" BRITISH ESPERANTIST :—		
Subscriptions and Sales ... 130 19 9		
Advertisements 22 3 6		
		<u>153 3 3</u>
" Interest on Deposit 1 8 2		
" Examinations 18 14 11		
" Translations 0 13 3		
" Commissions and Discounts 8 18 11		
" Correspondence Course :—		
Fees 4 13 0		
Deduct Expenses 3 3 7		
		<u>1 9 5</u>
" Capital Account :—		
Balance, being excess of Expenditure over In- come		196 4 10½
		<u>£1,022 4 0</u>

The British Esperanto Association (Incorporated).

Report of the Council to be presented to the Members at the Ninth Annual General Meeting, to be held at the Town Hall, Eastbourne, on Monday, May 12, 1913.

The Council has the honour to submit its Report upon the working of the Association during the year ended 31st December, 1912.

Mention must be made of the severe loss sustained by the Council in the lamented death of their esteemed colleague, Arthur Blott, Hon. Solicitor of the Association, and one of its most earnest supporters from its foundation in 1904.

The Special Funds initiated by the President have been increased by contributions of £5 from Mrs. Gillett, of Banbury, and £1 from Miss Ogilvy, of Inverquhar, Tasmania, both contributions to the Salaries Augmentation Account, and the Council has great pleasure in hereby thanking the generous donors.

The Council has been glad to welcome a large additional number of Fellows, and it is urgently desired that a proportionate increase in Membership shall result.

The Congress in Cracow, as testified by numerous reports, was in every way a great success. The British contingent was represented there by 52 duly appointed Delegates from the Association. The question of representation at the Ninth Congress and the fees payable therefor have been carefully considered by the Council, and it has been unanimously decided that the Association shall pay a capitation fee of one penny for each of its own members and also for each affiliated member, the amount of the latter to be recoverable at the option of the groups. With the object of obtaining more intimate co-operation with Provincial Delegate Councillors at the monthly meetings, committees were specially appointed to prepare a scheme. Considerable correspondence resulted, and many opinions were received as to the course to be adopted. Unfortunately it was not easy to discover a satisfactory solution, and at present the matter is suspended. The Council, however, take the opportunity of pointing out that Provincial groups are at liberty to appoint a qualified London representative who would attend Council Meetings, take instructions, report to them, and vote on their behalf. The President sends a monthly letter to absent Councillors. As regards the decision to hold a second Council Meeting in the provinces, this has not proved feasible, no invitation or suggestion having been received by the Council.

A proposal, made with the object of popularising the examinations, to establish a competition among the "Diplomitoj," was considered by the Committee, but unfortunately unity of opinion was not obtained and the project was dropped. The following statistics are given as to awards:—

					Per Cent.
<i>Preliminary.</i>					
Certificates awarded	...	...	...	55	(52)
" " (with distinction)	...	...	...	35	(33)
Failed	...	...	...	15	(15)
Total	...	...	...	105	
<i>Advanced.</i>					
Certificates awarded	...	...	...	28	(48)
" " (with distinction)	...	...	...	13	(23)
Failed	...	...	...	17	(29)
Total	...	...	...	58	

Comparing the foregoing figures with the figures for the seven months June—December, 1911, it is found

that the number of candidates still slightly falls, and that the percentage of successful candidates (without distinction) in both classes remains constant.

The Committee during the past year has received requests from various centres for the establishment of local examinations for the higher certificate. These proposals are viewed very sympathetically by the Committee, and they will be readily given effect to if properly qualified examiners and suitable examination quarters can be provided.

The Council is pleased to report a very considerable improvement in the finances of the Association as shown by the Accounts printed on p. 37. The net loss on trading is £196 4s. 10½d., but this is more than covered by the sum of £234 10s. 11d., received during the year from the Guarantee Funds, Donations, and a Legacy of £10 from the estate of the late W. C. Amery. In accordance with the arrangement made with the guarantors for 1912 the amount to be called up is £153 11s. 3½d., being the above-mentioned net loss less the donations, £42 13s. 7d. Comparing the figures with those of the previous complete year (30th April, 1911), it is found that in most of the expenditure items there is a considerable fall. The receipts from Membership and Fellowship subscriptions show an increase of over £11, and it is interesting to note that this account from the time when the Association was founded has shown year by year a gratifyingly consistent improvement. Having regard to the present great increase in book sales and general business, there is good reason for hope that the deficit of £30 17s. 9d. on Capital Account will by the end of 1913 be not only entirely removed, but that there will be a substantial sum on the right side.

As reported in THE BRITISH ESPERANTIST, the Council is endeavouring to form a register of competent lecturers, and also of friends who would offer hospitality to such missionaries. Further replies to this scheme would be gratefully received. Dr. Marchand's lectures on Geology, organised by the Council, were well attended, and it would be encouraging if more of these specialist meetings could be arranged. Prof. Pitlik's tour in this country has been supported by the Association, and three lectures are being given. No doubt if similar meetings are proposed for the future, and more time given for organising, the number of acceptances will be very much greater.

A proposal for the establishment of a Union of National Esperantist Societies was considered by the Council. At first it was felt to be premature and was not encouraged, but a further scheme has been received and is having attention.

The British Congress in Portrush was one of the most important and enjoyable events of the year, and the Council record their hearty thanks to those friends who worked so skilfully and enthusiastically for their entertainment and the furtherance of the cause in Ireland. Esperanto Day at the "White City" was another very successful meeting, at which a great amount of useful propaganda work was done.

As regards publications issued by the Association, *The Passing of Babel* met with instant approval, and it is exceedingly gratifying to record that a first edition of 2,000 copies was sold during its first year. *Paŭlo Debenham*, the first original novel produced in this country, has been welcomed everywhere, and its success has been such that the author (Mr. H. A. Luyken) is on the point of presenting to the world a second original work. The Association has also produced a very fine translation, by Andrew Wilson, of Tom Gallon's entertaining work, *Tatterley*. By the appearance in December of the *Esperanto New Testament* and Mr. Millidge's Dictionary it may be truly said that a new epoch in the history of Esperanto has commenced. Both these books on publication were instantly taken

up by large numbers of people, among whom it is observed that a great many are unknown to us, or are those whom we remember as *samideanoj* years ago, and who are now being again drawn to us by the publication of these two momentous works.

A tribute of gratitude and admiration is accorded by the Council to the Rev. J. C. Rust and Mr. A. E. Wackrill, to whose labour of love and devotion we are all indebted for this beautiful and masterly translation of the New Testament.

There has been a very brisk demand for lectures of late, especially for those including lantern slides of Cracow and the neighbouring countries. The President and several members of Council have delivered some fifty such lectures during the past three months, and much interest has been aroused, and several classes have resulted under Municipal auspices.

To supply a long-felt need the Council, after full consideration, has decided to issue a mid-monthly gazette. This gazette, called *The Esperanto Monthly*, and issued at the popular price of one penny, for the encouragement of beginners and as an aid to teachers, will, it is confidently expected, be greatly appreciated by the Esperanto public. Group leaders, secretaries, teachers and others will, it is hoped, find this new magazine of the greatest utility.

The following is a summary of the attendances of Councillors at the monthly meetings held from May 27 to December 16, 1912:—

8, Colonel W. A. Gale; 7, Miss D. E. Bellamy, B. Chatterton, Miss C. M. Holmes, H. B. Mudie, F. M. Sexton; 6, C. A. Fairman, B. E. Long, W. Phillimore, Miss A. Schafer; 5, Miss M. L. Blake, P. J. Cameron, G. J. Cox, Miss L. S. Grant, Miss M. R. Henningsen; 4, H. D. Akerman, M. C. Butler, A. Honeysett, S. A. Perkins, Dr. John Pollen, W. E. Rolston, A. Sharp; 3, W. T. Burden; J. C. Flügel, J. A. Gill, F. A. Goodliffe, Miss E. A. Lawrence, Rhodes Marriott, A. Morrow (elected October), R. Sharpe; 2, C. E. Cowper, E. W. Eagle, Rev. J. C. Rust; 1, Miss A. A. Adam, R. Black, C. P. Blackham, A. Blott, J. Bredall, Miss J. Fielding, P. Kalisky, Miss E. I. McIntosh, Col. G. S. Robinson, G. W. Roome, C. F. White.

In conclusion the Council begs to tender its hearty thanks to all those kind friends who have helped with their labours or given of their funds as guarantors or donors. Such practical sympathy alone makes our continued existence possible, for without it we could not reach the far-away public and isolated sympathisers from whom we daily swell our ranks, and by whose enrolment we hope to impress and convince the world. The never-failing support of the past is a sufficient guarantee for the future, and the Association enters upon a new year cheerfully, confident that as our cause becomes more widely known and better understood great things will be achieved, and our faith in the ultimate triumph of Esperanto will be justified.

Posta Kesto.

Internacia Kongreso de la Unuiĝo de Kristanaj Junuloj, 11/15 Junio, 1913.

Kvina Filatela Kongreso de Granda Britujo, 23/26 Aprilo, 1913.

Samideanoj, kiuj intencas veturi al Edinburgo por tiuj Kongresoj, bonvolu sciigi tion al S-ro W. M. Page, 31, Queen-street, Edinburgh; aŭ al S-ro James Robbie, 42, Strathearn-road, Edinburgh. Oni tre volonte donos ĉian helpon, aŭ personan aŭ propagandan.

Membroj de la B.E.A. dezirantaj utiligi la legoĉambron kaj kunvenigi siajn amikojn vespere, estas urĝe petataj sciigi al la B.E.A. kiun vesperon en la semajno ili preferus. Mardo estus preferinda par ne konkuri kontraŭ la kunvenoj de la kluboj. Sufiĉa nombro da promesoj ebligas vesperan malfermon.

Council Meeting, B.E.A.

Held at the Offices of the Association on Monday, 20th January, 1913. Mr. H. Bolingbroke Mudie in the chair. *Present:* Messrs. Bredall, Cameron, Chatterton, Cowper, Cox, Fairman, Harrison Hill, B. Long, Rhodes Marriott, Morrow, Phillimore, John Pollen, F. M. Sexton, Col. Gale, Rev. J. C. Rust, Misses Bellamy, Blake, Grant, Holmes, Schafer, Lawrence. *In attendance:* Messrs. Mercer Hollis, Mann, Millidge, Wackrill, and the Secretary.

A large number of matters were discussed and much routine matter dealt with, but only the following items are of general interest:—

Union of National Societies.—A further letter from S-ro Rollet de l'Isle, with a scheme prepared by the German Esperanto Association, was considered. After some discussion it was decided that this further communication did not throw any new light upon the matter, and that the Council's previous resolution *re* Corresponding Secretary was sufficient. If after a time experience shows the need of federation, then the Council would be pleased to consider the matter again.

Examinations.—On the proposition of Miss Bellamy, the question of reducing the fee for the Advanced Examination at a local centre was discussed, and having heard various opinions, it was decided that in future the fee for this Examination shall be 3s. instead of 5s., and that this resolution be communicated to the Examinations Committee.

Council Meeting.

Notice is hereby given that the next meeting of the Council of the B.E.A. will be held on Monday, February 17th, at the Offices of the Association, 133, High Holborn, London, W.C., at 6.30 p.m.

"The British Esperantist."

Vol. VIII. (1912) of THE BRITISH ESPERANTIST may now be obtained, neatly bound in green cloth, price 4s., post free.

Cloth covers for binding Vol. VIII. (green cloth, lettered in white along back) are now ready. Price 10d., post free.

Vols. III. (2s. 6d., post free), IV., V., VI. and VII. (4s., post free), bound in cloth, are still obtainable.

London Chamber of Commerce.

Esperanto Examinations.

The Esperanto Examinations (Junior and Senior) of the London Chamber of Commerce are to be held on Wednesday, May 7, 1913, in London, and at Local Centres in the Suburbs and in the Provinces. Group Secretaries and Teachers who desire their students to enter are requested to obtain a Syllabus from the Secretary of the B.E.A. If necessary local centres may be specially formed, particulars as to which will be supplied by the B.E.A., who will be glad to forward information to students also. The B.E.A. hopes there will be a large number of candidates for these important examinations.

The British Esperanto Association (Inc.).

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

EXTRACT FROM RULES.—"If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member."

Dr. F. W. ALEXANDER, "The Nook," Hardy-road, Westcombe Park, Blackheath; J. BOYD ANDERSON, 11 Kersland street, Glasgow; D. BIDLAK, Houndscroft House, nr. Stroud, Glos.; H. F. CHESHIRE, 47, Havelock-road, Hastings; F. D. CLARK, B.S., M.E., Tajir B shi Kuchasi, 333, Kala, Tabriz, Persia; Mrs. I. B. DUGON, "Sunnybank," Church-avenue idcup; Miss C. E. FITZGERALD, 1, Barndale-road, Mossley Hill, Liverpool; F. F. FINCH, 51, Fernbank-road, Redland, Bristol; Miss C. FORMAN, 2, Blenheim-road, Bedford Park, London W.; E. GOULDING, D.Sc. Lond., 88, Sylvan-avenue, Chitts Hill, London, N.; J. HALL, 87, Stockton road, West Hartlepool; E. HINCHLIFFE, St. Andrew, outh Parade, Withernsea; J. C. IONIDES, 10, Second-avenue, Hove; HENRY JACKSON, O.M., Professor of Greek, Trinity College, Cambridge; J. R. JACKSON, Colonial Warehouse, Kendal; Rev. D. B. JONES, 26, B ynmorlais street, Penydarren, Mert yr Tydfil; Staff-Sergt. J. W. MYERS LAING, 6, Victoria terrace, British Concession, Tientsin, North China; F. G. LAMBERT, 21, Overdale-avenue, Langside, Glasgow; Rev. W. A. LEACH, 440, Old London-road, Hastings; Mrs. J. LITTLE, 37, Park-road South, Birkenhead, Cheshire; W. W. MCKECHNIE, 7, St. John's-road, Pollokshields, Glasgow; Miss E. MILLER, Wistaria House, Wisbeck; Miss V. M. J. MOULD, "Dometo," Manor Wa., Beckenham, Kent; A. MUDIE, 77, Kensington Gar ens-square, London, W.; T. R. MUDIE, 27, Carleton-road, Tufnell Park, London, N.; GILBERT MURRAY, M.A., Regius Professor of Greek, Christ Chu ch, Oxford; J. NEWBOLD, 54, Croftdown-road, Highgate-road, N.W.; G. H. NEWMAN, R.N., H.M.S. "Prince of Wales"; CHARLES DE PASS, 46, Queen's Gate, London, S.W.; Miss P. H. PECKOVER, Wistaria House, 4 isb-ch; J. RILEY, Putley Court, Ledbury, Herefordshire; Mrs. M. E. H. RUDD, 8, Anerley Park, Anerley; Miss M. B. RUSSELL, Sedan, Newmans, Lanarkshire; A. J. SCOTT-SCOTT, 48, Highfield-road, Doncaster; W. SENIOR, 3, Lauderdale-street, Edinburgh; A. A. SLIDDERS, 10, 4 hitehall-street, Dundee; W. J. SMART, 392, Albert-street East, Melbourne, Victoria, Australia; Mrs. E. MORLAND SMITH, Heron C ut House, Charminster-road, Bournemouth; W. S. SMITH, Caxton House, Grosvenor road, Aldershot; W. HAYDN STAVELEY, L.R.A.M., 20, Garstang-road, Fulwood, Preston, Lancs.; L. TELL, Ga. Radstugergatan, 44, Norrköping, Sweden; T. A. THEXTON, 4, Ghyll Sid, Kendal; J. THORNTON, 46, Amherst-road, Bexhill; Mrs. H. S. ULOTH, Great Tylers, Reigate; A. J. UMRIGAR, 35, Chandra Uvadi, opp. Fire Temple, Dhobitalao, Bombay, India; C. H. UNTHAN, Weinberge 1126, Prague, Austria; A. H. WALL, 18, Villiers-street, Elsternwick,

Victoria, Australia; W. WHITTAKER, 16, Kenyon-lane, Heaton Park, nr. Manchester; A. E. WOODHOUSE, A.M.I.E.E., 57-58, Chancery-lane, London, W.C.; G. W. WRIGHT, 36, Worthing-road, Lowestoft; P. YOUNG, 42, Fullarton-street, Kilma-nock; F. ZIEGLER, Jr., 7, The Avenue, Winsor, Victoria, Australia.

NEW FELLOWS.

Dr. PRESTON LEWIS, Brixton, London; A. B. GRIEVE, Montros, Scotland; J. M. GELBERT, LL.B., Halifax, Nova Scotia; Rev. C. CHAMBERS, London, E.; W. LEE CHURCH, Boston, U.S.A.; A. E. SMITH, Kettering; J. G. GODARD, J.P., Brixton, London; A. W. ROSS, London; G. W. CAMPBELL, Peckham, London; Rev. T. R. BUTLER, A.T.S.C., Kingston-on-Thames; Dr. R. H. LUCE, Derby; L. B. LÜDERS, Philadel hia, U.S.A.; J. FENNALL, Portsmouth; J. GOURLAY, Chingford, Essex; J. W. EGGLETON, Wakefield; Rev. C. J. SENIOR, Buckingham; C. S. MIDDLEMISS, B.A., Calcutta, India; G. F. H. CLARK, M.A., F.G.S., Wynberg, S. Afric; A. H. CONSTANCE, Hampstead, London; Rev. A. H. EDMONDS, Sandy, Beds.; W. H. SYMONS, B rrow-in-Furness; Mrs. BRENDA ARCHER BALL, Clontarf, Ireland; Mrs. E. M. DE MONTORO, Glasgow; Miss C. D. ROCHE, London, S.W.; Miss A. G. RAWLINSON, Colwyn Bay; Miss G. CLARKE, Norwich.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

*Dr. F. W. ALEXANDER, Blackheath, London, S.E.; M. BENAZON, London, W.; *J. L. BUTLER, Cheltenham; *Miss M. E. DOWSETT, London, N.; Miss E. M. ECCLES, Whangarei, Auckland, N.Z.; CECIL C. GOLDSMID, Middleton, nr. Manchester; Miss M. H. HARDIE, Hawick, Scotland; NORMAN E. HOARE, Sidcup, Kent; Rev. H. LEAKEY, Bournemouth.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

*Mrs. A. BAILEY, Edinburgh; Miss M. E. DOWSETT, London, N.; R. RAVEN-HART, Correa, F.C.C.A., Argentine; Miss C. JENKINS, Walton, Liverpool; D. H. H. SEARLE, Plymouth; *WATSON SENIOR, Edinburgh.

* Denotes that the candidate has passed with distinction.

Fellows and Members are respectfully informed that subscriptions for the year 1913 became due on the 1st January, 1913. Those who have not yet remitted are requested to do so as early as possible. The subscriptions are:—Fellows, 10s.; Members, 5s.

H. CLEGG, Secretary.

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.).

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (25 spesdekojn) por trilinea enpresaĵo kiel sube (pli ol tri linioj po tri pencoj por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de la Asocio havas la rajton fari unu enpresaĵon senpage. Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.

208. Bitterfeld (Germanujo).—S-ro Schröter, Kaiserstr. 30, treege deziras korespondi kun ĉiulandaj, precipe kun ne-eŭropaj, gesamideanoj. Al neniuj rifuzos respondi per il. p.k.

222. Bilbao (Hispanujo).—S-ro A. Marroquin, Henao No. 2-50, deziras interŝanĝi il. p.k. kaj p.m.

237. Tufnell Park (London, N.W.) Anglujo.—17 anglaj knabinoj (komencantoj), deziras korespondi kun geknaboj en aliaj landoj. Adresu: ĉe F-ino Martin, 145 Huddlestons-road.

245. Bitterfeld (Germanujo).—S-ro H. Schiebel, komercistoj Topferwall 26d, deziras korespondi per il. p.k. kaj per p.m. kun alilanduloj. Ĉiam kaj tuj respondos.

246. Szered (Hungarujo).—S-ro F. Rezshcha deziras korespondadi per ilustritaj poŝtkartoj kun tutmondaj gesamideanoj. Li tuj kaj plezure respondos al ĉiuj.

247. Szered (Hungarujo).—S-ro Johano Kratochwill, instruisto, kolektas poŝtkartojn. Ĉiu, kiu sendos al mi 50-200 poŝtmarkojn ricevos saman nombron el Hungarujo kaj Aŭstrujo. Tuj respondos al ĉiuj.

248. Dublin (Irlando).—S-ro James A. Meagher, "Moyville," Clontarf, deziras korespondi kun gesamideanoj en ĉiuj landoj.

249. Dresden (Germanujo).—F-ino Elly Graubitz, Königsbrück-erstrasse 6, deziras korespondi kun progresintaj samideanoj anglaj. (x)

250. Varsovio (Rusa Polujo).—S-ro Miečislavo Rosenberg, 69, str. Leško, deziras korespondi kun anglaj gesamideanoj.

260. Debreczen (Hungarujo) Aŭstrio.—S-ro Biro Andor, Agárdi utca 9, deziras korespondi poŝtkarte kun gesamideanoj el Londono. (x)

261. Malvern (Victoria) Aŭstralio.—S-ro C. W. Ballard, "Akaro," Elizabeth-st., deziras korespondi per ilus. poŝtkartoj aŭ letere kun nebritaj gesamideanoj. Ĉiam tuj respondos.

262. Coventry (Anglujo).—S-ro Alf. Heise, germana socialisto, 34, Camden-rd., deziras korespondi kun gesamideanoj pri socialaj movadoj, demandoj, k t.p.

263. Gyulafehérvár (Hungarujo).—S-ro Rákossy Francisco, absoluta teologo, deziras korespondi por eble plibonigi sian scion pri nia lingvo kun artistaj, helpema samideano. (x)

264. Bolbec (Seine-Inférieure) Francujo.—Fraŭlo Georges Bardet, studento, 17, Ruelle des Vieux-Jardins, deziras korespondi Esperante, angle aŭ france, per leteroj, poŝtkartoj kun proksimume dek-sep-jara samideano el Londono, ankaŭ sendos postmarkojn. (x)

265. Levallois (Seine) Francujo.—S-ro Fernand Lepercq, 2, rue Louis Blanc, deziras interŝanĝi kun ĉiuj gesamideanoj poŝtmarkojn kaj poŝtkartojn. Tuj ĉiam respondos.

266. St. Leonards-on-Sea (Sussex) Anglujo.—Fraŭlo James R. Cullen, 18, Chapel Park-rd., dek-du-jara, deziras korespondi kun proksimume samaĝaj samideanoj Esperante, germane aŭ france.

267. Kutna Hora (Bohemujo) Aŭstrio.—S-ro Josef Novotny, u sv. Anny 369, deziras interŝ. p.kartojn, leterojn kaj p.m. Ĉiam kaj tuj respondos. (x)

268. London, W.—S-ino Lewis, 36, Warwick-avenue, deziras interŝanĝi il. poŝtkartojn kun alilandanoj.

269. Agricola (Miss.), Usono.—S-ro R. T. Hagood, deziras korespondi per il. poŝtkartoj kun alilandaj samideanoj. Ĉiam tuj respondos.

270. Ronšperk (Bohemujo) Aŭstrio.—S-ro Josef Šmula, aspir. pharm., korespondas per ilustritaj p.kartoj, akceptas tre volonte ĉiujn korespondantojn, kolektas p.markojn, respondas ĉiam tuj.

271. Odessa (Ruslando).—S-ro Leonido Grinevič, juna maristo, 97, Primorskaja, deziras korespondi kun ĉiulandaj gesamideanoj.

272. Corsham (Wilts.) Anglujo.—S-ro Herbert Spackman deziras interŝanĝi korespondon kun samideanoj en Hinujo, Japanujo aŭ en kiu ajn loko en Eŭropo. Ĉiam respondos.

273. Bury (Lancs.) Anglujo.—S-ro Bert S. Schofield, Andrew-st., kolektas fotografaĵetojn sur p.k. de fraŭlinoj tutmonde.

274. Harkov (Rusujo).—S-ro V. Jakovba, Cholodnogorskij per N 12, V.T. Jakovlev, instruisto, deziras korespondi kun B.E.A.-ano korespondado pri la stato de klasika instruado en Britujo. (x)

275. Townsville (North Queensland) Aŭstralio.—S-ro C. Price, ĉe Messrs. Paterson, Laing and Bruce, Sturt-street, deziras korespondi kun alilandaj samideanoj.

276. Auxerre (Yonne) France.—S-ro Lucien Jarrin kaj F-ino L. Jarrin, 22 Avenue Pasteur, deziras interŝanĝi il. p.kartojn. Ĉiam respondos.